

LATVIJAS REPUBLIKA LUDZAS NOVADA PAŠVALDĪBA

Reģistrācijas Nr.90000017453, Raiņa iela 16, Ludza, Ludzas novads, LV-5701

Tālrunis (+371) 65707400, e-pasts: pasts@ludzasnovads.lv

Ludzā

1. pielikums

Apstiprināts ar

Ludzas novada pašvaldības domes
2022.gada 30.jūnija sēdes lēmumu
(protokols Nr.12, 1.§)

Ludzas novada pašvaldības tiešās līdzdalības izvērtējums pašvaldības kapitālsabiedrībās

Publiskas personas nepamatota iesaiste komercdarbībā, kas veikta bez līdzdalības izvērtējuma, var negatīvi ietekmēt konkurenci, tādējādi mazinot privāto komersantu motivāciju un iespējas veikt saimniecisko darbību, ilgtermiņā negatīvi ietekmējot uzņēmējdarbības vidi pašvaldības administratīvajā teritorijā un pašvaldības ekonomisko attīstību. Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskajai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu.

Saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 14. panta pirmās daļas 1. punktu, pašvaldībām, pildot savas funkcijas, ir tiesības veidot pašvaldību kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās.

Saskaņā ar „Valsts pārvaldes iekārtas likuma” 87.panta pirmās daļas 3.punktu publiskā persona privāto tiesību jomā darbojas, veicot darījumus, kas nepieciešami tās darbības nodrošināšanai, sniedzot pakalpojumus un veicot komercdarbību. Atvasinātas publiskas personas, izveidojot privāto tiesību juridiskās personas, arī tādas, kurām nav peļņas gūšanas rakstura, nevar izvairīties no šajā likumā noteiktās atbildības un izvirzīt tām citus mērķus, kas neizriet no attiecīgās publiskās personas funkcijām.

Atbilstoši „Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma” 7.panta pirmajai daļai, publiskai personai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību šā likuma 4. panta nosacījumiem. Šo prasību nepiemēro, ja likumā ir noteikts, ka attiecīgās kapitālsabiedrības kapitāla daļas vai akcijas nav atsavināmas. Šī panta otrajā daļā ir noteikts: “Lēmumu par publiskas personas līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās pieņem attiecīgās publiskās personas augstākā lēmējinstītūcija”. Saskaņā ar „Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma” 4.panta pirmo daļu, publiska persona drīkst iegūt un saglabāt līdzdalību kapitālsabiedrībā „Valsts pārvaldes iekārtas likuma” 88.panta pirmajā daļā minētajos gadījumos, proti:

1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;

2) *publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;*

3) *tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.*

Likuma "Par pašvaldībām" 77.panta otrajā daļā ir noteikts, ka pašvaldības īpašums izmantojams attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai, gan nododot to publiskā lietošanā (ceļi, ielas, laukumi, parki), gan veidojot iestādes un pašvaldības kapitālsabiedrības, kas nodrošina iedzīvotāju tiesības un sniedz tiem nepieciešamos pakalpojumus (pārvaldes iestādes, sociālās un veselības aprūpes, izglītības, kultūras, sporta un citas iestādes).

Ludzas novada pašvaldībai uz līdzdalības pārvērtēšanas brīdi tiešā līdzdalība ir 8 kapitālsabiedrībās:

Nr.p.k.	Kapitālsabiedrības nosaukums	Reģistrācijas Nr.	Kapitāldaļas, kas pieder pašvaldībai
1.	SIA "Ludzas apsaimniekotājs"	42403015020	100%
2.	SIA "Kārsavas namsaimnieks"	56803002941	100%
3.	SIA "Zilupes LTD"	46803003381	100%
4.	SIA "Ludzas medicīnas centrs"	40003258973	42.05352%
5.	SIA "Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs"	40003257677	100%
6.	SIA „Kārsavas slimnīca”	40003257732	100%
7.	SIA "Ludzas tūrisma aģentūra"	50003367381	44.44444 %
8.	SIA "ALAAS"	42403013918	26.88%

Pārvērtējums par Ludzas novada pašvaldības tiešo līdzdalību SIA "Ludzas apsaimniekotājs"

Ludzas novada pašvaldībai 100% kapitāla daļas pieder SIA "Ludzas apsaimniekotājs", kas dibināta 2003.gada 01.oktobrī, juridiskā adrese: Kr. Barona iela 49, Ludza, LV-5701.

Nemot vērā minēto, Ludzas novada domei ir jāpieņem lēmums, kurā tai ir jāizvērtē Ludzas novada pašvaldības (turpmāk arī Pašvaldība) līdzdalība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Ludzas apsaimniekotājs", darbības nodrošināšanai atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā noteiktajām pazīmēm un jānosaka Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis.

Likuma "Par pašvaldībām":

1.) 15.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *"organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds".*

2.) 15.panta pirmās daļas 2.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *"gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana);*

3.) 15.panta pirmās daļas 9.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *"sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā".*

SIA „Ludzas apsaimniekotājs” tika izveidots ar mērķi nodrošināt, no Pašvaldības autonomo funkciju izpildes izrietošos uzdevumus, tas ir, sniegt iedzīvotājiem un uzņēmumiem (organizācijām) komunālos pakalpojumus. SIA “Ludzas apsaimniekotājs” uz deleģējuma līguma pamata veic no Pašvaldības autonomo funkciju izpildes izrietošus pārvaldes uzdevumus:

1. daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pārvaldīšana;
2. sadzīves atkritumu apsaimniekošana;
3. ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana;
4. siltumapgādes pakalpojumu organizēšana;
5. teritorijas labiekārtošana un sanitārās tīrības nodrošināšana;

Kapitālsabiedrības darbību būtiski ietekmē pašvaldības attīstības un drošības intereses, tādiem pakalpojumiem kā mājokļu apsaimniekošanas, komunālie pakalpojumi, īpašumu apsaimniekošana, teritorijas labiekārtošana, to kvalitāte būtiski ietekmē lielu sabiedrības daļu, ka arī ekonomiskas darbības vidi. SIA „Ludzas apsaimniekotājs” pakalpojumi nodrošina iedzīvotāju ikdienas vajadzības, netieši ietekmē labklājības, drošības un ekonomiskas aktivitātes kopumā, pievilcīgas vides veidošanu (teritorijas labiekārtošanā), pašvaldības īpašuma uzturēšana un apsaimniekošanu. Kopumā tiek veicināta pašvaldības plānošanas dokumentos noteiktā rezultāta (atbilstoši kvalitātes standartiem dzīvošanas apstākļi iedzīvotājiem, kas strādā un dzīvo Ludzas pilsētā) sasniegšana.

Atbilstoši pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem tiek īstenoti konkrēti projekti un tie ietekmē kapitālsabiedrības darbību. Pašvaldība uzņēmējdarbības labvēlīgas vides izveidošanai var iedarboties ar tās rīcībā esošiem līdzekļiem (nodokļu atlaides, nomas, īres maksas samazināšana u.c.), ka arī pieņemt lēmumus par pakalpojumu cenu noteikšanas kārtību, pilsētas attīstības dokumentos nosaka darbības un attīstības principus, kvalitātes standartus, sasniedzamos rezultātus. Līdz ar to secināms, ka pašvaldībai ir būtiska loma minēto pakalpojumu kvalitātes standarta/prasību noteikšana un pieejamības nodrošināšana, tai skaita pašvaldības īpašumu apsaimniekošana.

Kapitālsabiedrības finanšu darbības radītāji, EUR

Radītājs	2019. gads	2020. gads	2021. gads
Aktīvu vērtība	11 948 580	14 063 831	14 649 104
Pašu kapitāls	3 589 600	4 901 965	5 666 031
Neto apgrozījums	2 626 697	2 317 585	2 274 087
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	2 475 937	2 273 016	2 203 621
Bruto peļņa vai zaudējumi	150 760	44 569	70 466
Administrācijas izmaksas	174 691	195 237	195 583
Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	-35 293	5 821	-69 024
EBITDA (peļņa pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem), %	6,58	8,22	7,25
Neto peļņas rentabilitāte, %	-1,34	0,25	-3,04
Bruto peļņas rentabilitāte, %	5,74	1,92	3,10
Pašu kapitāla atdeve (ROE), %	-1,18	0,14	-1,31
Pirmais likums (pašu kapitāls – ilgtermiņa ieguldījumi)	-6 976 475	-7 537 514	-7 385 154
Aktīvu atdeve (ROA), %	-0,10	0,21	-0,35
Kopējās likviditātes koeficients, %	0,70	0,81	0,80
Finansiālas neatkarības koeficients, %	0,70	0,65	0,61
Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients, %	1,97	1,54	1,41

SIA "Ludzas apsaimniekotājs" finanšu ieguldījumi jaunu tehnoloģiju, tehnikas, profesionālo instrumentu iegādei, sekmē kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, ekonomiski pamatotas un iedzīvotājiem pieejamas pakalpojumu maksas uzturēšanu, līdz ar to saimnieciska darbība nodrošina kapitālsabiedrībai noteikto finanšu mērķu sasniegšanu.

Pamatojoties uz 2021.gada pārskata datiem, ieņēmumu sadalījums pa pakalpojumu grupām ir šāds:

- ieņēmumi no telpu īres un apsaimniekošanas 25%, no tiem 2% no kopējiem ieņēmumiem ir pašvaldības finansējums par pašvaldībai piederošo dzīvojamo un neapdzīvojamo telpu apsaimniekošanu;

- ieņēmumi no izpildītajiem darbiem 5% (santehnisks, elektromontāžas, būvniecības darbi, ūdens skaitītāju uzstādīšana), kas galvenokārt tiek veikti pamatojoties uz daudzdzīvokļu māju iedzīvotāju vai īpašnieku kopsapulces pieņemtajiem lēmumiem, tai skaita dzīvojamās mājas, kur ir pārņemtas pārvaldīšanas tiesības un ka apsaimniekotājs ir izraudzīts SIA "Ludzas apsaimniekotājs";

- ieņēmumi no sadzīves atkritumu apsaimniekošanas 13%;

- ieņēmumi no ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšanas 19%;

- ieņēmumi no siltumapgādes pakalpojumu organizēšanas 6%;

- ieņēmumi no gāzes saimniecības 2%;

- ieņēmumi no teritorijas labiekārtošanas un sanitārās tīrības nodrošināšanas 18%;

- ieņēmumi no ielu un ceļu ikdienas uzturēšanas darbu veikšanas 9%;

- citi ieņēmumi 3% (nomas maksa par nekustama īpašuma izmantošanu, procentu ieņēmumi, u.c.).

Lielākā ieņēmumu daļa no saimnieciskās darbības ir par sniegtajiem pakalpojumiem par daudzdzīvokļu māju un piegulošo teritoriju apsaimniekošanu, kas ir pašvaldības funkcija - pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju līdz tas pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, tai skaita nodrošinot iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus.

Papildus maksas pakalpojumi galvenokārt ir saistīti ar pamatpakalpojuma sniegšanu un ekonomiski pamatoti ar piedāvāto darbu izpildes izmaksām, kas nodrošina sabiedrībai iespēju saņemt drošu un kvalitatīvu pakalpojumu par ekonomiski pamatotu cenu. Kapitālsabiedrības darbība nekavē, neierobežo konkurenci un neliedz citiem tirgus dalībniekiem piedāvāt dzīvokļu īpašniekiem atbilstošas kvalitātes pakalpojumus.

Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pārvaldīšana

1. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pārvaldīšana:

1.1. Dzīvojamo māju ekspluatācija un uzturēšana, pārvaldīšanas procesi, kur pakalpojuma saņēmēji ir pilsētas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju īpašnieki un pašvaldībai piederošo dzīvojamo telpu īrnieki (īres maksa);

1.2. Dzīvojamo māju energoefektivitātes darbu organizēšana / veikšana (dzīvokļu īpašnieku, pašvaldības līdzfinansējums);

1.3. Nekustamā īpašuma, tai skaitā piesaistīto zemes gabala daļu uzturēšana un apsaimniekošana - pašvaldībai piederošas ēkas un būves (pašvaldības finansējums).

Saskaņā ar likumu „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50.panta septīto daļu: “pašvaldības pienākums pārvaldīt dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, ja dzīvojamā mājā nav privatizēti visi privatizācijas objekti. Pienākums pārvaldīt dzīvojamo māju valsts dzīvojamās mājas valdītājam vai pašvaldībai ir

arī tad, ja dzīvojamā mājā ir privatizēti visi privatizācijas objekti, bet nav sasaukta dzīvokļu īpašnieku kopsapulce saskaņā ar šā likuma 51.panta otro daļu”.

Pašvaldība ar pilnvarojuma līgumu Nr. P-450/2015 2015. gada 24. novembrī ir noteikusi SIA "Ludzas apsaimniekotājs" pildīt pagaidu pašvaldības pienākumu - pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai atbilstoši Likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50.panta septītajai daļai.

SIA “Ludzas apsaimniekotājs” viens no komercdarbības mērķiem ir nodrošināt nepārtrauktu un kvalitatīvu dzīvojamo māju apsaimniekošanu un pārvaldīšanu, efektīvi izmantojot finanšu līdzējus.

Pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 42.panta noteikto, lemjot par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu privātpersonai, ņem vērā tas pieredzi, reputāciju, resursus, personāla kvalifikāciju, finansējuma modeli, ka arī citus kritērijus, kas ir objektīvi, normatīvajā akta noteikti faktori komercdarbības veikšanai.

Pamatojoties uz SIA “Ludzas apsaimniekotājs” saimnieciskās darbības ilgtspēju un pieredzi (darbība namu apsaimniekošanas jomā kops 2003.gada), resursiem, kapitālieguldījumiem darbības attīstībai, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50.panta septīto daļu, likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1., 2., 9. punkta noteikto pašvaldības autonomo funkciju veikšanas izrietošo uzdevumu uzdošana SIA “Ludzas apsaimniekotājs” ir efektīvākais veids ka īstenojot likuma noteikto pienākumu dzīvojamo māju apsaimniekošanā, liecina izvērtējuma rezultātā konstatētie faktori:

1. SIA “Ludzas apsaimniekotājs” rīcībā esošie resursi: bilances un pašvaldības apsaimniekošanai nodotie aktīvi, kvalificēti darbaspēka resursi, ilggadēja pieredze ir pašvaldības kapitālsabiedrības instrumenti, kuri veicot komercdarbību, nodrošina pašvaldības pienākuma dzīvojamo māju apsaimniekošanā, autonomo funkciju īstenošanu.

2. SIA “Ludzas apsaimniekotājs” saskaņā ar maksas pakalpojumu cenu noteikšanas kārtību, faktisko izdevumu un nākotnes prognozes analīzi, tiek noteiktas pakalpojumu cenas, kuras ir caurskatāmas, ekonomiski pamatotas ar pakalpojuma pašizmaksas aprēķinu un saskaņotas pašvaldībā. Pakalpojuma cenu uzraudzība un kontrolējamība no pašvaldības puses nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam. Pakalpojumiem nepiemēro pārdošanas veicināšanas paņēmienus, lai palielinātu pakalpojumu apjomu vai piesaistītu klientus, kas nelabvēlīgi ietekmētu tirgu un konkurences situāciju.

SIA “Ludzas apsaimniekotājs” pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu mājokļu apsaimniekošanas brīvajā tirgus nišā, neierobežoti piemērojot pakalpojumu pārdošanas veicināšanas paņēmienus piesaistot potenciālos klientus.

3. Pakalpojumu kvalitāte būtiski ietekmē sabiedrības ikdienas vajadzības, darba un dzīves vides sakārtošanu un tas darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pakalpojumu sniegšanas nodošana privātajiem komersantiem nosaka risku pakalpojuma pieejamībai un nepārtrauktībai. Nodrošināt atbilstošas kvalitātes darbības procesus un noteiktos mērķus un uzdevumus nosaka Ludzas novada attīstības programma 2021.-2027.gadam.

4. SIA "Ludzas apsaimniekotājs" kapitālie ieguldījumi pamatlīdzekļu modernizācijā nodrošina, ka tiek atjaunotas iekārtas un mehānismi, renovēti infrastruktūras objekti. Saskaņā ar finanšu ekspertu prakse piemērojamo standarta metodoloģiju un apsvērumiem, kapitālsabiedrību komercdarbību brīvā tirgus apstākļos nosaka to darbības nemitīga pilnveidošanu, līdz ar to nodrošinot darbības stabilitāti. Kapitālsabiedrības peļņa no saimnieciskās darbības, tiek novirzīta kapitālsabiedrības attīstībā, ko ilgtermiņā nevar nodrošināt pašvaldība ar budžeta līdzekļiem.

Izvērtējot Ludzas novada administratīvās teritorijas pastāvošo tirgus situāciju namu apsaimniekošanā, jāsecina, ka iedzīvotāji ir ārkārtīgi kūtri, lai uzņemtos dalību dibināt biedrības u.c., un pašu spēkiem veiktu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku apsaimniekošanu. Ludzas pilsētā vērojama neaktīva dzīvokļu īpašnieku iesaistīšanās lēmumu pieņemšanā par dzīvojamo māju apsaimniekošanas un pārvaldīšanas pārņemšanu, pie tam ir bijuši gadījumi, kad dzīvokļu īpašnieki ir pieņēmuši lēmumu par dzīvojamās mājas apsaimniekošanas un pārvaldīšanas pārņemšanu, bet, kad izvēlētais apsaimniekotājs neveic godprātīgi savus pienākumus un nenorēķinās ar citiem pakalpojuma sniedzējiem, tad pieņem lēmumu un atgriežas pie SIA “Ludzas apsaimniekotājs” sniegtā pakalpojuma.

Daudzdzīvokļu ēku dzīvojamam fondam ir jāveic visaptveroša atjaunošana, kas ietver gan energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, gan ar energoefektivitāti nesaistītus pasākumus, kurus izpilda Sabiedrība, izmantojot ražošanas tehniskas bāzes iespējas, ka arī, lai nodrošinātu ekonomiski izdevīgāko risinājumu, remontdarbus un tehnisko apkopi var nodrošināt darbuzņēmējs, kuru piesaista noteikta pakalpojuma izpildei un, kas tiek izvēlēts, pamatojoties uz iepirkuma procedūru rezultātiem.

Kapitālsabiedrības darbība vērsta arī uz noteiktas iedzīvotāju grupas maksātspēju un dzīves apstākļu uzlabošanu. Minētā ietekme attiecas uz personām, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļu jautājumu risināšanā vai kurām šāda palīdzība jau sniegta, ka arī uz personām, kam ierobežota maksātspēja.

SIA “Ludzas apsaimniekotājs” pārvalda un apsaimnieko 189 dzīvojamās mājas, (2922 dzīvokļu īpašumi, no tiem 743 neprivatizēti) kopējā platība 142859,34 m².

Viens no lielākajiem dzīvojamo māju apsaimniekotajiem Ludzas novada pašvaldībā ir pašvaldības SIA “Ludzas apsaimniekotājs”, kas apsaimnieko Ludzas teritorijā esošās daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas. Zilupē daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimnieko SIA “Zilupes LTD”, Kārsavā – SIA “Kārsavas namsaimnieks”. Novada pagastu teritorijās esošās daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimnieko pagastu pārvaldes. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošanai ir izveidotas arī dzīvokļu īpašnieku biedrības:

- biedrība “Kaija” apsaimnieko māju Stacijas ielā 93, Ludzā;
- biedrība “Mūsu māja 106” – māju Latgales ielā 106, Ludzā;
- biedrība “Mūsu māja 149” – māju Latgales ielā 149, Ludzā;
- biedrība “Jauna Gaisma” – māju Skolas ielā 18, Ludzā;
- biedrība “Runtorta” – māju Krāslavas ielā 5, Ludzā;
- Tatjana Vizule pilnvarota apsaimniekot māju.

Konkurence gandrīz nav identificējama namu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanā dzīvokļu īpašniekiem, kas ir pārņēmusi dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības (6 dzīvojamās mājas). Ludzas pilsētā dzīvojamo māju apsaimniekošanas pakalpojumus sniedz, izņemot SIA “Ludzas apsaimniekotājs”, 2 reģistrēti namu apsaimniekotāji (SIA “SAR Projekti” apsaimnieko 1 māju, SIA “Latgales namu apsaimniekotājs” apsaimnieko 1 māju). Aizņemtā tirgus daļa liecina par pašvaldības kapitālsabiedrības būtisku lomu pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā.

Tirgus nepilnība ir konstatēta dzīvojamo māju apsaimniekošanas jomā, kur pakalpojumi tiek sniegti pašvaldības pārvaldīšanā esošajām mājām (93% no pārvaldībā esošā dzīvojama fonda), ko galvenokārt nosaka normatīvais regulējums un nepieciešamais apsaimniekošanas resursu apjoms, kas šobrīd nav pieejams privātajiem apsaimniekotajiem, līdz ar to tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā.

Ja kapitālsabiedrība pārtrauktu sniegt nekustāmā īpašuma pārvaldīšanas pakalpojumus, pašvaldībai, iespējams, būtu jāveido līdzīga struktūra, kas nodarbotos ar pašvaldības īpašumu, sociālo namu un ekonomiski neizdevīgo īpašumu pārvaldīšanu un uzturēšanu, ņemot vērā, ka ne visu daudzdzīvokļu māju pārvaldīšana privātajiem uzņēmējiem ir ekonomiski izdevīga.

Pašvaldības īpašumu apsaimniekošanas nodošana pašvaldības dibinātai kapitālsabiedrībai ar tas rīcībā esošiem resursiem, pieredzi, personāla kvalifikāciju, cenu noteikšanas, darbu plānošanas un veikšanas kontroles mehānismu, potenciāli nodrošina pašvaldībai sniedzamo pakalpojumu apjomu, izpildes kvalitātes novērtēšanu, pašvaldības īpašumu saglabāšanu un iespējamo vērtības palielināšanu nākotnē atšķirīgi no privātā komersanta komercdarbības galvenā mērā - saimnieciskas darbības apjoma un iegūtas peļņas palielināšana.

Kapitālsabiedrībai namu apsaimniekošanas pārtraukšana ir iespējama tikai pie nosacījuma, kad visu dzīvojamo māju īpašnieki ir pārņēmuši mājas pārvaldīšanas tiesības un izraudzījušies citu namu apsaimniekotāju. Pašvaldības pienākums ir nodrošināt dzīvojamo māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas pagaidu funkciju līdz pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai.

Ietekmi uz konkurenci pakalpojumu tirgu raksturo pakalpojumu sniedzēju publicēta informācija: pašvaldības un kapitālsabiedrības mājaslapā, ka arī iestāžu informācija LURSOFT, VID.

Kapitālsabiedrības komercdarbība rada pozitīvas "arējas ietekmes" sekmējot efektīvu namu apsaimniekošanu, uzturot konkurētspējīgu un ekonomiski pamatotu maksu par pakalpojumiem un neliedz citiem tirgus dalībniekiem piedāvāt savus pakalpojumus dzīvokļu īpašniekiem.

Pašvaldība norada, ka kapitālsabiedrība strādā brīvā tirgus apstākļos, kur pieprasījumu pēc pakalpojuma nosaka daudzdzīvokļu namu dzīvokļu īpašnieki un apliecina, ka "Ludzas apsaimniekotājs" darbībā nesaskata namu pārvaldīšanas nozares brīvas konkurences ierobežojošus apstākļus.

Daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšana dzīvokļu īpašniekiem, kas nav pārņēmuši pārvaldīšanas tiesības privāto tirgus dalībnieku kapacitāte ir atzīstama par nepietiekamu gadījumam, ja publiska persona izlems neturpināt līdzdalību. Ņemot vērā norādīto informāciju, ka pašvaldības teritorijā daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumu sniegšanas jomā strādā juridiskas personas (6 biedrības, 2 sabiedrības ar ierobežotu atbildību), pašvaldība norāda, ka attiecīgās personas veic savas dzīvojamās mājas/ nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, bet nepiedāvā pakalpojumu tirgū. Līdz ar to, Ludzas novada pašvaldība uzskata, ka SIA "Ludzas apsaimniekotājs" darbība attiecīgo pakalpojumu sniegšanas jomā šobrīd uzskatāma par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 1.punktam un novērš tirgus nepilnību.

Siltumapgādes pakalpojumu organizēšana

Ludzas novada pašvaldības dome uzdod SIA „Ludzas apsaimniekotājs” izpildīt likumā „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas I. punktā noteikto pašvaldības autonomo funkciju - organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus siltumapgādes jomā ietilpstošos uzdevumus, tai skaitā, organizēt siltumapgādes pakalpojumus, veikt Eiropas Savienības finanšu instrumentu un valsts finansējuma piesaisti, piedalīties ES fondu projektos, apzināt jaunu siltumapgādes tīklu izbūves nepieciešamību, esošo tīklu rekonstrukcijas plānus, veicinot energoefektivitāti, izstrādāt jaunas siltumapgādes programmas.

Atbilstoši Enerģētikas likuma noteiktajam - siltumenerģijas apgādes pakalpojumu sniegšanas procesa vienā teritorijā var darboties arī vairāki komersanti: centralizētas siltumapgādes sistēmas operators un neatkarīgie ražotāji.

Ludzā siltumapgādi nodrošina:

- SIA "Ludzas Bio-Enerģija" – siltuma ražotājs;
- SIA "Ludzas apsaimniekotājs" – siltuma ražotājs (katlumāja „Lauktechnikas” mikrorajonā) un siltuma piegādātājs.

Pamatojoties uz SIA „Ludzas apsaimniekotājs” saimnieciskās darbības ilgtspēju, resursiem, piesaistītājām investīcijām darbības attīstībai un pakāpenisku kapitālsabiedrības vērtības pieaugumu, siltumapgādes pakalpojuma sniegšanas uzdevuma deleģēšanā SIA „Ludzas apsaimniekotājs” ir efektīvākais veids kā īstenot minēto autonomo funkciju, par ko liecina sekojošie faktori:

1. SIA „Ludzas apsaimniekotājs” rīcībā esošie resursi: siltumražošanas avoti, siltumapgādes tīkls, ražošanas jaudas, kvalificēti darbaspēka resursi, ilggadēja pieredze siltumapgādes pakalpojumu organizēšanā, pieder pašvaldības kapitālsabiedrībai.

Apkurei pieslēgto daudzdzīvokļu dzīvojamo māju skaits ir 91 dzīvojamā māja un 25 juridiskās personas, t.sk., „Lauktechnikas” rajonā – 4 dzīvojamās mājas. Kopumā apkurei pieslēgti 2457 dzīvokļi, t.sk. „Lauktechnikas” rajonā – 88 dzīvokļi. 1731 dzīvokļi pieslēgti karstā ūdens lietošanai. Visām daudzdzīvokļu mājām ir uzstādīti jaunie siltummezgli un siltumenerģijas skaitītāji, lai iedzīvotāji var sekot līdzi siltumenerģijas patēriņam (izņemot divas mājas „Lauktechnikas” mikrorajonā).

Ludzas pilsētas centralizētas siltumapgādes sistēmu. SIA „Ludzas apsaimniekotājs” ekspluatē 118 km siltumtrašu. Ludzas siltumapgādes sistēma sastāv no divām atsevišķām apakšsistēmām :

- SIA “Ludzas Bio-Enerģija” katlu māja, kas atrodas Rūpniecības ielā 2b, Ludzā, uzsāka darbību 2000. gada beigās. SIA “Ludzas Bio-Enerģija” katlu māja piegādā un pārdod SIA “Ludzas apsaimniekotājs” siltumenerģiju, kas nepieciešama apkures un karstā ūdens nodrošināšanai Ludzas patērētājiem. Katlu mājā ir uzstādīti 2 katli ar kopējo jaudu 14 MW: šķeldas katls KW-6000 ar jaudu 7 MW pamatslodzes noseģšanai un šķidrā kurināmā katls Logano S 815-7700 ar jaudu 7 MW „pīķa” slodzes noseģšanai. Kā pamatkurināmais tiek izmantoti vietējie atjaunojamie resursi: šķelda un skaidas – līdz 15000 t gadā, kā arī dīzeļdegviela – līdz 400 t gadā atkarībā no saražotā siltuma daudzuma. Šķeldas katls nosedz 97 – 99 % no kopējās siltuma slodzes. Katlu māja vidēji saražo apmēram 30000 MWh siltumenerģijas, ko iepērk Ludzas novada pašvaldība. SIA “Ludzas Bio-Enerģija” siltuma ražošanas iekārtas ir pieslēgtas Ludzas pilsētas siltumapgādes sistēmai, kura pieder Ludzas novada pašvaldībai. Kopējais siltumtrases garums ir 9140 m.

- „Lauktechnikas” mikrorajonu apkurina SIA “Ludzas apsaimniekotājs” pārziņā esošā katlumāja, kas atrodas Latgales šķērsielā 2c, Ludzā. Katlu mājā ir uzstādīti 2 katli: AGB-500 (2016. gadā) un AK-300 MW (2011. gadā) ar kopējo jaudu 0,8 MW, kurināmais – malka. Siltumtrašu garums ir 418 m, kopējā apkurināmā platība 3791,53 m².

SIA "Ludzas apsaimniekotājs" iepērk siltumenerģiju no citiem tirgus dalībniekiem, lai pilnā apjomā un par iespējami mazāku maksu nodrošinātu iedzīvotājus ar siltumenerģiju. Privātie komersanti nenodrošina, siltumenerģijas pārvaldi un sadali Ludzas iedzīvotājiem.

2. Centralizēta siltumenerģijas pārvade un sadale, kapitālieguldījumi siltumtīklu rekonstrukcijā, siltumenerģijas ražošanās iekārtu remontā, kā arī tarifu uzraudzība un kontrolējamība gan no pašvaldības, gan no Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas puses, nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam.

3. Siltumapgādes pakalpojumu maksa un kvalitāte būtiski ietekmē citu pakalpojumu saņemšanu un sabiedrības ikdienas vajadzības, un tas darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pakalpojuma sniegšanas nodošana privātajiem komersantiem ir saistīta ar risku nodrošināt pakalpojuma nepārtrauktību (nepieciešami lieli tehniskie un finanšu resursi, pakalpojuma sniegšanai un attīstībai nepieciešama infrastruktūra), nodrošināt atbilstošas kvalitātes darbības procesus un radītājus, nodrošināt, ka procesu pārvaldība tiek veikta atbilstoši labas pārvaldības principiem.

Pašvaldība nosaka attīstības virzienus Ludzas pilsētai īstākā vai garākā laika periodā, kas attiecīgi pašvaldības kapitālsabiedrībai ir jāņem vērā plānojot savu attīstību un piesaistot

investīcijas. Lai nodrošinātu deleģēšanas līgumā noteikto par infrastruktūras modernizāciju, energoefektivitāti, ka arī lai sekmētu siltumenerģijas pašizmaksas samazināšanos, tiek veikti rekonstrukcijas darbi, tiek iepirkta lētāka siltumenerģija no citiem ražotājiem.

Pilnīgi visa siltumapgādes pakalpojuma nodošana privātajam sektoram saistīta ar iespējama kapitāla nepietiekamību infrastruktūras apsaimniekošanai un attīstībai, kam nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, kvalificēts personāls un citi darba resursi. Pakalpojuma sniegšana saistīta ar pašvaldībai stratēģiski svarīgu jomu un pastāv šķērslī (ierobežota sniegto pakalpojumu kvalitātes kontrole un siltumapgādes politikas īstenošanai nepieciešamas informācijas ieguve) nododot pakalpojuma sniegšanu privātajam sektoram. SIA "Ludzas apsaimniekotājs" sniegtais stratēģiski svarīgs siltumapgādes pakalpojums atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam.

Šobrīd privātais sektors patstāvīgi nav spējīgs nodrošināt siltumapgādes pakalpojumus Ludzas pilsētā un rodas tirgus nepilnība, SIA "Ludzas apsaimniekotājs" darbības rezultātā tiek novērsta tirgus nepilnība VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē. SIA "Ludzas apsaimniekotājs" resursi un pieredze ļauj sekmīgi nodrošināt siltumapgādes pakalpojumus pašvaldības administratīvajā teritorijā, sadarbībā ar SIA "Ludzas Bio-Enerģija" sekmē pozitīvu ietekmi uz citiem komersantiem un sabiedrību kopumā, nodrošinot sabiedrības interešu aizsardzību un ilgtermiņa plānošanu.

Minēto pakalpojumu sniegšana pamatdarbības nodrošināšanas vajadzībām ir saimnieciski un ekonomiski pamatota, nodrošina sabiedrībai iespēju saņemt drošu un kvalitatīvu pakalpojumu. Kapitālsabiedrības darbība nekavē, neierobežo konkurenci un neliedz citiem tirgus dalībniekiem piedāvāt atbilstošas kvalitātes pakalpojumus.

Nemot vērā, ka kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgā nozarē, kura ir būtiska pašvaldības funkciju īstenošanai un kuras infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, ka arī tas komercdarbība tiek īstenota regulējamā nozarē - nodrošinot pakalpojuma augstu kvalitātes standartu, kapitālsabiedrība saglabājama esošajā statusā un tas darbība turpināma:

Pašvaldības funkcijas - organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, izpilde saglabājama esošajā veidā un komercdarbība siltumapgādes jomā, ko nodrošina pašvaldības kapitālsabiedrība, turpināma.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošana

Likuma "Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikts, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds.

SIA "Ludzas apsaimniekotājs" ir noteikusi vienu no darbības mērķiem: organizēt normatīvajiem aktiem atbilstošu un iedzīvotājiem labvēlīgu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, kas ir saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principiem. SIA "Ludzas apsaimniekotājs" nodrošina atkritumu izvešanu uz deleģējuma līguma pamata, nosakot to galvenos pamatuzdevumus:

- atkritumu savākšanas vietu ierīkošanas un uzturēšana;
- atkritumu savākšana un nogādāšana atkritumu poligonā;
- saņemt nepieciešamās licences un atļaujas, sniegt pakalpojumu atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem tiesību aktiem un Eiropas Savienības tiesību normās noteiktajām prasībām;
- slēgt līgumus par pakalpojumu sniegšanu ar pakalpojumu lietotājiem;
- paplašināt atkritumu lietotāju skaitu u.c.

Par svarīgāko nosacījumu pakalpojuma saglabāšanā uzskatāma Sabiedrības darbība noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas ietvaros – kapitālsabiedrība veic darbību, kas atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktā noteiktajam gadījumam, kad tiek novērsta tirgus nepilnība – situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā; publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvas teritorijas attīstībai vai valsts drošībai, kā arī Sabiedrība pārvalda tādus īpašumus, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvas teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Sabiedrībai nodrošinot sadzīvēs atkritumu apsaimniekošanu, gan sadzīvēs atkritumu savākšanas un transportēšanas pakalpojumu, pilnībā tiek ievērots princips "piesārņotājs maksā", t.i., visi izdevumi, kas saistās ar atkritumu apsaimniekošanu, tiek segti, izmantojot tarifu par atkritumu apglabāšanu un savākšanu. Sabiedrības ieņēmumi no atkritumu apsaimniekošanas veido 13% kopējo ieņēmumu sastāvā. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu maksu nosaka pašvaldība saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas likumu. Nešķirotu sadzīvēs atkritumu apsaimniekošanas (izņemot sadzīvēs atkritumu reģenerāciju) maksu atkritumu sākotnējam radītajam vai valdītajam veido:

- pašvaldības lēmuma apstiprinātā maksa par sadzīvēs atkritumu apsaimniekošanu, tajā skaitā dalītas atkritumu savākšanas, pārkraušanas un šķirošanas infrastruktūras objektu uzturēšanu atbilstoši līgumam, kuru noslēgusi pašvaldība un atkritumu apsaimniekotājs;
- Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātais tarifs par sadzīvēs atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonos, kura iekļauts arī DRN.

Sabiedrība ir atkritumu apsaimniekotājs, kuru atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas likumam izvēlējusies pašvaldība, un tā nodrošina sadzīvēs atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu, uzglabāšanu, dalītas atkritumu vākšanas, šķirošanas un pārkraušanas infrastruktūras objektu uzturēšanu par vienādu maksu visiem sadzīvēs atkritumu radītajiem attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas zonā atbilstoši noslēgtajam līgumam ar pašvaldību.

Ludzas novada teritorijā ir četras atkritumu apsaimniekošanas zonas:

1. Ludzas atkritumu apsaimniekošanas zona: Ludzas pilsēta, Cirmas pagasts, Pureņu pagasts, Isnaudas pagasts, Ņukšu pagasts, Pildas pagasts, Briģu pagasts, Rundēnu pagasts, Istras pagasts;
2. Zilupes atkritumu apsaimniekošanas zona: Zilupes pilsēta, Lauderu pagasts, Pasiēnes pagasts;
3. Ciblas atkritumu apsaimniekošanas zona: Ciblas pagasts, Blontu pagasts, Līdumnieku pagasts, Pušmucovas pagasts, Zvirgzdenes pagasts;
4. Kārsavas atkritumu apsaimniekošanas zona: Kārsavas pilsēta, Golišēvas pagasts, Mežvidu pagasts, Mērdzenes pagasts, Malnavas pagasts, Salnavas pagasts.

SIA "Ludzas apsaimniekotājs" nodrošina atkritumu savākšanu un pārvadāšanu Ludzā un Briģu, Cirmas, Isnaudas, Istras, Nirzas, Ņukšu, Pildas, Pureņu un Rundēnu pagastā. SIA "ALAAS" nodrošina atkritumu savākšanu un pārvadāšanu Kārsavā un Blontu, Ciblas, Golišēvas, Līdumnieku, Malnavas, Mērdzenes, Mežvidu, Pušmucovas, Salnavas, Zvirgzdenes pagastā. Zilupē un Lauderu, Pasiēnes, Zaļesjes pagastā atkritumu savākšanu nodrošina SIA "Clean R".

Attiecība uz atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanu, atbilstoši šobrīd spēkā esošajiem 2013.gada 25.jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr.337 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" 3.punktam, Latvijas teritorija ir sadalīta 10 atkritumu apsaimniekošanas reģionos, kas liedz viena reģionā darboties vairākiem atkritumu apglabāšanas poligoniem, līdz ar to atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšana tirgus klasiska izpratnē nepastāv. Sabiedrības darbība atkritumu apglabāšanas jomā, ir pamatota ar

atkritumu apsaimniekošanas nozares normatīvajiem aktiem un plānošanas dokumentiem. Sadržīves atkritumi tiek transportēti uz SIA "ALAAS" sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonu "Križevņiki", kas atrodas Ozolaines pagastā, Rēzeknes novadā.

2016.gada 10.oktobrī SIA "Ludzas apsaimniekotājs" saņēma Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes atkritumu apsaimniekošanas atļauju Nr. RE13AA0002.

Vidējais cieta sadzīves atkritumu daudzums novadā ir 20 tūkstoši m³, jeb 10 tūkstoši tonnu gadā, kas tiek savākti un nogādāti uz atkritumu poligonu. Atkritumu daudzums ir mainīgs, galvenie ietekmējošie faktori ir: cilvēku skaita izmaiņas (noslēgto līgumu skaits 2022. gadā uz vienu mājāsaimniecību par sadzīves atkritumu izvešanu fiziskās personas 2275, juridiskās personas 507), iedzīvotāju paradumu maiņa (šķirošanas akcijas), labklājības līmenis (pērkot vairāk, vairāk rodas atkritumu).

Ludzas novadā ir trīs šķiroto atkritumu savākšanas laukumi. Viens no tiem atrodas Rūpniecības ielā 2a, Ludzā. Laukumā Ludzas novada iedzīvotājiem ir iespēja nodot liela izmēra, metāla, stikla, papīra, koksnes un tekstila atkritumus. Savāktos atkritumus šķirošanas darbība ir atļauta tikai noliktavas telpās. Teritorijā ievesto šķirošanai paredzēto atkritumu un sašķiroto atkritumu uzglabāšana atļauta tikai noliktavas telpās un teritorijā konteineros īpaši aprīkotā vietā. Vēl divi laukumi šķiroto atkritumu savākšanai ir izveidoti K. Barona ielā 49, Ludzā, un Kreičos, Isnaudas pagastā.

Ludzā 2017. gadā nodota ekspluatācijā sadzīves atkritumu šķirošanas līnija un uzcelta noliktava. Tiek plānots uzlabot šķirošanas centra laukumu Rūpniecības ielā 2a, izveidojot ūdensnecaurlaidīgu pārklājumu.

2019. gadā šķirotie papīra, stikla un plastmasas atkritumi tika nodoti SIA "Eco Baltia Vide"; metāli – SIA "ATITA". Šķiroto atkritumu apjoms palielinās, to ietekmē pastāvīgs informatīvs darbs ar iedzīvotājiem, skolēnu šķirošanas akcijas, makulatūras vākšanas akcijas u.tml. pasākumi. Šobrīd tiek šķiroti mazāk kā 10 % no kopējā sadzīves atkritumu svara.

Ludzas novada teritorijā nav izveidots laukums bioloģisko atkritumu savākšanai un uzglabāšanai, kompostēšanai. Perspektīvā ir nepieciešama šāda laukuma izbūve.

Bīstamos atkritumu, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanu nodarbojas AS "BAO", Ludzas novadā savāc SIA "Ludzas apsaimniekotājs", SIA "Corvus Co", SIA "Nordic Recycling".

Ludzas novadā bīstamo atkritumu pieņemšanas un uzglabāšanas punkts, ko apsaimnieko pašvaldības SIA "Ludzas apsaimniekotājs", atrodas 2,5 km no Ludzas pilsētas –Isnaudas pagasta Kreiču ciemā, neapdzīvotā vietā uz pašvaldības zemes. Pieņemšanas un uzglabāšanas iekārta izveidota bijušās katlu mājas telpās. Iekārta atrodas Ludzas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu BIO-2800 aizsargjoslā.

Iedzīvotāji izmanto iespēju pašiem nogādāt un bez maksas nodot bīstamos atkritumus. Tas veicina to, ka bīstamie atkritumi tiek pareizi uzglabāti un nodoti tālākai apstrādei, samazinot varbūtību, ka tie tiek ievietoti pie sadzīves atkritumiem vai izmesti tam neparedzētās vietās.

Pašvaldības nesniedz dotācijas sadzīves atkritumu apsaimniekošanai. Atkritumu apsaimniekošanas tarifs no 2022.gada marta veido 18,06 EUR/m³ bez PVN, kas veidojas summējot:

1) maksu par sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu – 6,31 EUR/m³ bez PVN (apstiprināta ar Ludzas novada pašvaldības 2016. gada 22. septembra sēdes lēmumu „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tarifa apstiprināšanu”);

2) tarifu par sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonā – 11,75 EUR/m³ bez PVN.

Saskaņā ar 2021.gada 22.janvāra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 45 "Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028.gadam", jaunie atkritumu apsaimniekošanas

reģioni sāks darboties no 2023. gada, bet līdz tam pašvaldībām būs jāizveido plāni, kā pāriet uz jauno atkritumu apsaimniekošanas sistēmu. Ludzas novada pašvaldībai, vienlaicīgi ar pārējām pašvaldībām, kuras ir kapitāla daļu turētājas Sabiedrībā, būs jāpieņem lēmums par Sabiedrības turpmāko statusu.

SIA "Ludzas apsaimniekotājs" saskaņā ar maksas pakalpojumu cenu noteikšanas kartību, faktisko izdevumu un nākotnes prognozes analīzi, tiek noteiktas pakalpojumu cenas, kuras ir caurskatāmas, ekonomiski pamatotas ar pakalpojuma pašizmaksas aprēķinu un saskaņotas pašvaldībā. Pakalpojuma cenu uzraudzība un kontrolējamība no pašvaldības puses nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam. Pakalpojumiem nepiemēro pārdošanas veicināšanas paņēmienus, lai palielinātu pakalpojumu apjomu vai piesaistītu klientus, kas nelabvēlīgi ietekmētu tirgu un konkurences situāciju.

SIA "Ludzas apsaimniekotājs" pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas brīvajā tirgus nišā, neierobežoti piemērojot pakalpojumu pārdošanas veicināšanas paņēmienus piesaistot potenciālos klientus.

Apkopojot iepriekš minēto, Ludzas novada pašvaldība secina, ka Sabiedrība ar savu darbību daļēji novērš tirgus nepilnību, jo tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā. Sabiedrība sniedz pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvas teritorijas attīstībai. Sabiedrības pārvaldītie īpašumi nodrošina Ludzas novada pašvaldības iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā, sakārtotā vidē, tādējādi nodrošinot administratīvas teritorijas attīstību.

Līdz ar to, Ludzas novada pašvaldība uzskata, ka SIA "Ludzas apsaimniekotājs" darbība attiecīgo pakalpojumu sniegšanas jomā šobrīd uzskatāma par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 1.punktam novērš tirgus nepilnību un 2. punktam ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvas teritorijas attīstībai.

Ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana

Likuma "Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikts, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds.

Dzeramā ūdens kvalitāte un pieejamība, kā arī kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana ir ļoti būtisks iedzīvotāju dzīves vides kvalitātei raksturojošs rādītājs, līdz ar to sniegtā pakalpojuma kvalitāte ietekmē arī apkārtējo vidi.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs ir tāds komersants, kurš ūdenssaimniecības nozarē sniedz sabiedriskos pakalpojumus noteiktā teritorijā un kura darbība sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā tiek regulēta saskaņā ar likumu „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”. Lai sniegtu ūdenssaimniecības pakalpojumus, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam, ir jābūt reģistrētam ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju reģistrā.

Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas datiem, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrēts viens uzņēmums, kurš sniedz ūdenssaimniecības pakalpojumus Ludzas pilsētā: SIA "Ludzas apsaimniekotājs".

Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 6.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka vietējā pašvaldība organizē ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu savā administratīvajā teritorijā. Vietējās pašvaldības dome nosaka pašvaldības iestādi, kas pašvaldības administratīvajā teritorijā sniedz sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus un citus

noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojumus, vai pilnvaro komersantu sniegt sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus, noslēdzot ar to līgumu par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu visā pašvaldības administratīvajā teritorijā vai tās daļā.

Attiecībā uz SIA “Ludzas apsaimniekotājs” nodrošinātajiem sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, kas ir tiešie “Ludzas apsaimniekotājs” pamatdarbības pakalpojumi ar piesaisti (infrastruktūru) konkrētai teritorijai, nav iespējams izvērtēt alternatīvas brīvā tirgus iespējas tiešā veidā (šo pakalpojumu nodrošināšanai), un tiešu konkurentu nav. Kapitālsabiedrība atrodas monopolstāvoklī. SIA “Ludzas apsaimniekotājs” darbības rezultātā tiek novērsta tirgus nepilnība VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē, kā arī tiek sniegts stratēģiski svarīgs pakalpojums VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē.

Ūdens apgādes un kanalizācijas pakalpojumi un ūdenssaimniecības pakalpojuma nodrošināšanai esošā infrastruktūra ir gan stratēģiski svarīgs pakalpojums, gan stratēģiski nozīmīgs īpašums, jo skar gan iedzīvotāju veselības un vides piesārņojuma jautājumus, pie tam ūdensapgādes pakalpojuma pieejamība ir viena no cilvēku ikdienas pamatvajadzībām. Kapitālsabiedrība uztur ūdenssaimniecības tīklu un kanalizācijas notekūdeņu objektus, veic nepārtrauktu sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu, nodrošina pakalpojuma drošības prasību ievērošanu, tādā veidā nodrošinot kvalitatīvu pakalpojumu.

Kapitālieguldījumu dinamika un darbības rezultāti liecina, ka pašvaldībai galvenokārt veicot maksājumus projektu ietvaros, uzņēmums nodrošina darbības attīstību, pozitīvu rezultātu sasniegšanu un secīgi peļņas ieguldīšanu turpmākajā darbībā, t.i. atbilst valsts pārvaldē atzītajiem metodoloģijas nosacījumiem, kad pašvaldības ieguldījumi samazinās vai paliek nemainīgi, bet rezultāts paaugstinās, kas ir atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 40.panta pirmajai daļai, ka pārvaldes uzdevuma nodošanas gadījumā ir sagaidāms augstāks efektivitātes līmenis.

2021. gada maijā tika pabeigta SIA “Ludzas apsaimniekotājs” īstenotā vērienīgā Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta “Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ludzas pilsētā” īstenošana. Projekta gaitā būvdarbi tika veikti divos objektos:

- Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ludzā – kanalizācijas tīklu un kanalizācijas sūkņu staciju būvniecība – uzbūvēti 13,6 km pašteses kanalizācijas tīklu un kanalizācijas spiedvadu, kā arī veikta 8 kanalizācijas sūkņu staciju būvniecība, Ludzas pilsētā kopējais pašteses kanalizācijas tīklu garums – 43,073 km, kopējais kanalizācijas spiedvadu garums – 8,808 km;

- Ūdensapgādes tīklu paplašināšana un atjaunošana Ludzā – ūdensapgādes tīklu būvniecība – uzbūvēti 6,6 km ūdensapgādes tīklu. Ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošināšanai SIA “Ludzas apsaimniekotājs” īpašumā ir 7 artēziskie pazemes urbumi, kopējais ūdensvadu tīklu garums - 40,296 km.

Liela daļā šo infrastruktūras objektu ir izveidota un rekonstruēta, izmantojot Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzekļus. Piesaistot ES Kohēzijas fondu līdzekļus, pagarināts esošo ūdenssaimniecības tīklu kopgarums, izbūvējot jaunus dzeramā ūdens un kanalizācijas tīklus, izbūvētas notekūdeņu sūkņu stacijas, veiktas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcijas, u.c.

Projekta īstenošanas rezultātā pilsētā ir palielinājusies ūdensapgādes pakalpojumu un notekūdeņu savākšanas pakalpojumu pieejamība, kas nodrošina kvalitatīvu dzīves vidi pilsētas iedzīvotājiem. Palielinoties ūdensapgādes pakalpojumu pārklājumam, ir nodrošināta pilnvērtīga un tīra dzeramā ūdens piegāde. Turklāt, palielinoties notekūdeņu savākšanas pakalpojumu pieejamībai, samazināsies virszemes ūdeņu piesārņojums ūdenstecēs un gruntsūdenī no pārplūstošām nosēdbedrēm, nepietiekoši attīrītiem notekūdeņiem un septiķiem.

Ņemot vērā, ka SIA "Ludzas apsaimniekotājs" veic pašvaldības autonomo funkciju ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu jomā, nodrošinot sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus pašvaldības administratīvajā teritorijā, t.sk. pārvaldot ūdenssaimniecības infrastruktūru, kā arī to, ka SIA "Ludzas apsaimniekotājs" minēto pakalpojumu sniegšanā darbojas dabiskā monopola apstākļos, un šo pakalpojumu sniegšanas tirgū vairāku konkurējošu tirgus dalībnieku darbība var nebūt iespējama (ņemot vērā arī to, ka esošās infrastruktūras izveidei un rekonstrukcijai piesaistīti Eiropas Savienības finanšu instrumentu līdzekļi, tādējādi tā nav atsavināma vai nododama lietošanā citam komersantam), SIA "Ludzas apsaimniekotājs" sniegtie pamata pakalpojumi (sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi) ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē.

SIA "Ludzas apsaimniekotājs" pildu pakalpojumi, tādi ka dzeramā ūdens kvalitātes monitorings, notekūdeņu kvalitātes monitorings, kā arī pārdotā ūdens un novadīto notekūdeņu uzskaitē, apmaksas kontrole, ūdensmērītāju skaitītāju rādītāju kontrole ir uzskatāmi par papildu pakalpojumiem pamatdarbībai, lai nodrošinātu kvalitatīvu sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu.

Lai nepieļautu Konkurences likuma 14.¹ panta pārkāpumu SIA "Ludzas apsaimniekotājs" piedāvātie papildus pakalpojumi ir saskaņā ar maksas pakalpojumu cenu noteikšanas kārtību, faktisko izdevumu un nākotnes prognozes analīzi, tiek noteiktas pakalpojumu cenas, kuras ir caurskatāmas, ekonomiski pamatotas ar pakalpojuma pašizmaksas aprēķinu un saskaņotas pašvaldībā. Pakalpojuma cenu uzraudzība un kontrolējamība no pašvaldības puses nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam. Pakalpojumiem nepiemēro pārdošanas veicināšanas paņēmienus, lai palielinātu pakalpojumu apjomu vai piesaistītu klientus, kas nelabvēlīgi ietekmētu tirgu un konkurences situāciju.

SIA "Ludzas apsaimniekotājs" pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo privāto tirgus dalībnieku ienākšanu brīvajā tirgus nišā, neierobežoti piemērojot pakalpojumu pārdošanas veicināšanas paņēmienus piesaistot potenciālos klientus.

Apkopojot iepriekšminēto, tā kā SIA "Ludzas apsaimniekotājs" sniegtie pamatpakalpojumi – sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi – atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam, proti, tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai, pašvaldības funkcijas - organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, izpilde saglabājama esošajā veidā un komercdarbība ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšanas, novadīšanas un attīrīšanas jomā, ko nodrošina pašvaldības kapitālsabiedrība, turpināma.

Teritorijas labiekārtošana un sanitārās tīrības nodrošināšana

Atbilstoši likumā "Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteikts, ka pašvaldību autonomajās funkcijās ietilpst: *"2) gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana).*

Ludzas novada pašvaldība ar deleģējuma līgumu Nr. LNP/3.4.3/2022/119 2022.gada 28.februārī ir piešķīrusi tiesības SIA "Ludzas apsaimniekotājs" veikt darbu pie Ludzas pilsētas teritorijas labiekārtošanas un sanitārās tīrības. Kapitālsabiedrība veic sekojošos uzdevumus:

1. Veikt Ludzas pilsētas publiskās teritorijas ietvju, brauktuvi, zālienu un apstādījumu ierīkošanu un uzturēšanu, tai skaitā:
 - 1.1 koku un krūmu stādīšanu;
 - 1.2 puķu stādīšanu, puķu dobiņu kompozīciju veidošanu;
 - 1.3 ietvju, gājēju celiņu un laukumu ierīkošanu, uzturēšanu un kopšanu pavasara – rudens sezonā;
 - 1.4 ietvju, gājēju celiņu un laukumu kopšana ziemā;
 - 1.5 krūmu atvašu un zāles pļaušanu;
2. Nodrošināt Ludzas pilsētas parka, skvēru un zaļo zonu ierīkošanu un uzturēšanu;
3. Veikt Ludzas pilsētas parka aprīkojuma un infrastruktūras objektu tehniskā stāvokļa atjaunošanu, dzīvžogu apgriešanu, sauso zaru izzāģēšanu, zāles pļaušanu un apstādījumu kopšanu, kā arī koku lapu un kritušo zaru aizvākšanu; veikt publisku bērnu rotaļu laukumu un publiski pieejamu sporta laukumu uzturēšanu un sakopšanu;
4. Veikt publiskās Ludzas pilsētas kapsētas uzturēšanu atbilstoši Ludzas novada domes saistošiem noteikumiem;
5. Veikt sabiedrisko tualetu ierīkošanu, tajā skaitā pārvietojamo biotualetu publiskās vietās, uzturēšanu.

Līdz ar to, lai Pašvaldība spētu realizēt un nodrošinātu to autonomu funkciju efektīvu, nepārtrauktu un kvalitatīvu izpildi, labākais risinājums ir darbus deleģēt veikt kapitālsabiedrībai. Vairāku gadu pieredze liecina, par kapitālsabiedrības efektīvu un kvalitatīvu darbu izpildi. Ludzas novada teritorija ir sakopta, tādā veidā veicinot cilvēkus uz dzīvi apmesties Ludzas novada administratīvajā teritorijā.

Ielu un ceļu ikdienas uzturēšanas darbu veikšana

2022. gadā tika izsludināts atklāts konkurss “Ludzas novada ceļu un ielu ikdienas uzturēšana 2022. gadā” identifikācijas Nr. LNP2021/44, kurā piedalījās un vinnēja SIA “Ludzas apsaimniekotājs”, rezultātā tika noslēgti sekojošie līgumi:

- līgums Nr. LVC 2022/1.2./AC/21 par pilsētu tranzīta ielu ikdienas uzturēšanas darbiem 2022. gadā no pašvaldību budžeta līdzekļiem un Satiksmes ministrijas līdzfinansējuma.

- līgums Nr. LNP/3.4.5/2022/13 par Ludzas novada ceļu un ielu ikdienas uzturēšanu 2022.gadā.

Pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 2.punktu pašvaldībām ir šādas autonomās funkcijas – gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana), ar SIA “Ludzas apsaimniekotājs” tika noslēgts līgums Nr. LNP/3.4.3/2022/18 2022.gada 10.janvārī uz vienu gadu lai nodrošinātu operatīvo transportlīdzekļu - neatliekamās medicīniskās palīdzības, ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, policijas un citu dienestu pieejamību, Ludzas novada administratīvajā teritorijā iespēju robežās nodrošināt ceļu tīrīšanu no sniega 2021./2022.gada ziemas sezonā līdz mājām, kur ziemas periodā dzīvo cilvēki un to īpašnieki ir pieteikuši šo pakalpojumu.

Gāzes saimniecība

SIA “Ludzas apsaimniekotājs” darbojas kā starpnieki sašķidrinātās gāzes pakalpojuma sniegšanā daudzdzīvokļu mājām.

Elektroapgāde

SIA “Ludzas apsaimniekotājs” darbojas kā starpnieki elektroenerģijas piegādē daudzdzīvokļu mājām.

Sabiedrības statūtos reģistrēti darbības veidi pēc NACE koda attiecas uz pamatdarbības veidiem, tiek regulāri pārskatīti un precizēti, atbilstoši faktiskajai kapitālsabiedrības darbībai.

Secinājumi

Izvērtējot Pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā SIA “Ludzas apsaimniekotājs”, konstatēts, ka kapitālsabiedrība savu darbību veic atbilstoši Pašvaldības dokumentos noteiktajiem mērķiem, prioritātēm un uzdevumiem, finansiālo iespēju robežās. kapitālsabiedrībai ir uzdoti no Pašvaldības autonomajām funkcijām izrietoši pārvaldes uzdevumi, lai efektīvāk sasniegtu Pašvaldībai noteiktos stratēģisko mērķus.

Ludzas novada dome, izvērtējot kapitālsabiedrības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajai daļai, secina, ka Ludzas novada pašvaldībai nekustamā īpašuma apsaimniekošana un pārvaldīšana saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1. un 3.punktu ir Pašvaldībai stratēģiski svarīga nozare, jo 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā, kā arī 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Kapitālsabiedrības komunālo pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem, saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punktu ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai un valsts drošībai kopumā, jo Kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radīti pakalpojumi iedzīvotājiem un uzņēmējiem.

Kapitālsabiedrības izveidošanas un darbības nosacījumi atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantā noteiktajiem kritērijiem, kapitālsabiedrība ik gadu sniedz Ludzas novada domei atskaites, kurās ir atspoguļota informācija par tās finanšu un saimniecisko darbību, efektivitāti, funkcijām un pakalpojumiem, izmaksu ekonomisku, Pašvaldības līdzekļu izlietojumu, tajā skaitā arī Pašvaldības kā lēmēj institūcijas un kontroles veicējas lomas apzināšanos un kapitālsabiedrības atskaitīšanos iedzīvotājiem.

Kapitālsabiedrība sniedz pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai:

- nodrošina Ludzas novada teritorijā atkritumu apsaimniekošanu,
- nodrošina iedzīvotājus ar dzeramā ūdens piegādi, kanalizācijas un notekūdeņu novadīšanu tīklos un attīrīšanas iekārtās;
- Pašvaldības un Kapitālsabiedrības īpašumā un valdījumā esošo dzīvojamo telpu pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, nodrošina dzīvojamā fonda atjaunošanu un uzturēšanu;
- uztur kārtībā Pašvaldības ielu, ceļu un publisku vietu sakārtošanu, rekonstruēšanu un uzturēšanu,
- nodrošina Pašvaldības publisko teritoriju labiekārtošanu, apzaļumošanu, uztur sanitāro tīrību, kapsētu uzturēšanu;
- nodrošina siltumapgādi Ludzas pilsētā.

Nozares, kurās darbojas Kapitālsabiedrība ir sabiedrībai svarīgas, ar augstu kvalitātes standartu, jo patērētājs ir iedzīvotājs, vairumā gadījumu no sociāli aprūpējamas vides. Kapitālsabiedrības darbība šajās nozarēs nodrošina pakalpojumu pieejamību un iedzīvotāju interesēm atbilstošu kvalitātes standartu, par iedzīvotājiem pieņemamu samaksu.

Minēto pakalpojumu nodrošināšanai ir nepieciešami lieli kapitālieguldījumi (specializētais transports, tehnika, infrastruktūra u.c.), kurus Pašvaldība regulāri ir veikusi,

ieguldot Kapitālsabiedrības pamatkapitālā. Kapitālsabiedrība nodrošina darbavietas novada iedzīvotājiem, optimāli izmanto materiāli tehnisko bāzi un kvalificētus speciālistus.

Izvērtējot iespējamās juridiskās darbības formas, visu iepriekš minēto mērķu un uzdevumu sasniegšanai, un Pašvaldības funkciju nodrošināšanai, kā arī izvērtējot tirgus situāciju secināms, Kapitālsabiedrības dibināšana un tās esamība ir efektīvākais veids Pašvaldības autonomu funkciju nepārtrauktas darbības nodrošināšanai - līdz ar to ir saglabājama Pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā.

Pārvērtējums par Ludzas novada pašvaldības tiešo līdzdalību SIA “Kārsavas namsaimnieks”

Ludzas novada pašvaldībai 100% kapitāla daļas pieder SIA “Kārsavas namsaimnieks”, kas dibināta 2003.gada 16.decembrī, juridiskā adrese: Vienības iela 53, Ludza, LV-5717.

Ņemot vērā minēto, Ludzas novada domei ir jāpieņem lēmums, kurā tai ir jāizvērtē Ludzas novada pašvaldības (turpmāk arī Pašvaldība) līdzdalība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Kārsavas namsaimnieks”, darbības nodrošināšanai atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā noteiktajām pazīmēm un jānosaka Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis.

Likuma “Par pašvaldībām”:

1.) 15.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *“organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds”*.

2.) 15.panta pirmās daļas 2.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *“gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana);*

3.) 15.panta pirmās daļas 9.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *“sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā”*.

SIA „Kārsavas namsaimnieks” tika izveidots ar mērķi nodrošināt, no Pašvaldības autonomo funkciju izpildes izrietošos uzdevumus, tas ir, sniegt iedzīvotājiem un uzņēmumiem (organizācijām) komunālos pakalpojumus. SIA “Kārsavas namsaimnieks” uz deleģējuma līguma pamata veic no Pašvaldības autonomo funkciju izpildes izrietošus pārvaldes uzdevumus:

1. daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pārvaldīšana;
3. ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana;
4. siltumapgādes pakalpojumu organizēšana;
5. teritorijas labiekārtošana un sanitārās tīrības nodrošināšana;

Kapitālsabiedrības darbību būtiski ietekmē pašvaldības attīstības un drošības intereses, tādiem pakalpojumiem kā mājokļu apsaimniekošanas, komunālie pakalpojumi, īpašumu apsaimniekošana, teritorijas labiekārtošana, to kvalitāte būtiski ietekmē lielu sabiedrības daļu, ka arī ekonomiskas darbības vidi. SIA „Kārsavas namsaimnieks” pakalpojumi nodrošina iedzīvotāju ikdienas vajadzības, netieši ietekmē labklājības, drošības un ekonomiskas aktivitātes kopumā, pievilcīgas vides veidošanu (teritorijas labiekārtošanā), pašvaldības īpašuma uzturēšana un apsaimniekošanu. Kopumā tiek veicināta pašvaldības

plānošanas dokumentos noteiktā rezultāta (atbilstoši kvalitātes standartiem dzīvošanas apstākļi iedzīvotājiem, kas strādā un dzīvo Ludzas pilsētā) sasniegšana.

Atbilstoši pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem tiek īstenoti konkrēti projekti un tie ietekmē kapitālsabiedrības darbību. Pašvaldība uzņēmējdarbības labvēlīgas vides izveidošanai var iedarboties ar tās rīcībā esošiem līdzekļiem (nodokļu atlaides, nomas, īres maksas samazināšana u.c.), ka arī pieņemt lēmumus par pakalpojumu cenu noteikšanas kārtību, pilsētas attīstības dokumentos nosaka darbības un attīstības principus, kvalitātes standartus, sasniedzamos rezultātus. Līdz ar to secināms, ka pašvaldībai ir būtiska loma minēto pakalpojumu kvalitātes standarta/prasību noteikšana un pieejamības nodrošināšana, tai skaita pašvaldības īpašumu apsaimniekošana.

Kapitālsabiedrības finanšu darbības radītāji, EUR

Radītājs	2019. gads	2020. gads
Aktīvu vērtība	4 944 184	6 633 844
Pašu kapitāls	1 152 965	1 451 921
Neto apgrozījums	516 449	666 777
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	502 003	515 944
Bruto peļņa vai zaudējumi	14 446	150 833
Administrācijas izmaksas	125 135	105 266
Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	-31 570	99 761
Neto peļņas rentabilitāte, %	-6,11	14,96
Bruto peļņas rentabilitāte, %	2,80	22,62
Pašu kapitāla atdeve (ROE), %	-2,71	7,66
Pirmais likums (pašu kapitāls – ilgtermiņa ieguldījumi)	-3 300 931	-4 609 654
Aktīvu atdeve (ROA), %	-0,61	1,82
Kopējās likviditātes koeficients, %	0,92	1,18
Finansiālas neatkarības koeficients, %	0,77	0,78
Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients, %	1,44	1,26

SIA "Kārsavas namsaimnieks" finanšu radītāju analīze liecina par rentablu saimniecisko darbību. Finanšu ieguldījumi jaunu tehnoloģiju, tehnikas, profesionālo instrumentu iegādei, sekmē kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, ekonomiski pamatotas un iedzīvotājiem pieejamas pakalpojumu maksas uzturēšanu, līdz ar to saimnieciska darbība nodrošina kapitālsabiedrībai noteikto finanšu mērķu sasniegšanu.

Pamatojoties uz 2021.gada pārskata datiem, ieņēmumu sadalījums pa pakalpojumu grupām ir šāds:

- ieņēmumi no telpu īres un apsaimniekošanas 19%, no tiem 2% no kopējiem ieņēmumiem ir pašvaldības finansējums par pašvaldībai piederošo dzīvojamo un neapdzīvojamo telpu apsaimniekošanu;

- ieņēmumi no izpildītajiem darbiem 5% (santehnisks, elektromontāžas, būvniecības darbi, ūdens skaitītāju uzstādīšana), kas galvenokārt tiek veikti pamatojoties uz daudzdzīvokļu māju iedzīvotāju vai īpašnieku kopsapulces pieņemtajiem lēmumiem, tai skaita dzīvojamās mājas, kur ir pārņemtas pārvaldīšanas tiesības un ka apsaimniekotājs ir izraudzīts SIA "Kārsavas namsaimnieks";

- ieņēmumi no ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšanas 11%;

- ieņēmumi no siltumapgādes pakalpojumu organizēšanas 39%;

- ieņēmumi no teritorijas labiekārtošanas un sanitārās tīrības nodrošināšanas 18%;

- citi ieņēmumi 8% (ieņēmumi no sadzīves atkritumu apsaimniekošanas, ieņēmumi no gāzes saimniecības, nomas maksa par nekustama un kustamā īpašuma izmantošanu, u.c.).

Lielākā ieņēmumu daļa no saimnieciskās darbības ir par sniegtajiem pakalpojumiem par siltumapgādes pakalpojumu organizēšanu, kas ir pašvaldības funkcija - nodrošināt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus.

Papildus maksas pakalpojumi galvenokārt ir saistīti ar pamatpakalpojuma sniegšanu un ekonomiski pamatoti ar piedāvāto darbu izpildes izmaksām, kas nodrošina sabiedrībai iespēju saņemt drošu un kvalitatīvu pakalpojumu par ekonomiski pamatotu cenu. Kapitālsabiedrības darbība nekavē, neierobežo konkurenci un neliedz citiem tirgus dalībniekiem piedāvāt dzīvokļu īpašniekiem atbilstošas kvalitātes pakalpojumus.

Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pārvaldīšana

1. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pārvaldīšana:

1.1. Dzīvojamo māju ekspluatācija un uzturēšana, pārvaldīšanas procesi, kur pakalpojuma saņēmēji ir pilsētas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju īpašnieki un pašvaldībai piederošo dzīvojamo telpu īrnieki (īres maksa);

1.2. Dzīvojamo māju energoefektivitātes darbu organizēšana / veikšana (dzīvokļu īpašnieku, pašvaldības līdzfinansējums);

1.3. Nekustamā īpašuma, tai skaitā piesaistīto zemes gabala daļu uzturēšana un apsaimniekošana - pašvaldībai piederošas ēkas un būves (pašvaldības finansējums).

Saskaņā ar likumu „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50.panta septīto daļu: “pašvaldības pienākums pārvaldīt dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, ja dzīvojamā mājā nav privatizēti visi privatizācijas objekti. Pienākums pārvaldīt dzīvojamo māju valsts dzīvojamās mājas valdītājam vai pašvaldībai ir arī tad, ja dzīvojamā mājā ir privatizēti visi privatizācijas objekti, bet nav sasaukta dzīvokļu īpašnieku kopsapulce saskaņā ar šā likuma 51.panta otro daļu”.

Pašvaldība ar pilnvarojuma līgumu ir noteikusi SIA "Kārsavas namsaimnieks" pildīt pagaidu pašvaldības pienākumu - pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai atbilstoši Likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50.panta septītajai daļai.

SIA “Kārsavas namsaimnieks” viens no komercdarbības mērķiem ir nodrošināt nepārtrauktu un kvalitatīvu dzīvojamo māju apsaimniekošanu un pārvaldīšanu, efektīvi izmantojot finanšu līdzējus.

Pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 42.panta noteikto, lemjot par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu privātpersonai, ņem vērā tas pieredzi, reputāciju, resursus, personāla kvalifikāciju, finansējuma modeli, ka arī citus kritērijus, kas ir objektīvi, normatīvajā akta noteikti faktori komercdarbības veikšanai.

Pamatojoties uz SIA “Kārsavas namsaimnieks” saimnieciskās darbības ilgtspēju un pieredzi (darbība namu apsaimniekošanas jomā kops 2003.gada), resursiem, kapitālieguldījumiem darbības attīstībai, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50.panta septīto daļu, likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1., 2., 9. punkta noteikto pašvaldības autonomo funkciju veikšanas izrietošo uzdevumu uzdošana SIA “Kārsavas namsaimnieks” ir efektīvākais veids ka īstenot likuma noteikto pienākumu dzīvojamo māju apsaimniekošanā, liecina izvērtējuma rezultātā konstatētie faktori:

1. SIA “Kārsavas namsaimnieks” rīcībā esošie resursi: bilances un pašvaldības apsaimniekošanai nodotie aktīvi, kvalificēti darbaspēka resursi, ilggadēja pieredze ir

pašvaldības kapitālsabiedrības instrumenti, kuri veicot komercdarbību, nodrošina pašvaldības pienākuma dzīvojamo māju apsaimniekošanā, autonomo funkciju īstenošanu.

2. SIA "Kārsavas namsaimnieks" saskaņā ar maksas pakalpojumu cenu noteikšanas kartību, faktisko izdevumu un nākotnes prognozes analīzi, tiek noteiktas pakalpojumu cenas, kuras ir caurskatāmas, ekonomiski pamatotas ar pakalpojuma pašizmaksas aprēķinu un saskaņotas pašvaldībā. Pakalpojuma cenu uzraudzība un kontrolējamība no pašvaldības puses nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam. Pakalpojumiem nepiemēro pārdošanas veicināšanas paņēmienus, lai palielinātu pakalpojumu apjomu vai piesaistītu klientus, kas nelabvēlīgi ietekmētu tirgu un konkurences situāciju.

SIA "Kārsavas namsaimnieks" pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu mājokļu apsaimniekošanas brīvajā tirgus nišā, neierobežoti piemērojot pakalpojumu pārdošanas veicināšanas paņēmienus piesaistot potenciālos klientus.

3. Pakalpojumu kvalitāte būtiski ietekmē sabiedrības ikdienas vajadzības, darba un dzīves vides sakārtošanu un tas darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pakalpojumu sniegšanas nodošana privātajiem komersantiem nosaka risku pakalpojuma pieejamībai un nepārtrauktībai. Nodrošināt atbilstošas kvalitātes darbības procesus un noteiktos mērķus un uzdevumus nosaka Ludzas novada attīstības programma 2021.-2027.gadam.

4. SIA "Kārsavas namsaimnieks" kapitālie ieguldījumi pamatlīdzekļu modernizācijā nodrošina, ka tiek atjaunotas iekārtas un mehānismi, renovēti infrastruktūras objekti. Saskaņā ar finanšu ekspertu praksi piemērojamo standarta metodoloģiju un apsvērumiem, kapitālsabiedrību komercdarbību brīvā tirgus apstākļos nosaka to darbības nemītīga pilnveidošanu, līdz ar to nodrošinot darbības stabilitāti. Kapitālsabiedrības peļņa no saimnieciskās darbības, tiek novirzīta kapitālsabiedrības attīstībā, ko ilgtermiņā nevar nodrošināt pašvaldība ar budžeta līdzekļiem.

Izvērtējot Ludzas novada administratīvās teritorijas pastāvošo tirgus situāciju namu apsaimniekošanā, jāsecina, ka iedzīvotāji ir ārkārtīgi kūtri, lai uzņemtos dalību dibināt biedrības u.c., un pašu spēkiem veiktu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku apsaimniekošanu. Kārsavas pilsētā vērojama neaktīva dzīvokļu īpašnieku iesaistīšanās lēmumu pieņemšanā par dzīvojamo māju apsaimniekošanas un pārvaldīšanas pārņemšanu, pie tam ir bijuši gadījumi, kad dzīvokļu īpašnieki ir pieņēmuši lēmumu par dzīvojamās mājas apsaimniekošanas un pārvaldīšanas pārņemšanu, bet, kad izvēlētais apsaimniekotājs neveic godprātīgi savus pienākumus un nenorēķinās ar citiem pakalpojuma sniedzējiem, tad pieņem lēmumu un atgriežas pie SIA "Kārsavas namsaimnieks" sniegtā pakalpojuma.

Daudzdzīvokļu ēku dzīvojamam fondam ir jāveic visaptveroša atjaunošana, kas ietver gan energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, gan ar energoefektivitāti nesaistītus pasākumus, kurus izpilda Sabiedrība, izmantojot ražošanas tehniskas bāzes iespējas, ka arī, lai nodrošinātu ekonomiski izdevīgāko risinājumu, remontdarbus un tehnisko apkopi var nodrošināt darbuzņēmējs, kuru piesaista noteikta pakalpojuma izpildei un, kas tiek izvēlēts, pamatojoties uz iepirkuma procedūru rezultātiem.

Kapitālsabiedrības darbība vērsta arī uz noteiktas iedzīvotāju grupas maksātspēju un dzīves apstākļu uzlabošanu. Minētā ietekme attiecas uz personām, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļu jautājumu risināšanā vai kurām šāda palīdzība jau sniegta, ka arī uz personām, kam ierobežota maksātspēja.

SIA "Kārsavas namsaimnieks" pārvalda un apsaimnieko 57 dzīvojamās mājas, (547 dzīvokļu īpašumi, no tiem 134 neprivatizēti) kopējā platība 27 286 m².

Viens no lielākajiem dzīvojamo māju apsaimniekotajiem Ludzas novada pašvaldībā ir pašvaldības SIA "Ludzas apsaimniekotājs", kas apsaimnieko Ludzas teritorijā esošās daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas. Zilupē daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimnieko SIA

“Zilupes LTD”, Kārsavā – SIA “Kārsavas namsaimnieks”. Novada pagastu teritorijās esošās daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimnieko pagastu pārvaldes. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošanai ir izveidotas arī dzīvokļu īpašnieku biedrības:

- biedrība “Kļavu 7” apsaimnieko māju Kļavu ielā 7, Kārsava;

Konkurence gandrīz nav identificējama namu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanā dzīvokļu īpašniekiem, kas ir pārņēmusi dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības (2 dzīvojamās mājas, 11 mājām ir lēmumi par pārņemšanu). Kārsavas pilsētā nav reģistrēti namu apsaimniekotāji, kuri sniedz dzīvojamo māju apsaimniekošanas pakalpojumus. Aizņemtā tirgus daļa liecina par pašvaldības kapitālsabiedrības būtisku lomu pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā.

Tirgus nepilnība ir konstatēta dzīvojamo māju apsaimniekošanas jomā, kur pakalpojumi tiek sniegti pašvaldības pārvaldīšanā esošajām mājām (100% no pārvaldībā esošā dzīvojama fonda), ko galvenokārt nosaka normatīvais regulējums un nepieciešamais apsaimniekošanas resursu apjoms, kas šobrīd nav pieejams privātajiem apsaimniekotājiem, līdz ar to tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā.

Ja kapitālsabiedrība pārtrauktu sniegt nekustamā īpašuma pārvaldīšanas pakalpojumus, pašvaldībai, iespējams, būtu jāveido līdzīga struktūra, kas nodarbotos ar pašvaldības īpašumu, sociālo namu un ekonomiski neizdevīgo īpašumu pārvaldīšanu un uzturēšanu, ņemot vērā, ka ne visu daudzdzīvokļu māju pārvaldīšana privātajiem uzņēmējiem ir ekonomiski izdevīga.

Pašvaldības īpašumu apsaimniekošanas nodošana pašvaldības dibinātai kapitālsabiedrībai ar tas rīcībā esošiem resursiem, pieredzi, personāla kvalifikāciju, cenu noteikšanas, darbu plānošanas un veikšanas kontroles mehānismu, potenciāli nodrošina pašvaldībai sniedzamo pakalpojumu apjomu, izpildes kvalitātes novērtēšanu, pašvaldības īpašumu saglabāšanu un iespējamo vērtības palielināšanu nākotnē atšķirīgi no privātā komersanta komercdarbības galvenā mērā - saimnieciskas darbības apjoma un iegūtas peļņas palielināšana.

Kapitālsabiedrībai namu apsaimniekošanas pārtraukšana ir iespējama tikai pie nosacījuma, kad visu dzīvojamo māju īpašnieki ir pārņēmuši mājas pārvaldīšanas tiesības un izraudzījušies citu namu apsaimniekotāju. Pašvaldības pienākums ir nodrošināt dzīvojamo māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas pagaidu funkciju līdz pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai.

Ietekmi uz konkurenci pakalpojumu tirgu raksturo pakalpojumu sniedzēju publicēta informācija: pašvaldības un kapitālsabiedrības mājaslapā, ka arī iestāžu informācija LURSOFT, VID.

Kapitālsabiedrības komercdarbība rada pozitīvas "arējas ietekmes" sekmējot efektīvu namu apsaimniekošanu, uzturot konkurētspējīgu un ekonomiski pamatotu maksu par pakalpojumiem un neliedz citiem tirgus dalībniekiem piedāvāt savus pakalpojumus dzīvokļu īpašniekiem.

Pašvaldība norada, ka kapitālsabiedrība strādā brīvā tirgus apstākļos, kur pieprasījumu pēc pakalpojuma nosaka daudzdzīvokļu namu dzīvokļu īpašnieki un apliecina, ka “Kārsavas namsaimnieks” darbībā nesaskata namu pārvaldīšanas nozares brīvas konkurences ierobežojošus apstākļus.

Daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšana dzīvokļu īpašniekiem, kas nav pārņēmuši pārvaldīšanas tiesības privāto tirgus dalībnieku kapacitāte ir atzīstama par nepietiekamu gadījumam, ja publiska persona izlems neturpināt līdzdalību. Ņemot vērā norādīto informāciju, ka pašvaldības teritorijā daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumu sniegšanas jomā strādā juridiskas personas (1 biedrība), pašvaldība norāda, ka attiecīgās personas veic savas dzīvojamās mājas/ nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, bet nepiedāvā pakalpojumu tirgū. Līdz ar to, Ludzas novada pašvaldība

uzskata, ka SIA "Kārsavas namsaimnieks" darbība attiecīgo pakalpojumu sniegšanas jomā šobrīd uzskatāma par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 1.punktam un novērš tirgus nepilnību.

Siltumapgādes pakalpojumu organizēšana

Ludzas novada pašvaldības dome uzdod SIA „Kārsavas namsaimnieks” izpildīt likumā „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas I. punktā noteikto pašvaldības autonomo funkciju - organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus siltumapgādes jomā ietilstošos uzdevumus, tai skaitā, organizēt siltumapgādes pakalpojumus, veikt Eiropas Savienības finanšu instrumentu un valsts finansējuma piesaisti, piedalīties ES fondu projektos, apzināt jaunu siltumapgādes tīklu izbūves nepieciešamību, esošo tīklu rekonstrukcijas plānus, veicinot energoefektivitāti, izstrādāt jaunas siltumapgādes programmas.

Atbilstoši Enerģētikas likuma noteiktajam - siltumenerģijas apgādes pakalpojumu sniegšanas procesa vienā teritorijā var darboties arī vairāki komersanti: centralizētas siltumapgādes sistēmas operators un neatkarīgie ražotāji.

Kārsavā siltumapgādi nodrošina:

- SIA "Kārsavas namsaimnieks" – siltuma ražotājs un siltuma piegādātājs.

Pamatojoties uz SIA „Kārsavas namsaimnieks” saimnieciskās darbības ilgtspēju, resursiem, piesaistītājām investīcijām darbības attīstībai un pakāpenisku kapitālsabiedrības vērtības pieaugumu, siltumapgādes pakalpojuma sniegšanas uzdevuma deleģēšanā SIA „Kārsavas namsaimnieks” ir efektīvākais veids kā īstenot minēto autonomo funkciju, par ko liecina sekojošie faktori:

2. SIA „Kārsavas namsaimnieks” rīcībā esošie resursi: siltumražošanas avoti, siltumapgādes tīkls, ražošanas jaudas, kvalificēti darbaspēka resursi, ilggadēja pieredze siltumapgādes pakalpojumu organizēšanā, pieder pašvaldības kapitālsabiedrībai.

Apkurei pieslēgto daudzdzīvokļu dzīvojamo māju skaits ir 19, 3 privātās ēkas un 9 publisko iestāžu ēkas, kopējā apkurināmā platība 17 778 m². Visām daudzdzīvokļu mājām ir uzstādīti jaunie siltummezgli un siltumenerģijas skaitītāji, lai iedzīvotāji var sekot līdzi siltumenerģijas patēriņam. Siltumtīklu kopējais garums – 4,28 km.

Līdz 2021. gada martam apkure pilsētā tika nodrošināta ar divām katlu mājām un diviem nesaistītiem apkures lokiem. Piesaistot Kohēzijas fonda līdzekļus un Valsts kases aizņēmumu, 2019. gadā tika izbūvēts jauns siltumtrases posms, kas savieno abus apkures lokus un pievienots jaunajai katlu mājai Telegrāfa ielā 37, kas tika nodota ekspluatācijā 2021. gada 26. februārī. Katlumājā uzstādīti 2 apkures katli – AGB 1.5MW-07(P)/3AV un AGB 1.0 MW-07(P)/3AV ar kopējo jaudu 2,5 MW, kur par kurināmo tiek izmantoti vietējie atjaunojamie energoresursi – koksnes šķelda.

SIA "Kārsavas namsaimnieks" neiepērk siltumenerģiju no citiem tirgus dalībniekiem, patstāvīgi pilnā apjomā un par iespējami mazāku maksu nodrošinātu iedzīvotājus ar siltumenerģiju.

2. Centralizēta siltumenerģijas pārvade un sadale, kapitālieguldījumi siltumtīklu rekonstrukcijā, siltumenerģijas ražošanās iekārtu remontā, kā arī tarifu uzraudzība un kontrolējamība gan no pašvaldības, gan no Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas puses, nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam.

3. Siltumapgādes pakalpojumu maksa un kvalitāte būtiski ietekmē citu pakalpojumu saņemšanu un sabiedrības ikdienas vajadzības, un tas darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pakalpojuma sniegšanas nodošana privātajiem komersantiem ir saistīta ar risku nodrošināt pakalpojuma nepārtrauktību (nepieciešami lieli tehniskie un finanšu resursi, pakalpojuma sniegšanai un attīstībai nepieciešama infrastruktūra), nodrošināt atbilstošas

kvalitātes darbības procesus un radītājus, nodrošināt, ka procesu pārvaldība tiek veikta atbilstoši labas pārvaldības principiem.

Pašvaldība nosaka attīstības virzienus Kārsavas pilsētai īstākā vai garākā laika periodā, kas attiecīgi pašvaldības kapitālsabiedrībai ir jāņem vērā plānojot savu attīstību un piesaistot investīcijas. Lai nodrošinātu deleģēšanas līgumā noteikto par infrastruktūras modernizāciju, energoefektivitāti, ka arī lai sekmētu siltumenerģijas pašizmaksas samazināšanos, tiek veikti rekonstrukcijas darbi, tiek iepirkta lētāka siltumenerģija no citiem ražotājiem.

Pilnīgi visa siltumapgādes pakalpojuma nodošana privātajam sektoram saistīta ar iespējama kapitāla nepietiekamību infrastruktūras apsaimniekošanai un attīstībai, kam nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, kvalificēts personāls un citi darba resursi. Pakalpojuma sniegšana saistīta ar pašvaldībai stratēģiski svarīgu jomu un pastāv šķērslī (ierobežota sniegto pakalpojumu kvalitātes kontrole un siltumapgādes politikas īstenošanai nepieciešamas informācijas ieguve) nododot pakalpojuma sniegšanu privātajam sektoram. SIA "Kārsavas namsaimnieks" sniegtais stratēģiski svarīgs siltumapgādes pakalpojums atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam.

Šobrīd privātais sektors patstāvīgi nav spējīgs nodrošināt siltumapgādes pakalpojumus Kārsavas pilsētā un rodas tirgus nepilnība, SIA "Kārsavas namsaimnieks" darbības rezultātā tiek novērsta tirgus nepilnība VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē. SIA "Kārsavas namsaimnieks" resursi un pieredze ļauj sekmīgi nodrošināt siltumapgādes pakalpojumus pašvaldības administratīvajā teritorijā, nodrošinot sabiedrības interešu aizsardzību un ilgtermiņa plānošanu.

Minēto pakalpojumu sniegšana pamatdarbības nodrošināšanas vajadzībām ir saimnieciski un ekonomiski pamatota, nodrošina sabiedrībai iespēju saņemt drošu un kvalitatīvu pakalpojumu. Kapitālsabiedrības darbība nekavē, neierobežo konkurenci un neliedz citiem tirgus dalībniekiem piedāvāt atbilstošas kvalitātes pakalpojumus.

Nemot vērā, ka kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgā nozarē, kura ir būtiska pašvaldības funkciju īstenošanai un kuras infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, ka arī tas komercdarbība tiek īstenota regulējamā nozarē - nodrošinot pakalpojuma augstu kvalitātes standartu, kapitālsabiedrība saglabājama esošajā statusā un tas darbība turpināma:

Pašvaldības funkcijas - organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, izpilde saglabājama esošajā veidā un komercdarbība siltumapgādes jomā, ko nodrošina pašvaldības kapitālsabiedrība, turpināma.

Ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana

Likuma "Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikts, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds.

Dzīvējamā ūdens kvalitāte un pieejamība, kā arī kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana ir ļoti būtisks iedzīvotāju dzīves vides kvalitātei raksturojošs rādītājs, līdz ar to sniegtā pakalpojuma kvalitāte ietekmē arī apkārtējo vidi.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs ir tāds komersants, kurš ūdenssaimniecības nozarē sniedz sabiedrisko pakalpojumus noteiktā teritorijā un kura darbība sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā tiek regulēta saskaņā ar likumu „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”. Lai sniegtu ūdenssaimniecības pakalpojumus, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam, ir jābūt reģistrētam ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju reģistrā.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 6.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka vietējā pašvaldība organizē ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu savā administratīvajā teritorijā. Vietējās pašvaldības dome nosaka pašvaldības iestādi, kas pašvaldības administratīvajā teritorijā sniedz sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus un citus noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojumus, vai pilnvaro komersantu sniegt sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus, noslēdzot ar to līgumu par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu visā pašvaldības administratīvajā teritorijā vai tās daļā.

Attiecībā uz SIA “Kārsavas namsaimnieks” nodrošinātajiem sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, kas ir tiešie “Kārsavas namsaimnieks” pamatdarbības pakalpojumi ar piesaisti (infrastruktūru) konkrētai teritorijai, nav iespējams izvērtēt alternatīvas brīvā tirgus iespējas tiešā veidā (šo pakalpojumu nodrošināšanai), un tiešu konkurentu nav. Kapitālsabiedrība atrodas monopolstāvoklī. SIA “Kārsavas namsaimnieks” darbības rezultātā tiek novērsta tirgus nepilnība VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē, kā arī tiek sniegts stratēģiski svarīgs pakalpojums VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē.

Ūdens apgādes un kanalizācijas pakalpojumi un ūdenssaimniecības pakalpojuma nodrošināšanai esošā infrastruktūra ir gan stratēģiski svarīgs pakalpojums, gan stratēģiski nozīmīgs īpašums, jo skar gan iedzīvotāju veselības un vides piesārņojuma jautājumus, pie tam ūdensapgādes pakalpojuma pieejamība ir viena no cilvēku ikdienas pamatvajadzībām. Kapitālsabiedrība uztur ūdenssaimniecības tīklu un kanalizācijas notekūdeņu objektus, veic nepārtrauktu sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu, nodrošina pakalpojuma drošības prasību ievērošanu, tādā veidā nodrošinot kvalitatīvu pakalpojumu.

Kapitālieguldījumu dinamika un darbības rezultāti liecina, ka pašvaldībai galvenokārt veicot maksājumus projektu ietvaros, uzņēmums nodrošina darbības attīstību, pozitīvu rezultātu sasniegšanu un secīgi pelņas ieguldīšanu turpmākajā darbībā, t.i. atbilst valsts pārvaldē atzītajiem metodoloģijas nosacījumiem, kad pašvaldības ieguldījumi samazinās vai paliek nemainīgi, bet rezultāts paaugstinās, kas ir atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 40.panta pirmajai daļai, ka pārvaldes uzdevuma nodošanas gadījumā ir sagaidāms augstāks efektivitātes līmenis.

2021. gadā Kārsavā tika uzbūvēts ūdensvads 1222,44 metru garumā vairākos ielu posmos par pašvaldības aizņēmuma līdzekļiem un SIA “Kārsavas namsaimnieks” līdzekļiem.

Izmantojot Eiropas Savienības un Kohēzijas fonda līdzfinansējumu, SIA “Kārsavas namsaimnieks” realizēja projektu “Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Kārsavā, 2. kārtā”. Projekta īstenošanas rezultātā tika uzbūvēta kanalizācija Lauku ielā, Malnavas ielā, Sporta ielā no Smilšu ielas līdz Telegrāfa ielai, Avotu ielā no Stacijas līdz Sporta ielai, kopējais uzbūvēto inženierbūves garums ir 1797 metri.

- Kārsavas pilsētā kopējais kanalizācijas tīklu garums – 8,9 km; Centralizētā kanalizācijas sistēma pieslēgtas 36 daudzdzīvokļu ēkas, 127 privātās ēkas, 6 publisko iestāžu ēkas.

- Ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošināšanai SIA “Kārsavas namsaimnieks” īpašumā ir 1 artēziskais pazemes urbums, kopējais ūdensvadu tīklu garums – 11,9 km. Centralizētajam ūdensvadā pieslēgtas 49 daudzdzīvokļu ēkas, 220 privātās ēkas, 7 publisko iestāžu ēkas.

Liela daļā šo infrastruktūras objektu ir izveidota un rekonstruēta, izmantojot Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzekļus. Piesaistot ES Kohēzijas fondu līdzekļus, pagarināts esošo ūdenssaimniecības tīklu kopgarums, izbūvējot jaunus dzeramā ūdens un kanalizācijas tīklus, izbūvētas notekūdeņu sūkņu stacijas, veiktas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcijas, u.c.

Projekta īstenošanas rezultātā pilsētā ir palielinājusies ūdensapgādes pakalpojumu un notekūdeņu savākšanas pakalpojumu pieejamība, kas nodrošina kvalitatīvu dzīves vidi pilsētas iedzīvotājiem. Palielinoties ūdensapgādes pakalpojumu pārklājumam, ir nodrošināta pilnvērtīga un tīra dzeramā ūdens piegāde. Turklāt, palielinoties notekūdeņu savākšanas pakalpojumu pieejamībai, samazināsies virszemes ūdeņu piesārņojums ūdenstecēs un gruntsūdenī no pārplūstošām nosēdbedrēm, nepietiekoši attīrītiem notekūdeņiem un septiķiem.

Ņemot vērā, ka SIA "Kārsavas namsaimnieks" veic pašvaldības autonomo funkciju ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu jomā, nodrošinot sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus pašvaldības administratīvajā teritorijā, t.sk. pārvaldot ūdenssaimniecības infrastruktūru, kā arī to, ka SIA "Kārsavas namsaimnieks" minēto pakalpojumu sniegšanā darbojas dabiskā monopola apstākļos, un šo pakalpojumu sniegšanas tirgū vairāku konkurējošu tirgus dalībnieku darbība var nebūt iespējama (ņemot vērā arī to, ka esošās infrastruktūras izveidei un rekonstrukcijai piesaistīti Eiropas Savienības finanšu instrumentu līdzekļi, tādējādi tā nav atsavināma vai nododama lietošanā citam komersantam), SIA "Kārsavas namsaimnieks" sniegtie pamata pakalpojumi (sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi) ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē.

SIA "Kārsavas namsaimnieks" pildu pakalpojumi, tādi ka dzeramā ūdens kvalitātes monitorings, notekūdeņu kvalitātes monitorings, kā arī pārdotā ūdens un novadīto notekūdeņu uzskaitē, apmaksas kontrole, ūdensmērītāju skaitītāju rādītāju kontrole ir uzskatāmi par papildu pakalpojumiem pamatdarbībai, lai nodrošinātu kvalitatīvu sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu.

Lai nepieļautu Konkurences likuma 14.¹ panta pārkāpumu SIA "Kārsavas namsaimnieks" piedāvātie papildus pakalpojumi ir saskaņā ar maksas pakalpojumu cenu noteikšanas kārtību, faktisko izdevumu un nākotnes prognozes analīzi, tiek noteiktas pakalpojumu cenas, kuras ir caurskatāmas, ekonomiski pamatotas ar pakalpojuma pašizmaksas aprēķinu un saskaņotas pašvaldībā. Pakalpojuma cenu uzraudzība un kontrolējamība no pašvaldības puses nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam. Pakalpojumiem nepiemēro pārdošanas veicināšanas paņēmienus, lai palielinātu pakalpojumu apjomu vai piesaistītu klientus, kas nelabvēlīgi ietekmētu tirgu un konkurences situāciju.

SIA "Kārsavas namsaimnieks" pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo privāto tirgus dalībnieku ienākšanu brīvajā tirgus nišā, neierobežoti piemērojot pakalpojumu pārdošanas veicināšanas paņēmienus piesaistot potenciālos klientus.

Apkopojot iepriekšminēto, tā kā SIA "Kārsavas namsaimnieks" sniegtie pamatpakalpojumi – sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi – atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam, proti, tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai, pašvaldības funkcijas - organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, izpilde saglabājama esošajā veidā un komercdarbība ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšanas, novadīšanas un attīrīšanas jomā, ko nodrošina pašvaldības kapitālsabiedrība, turpināma.

Teritorijas labiekārtošana un sanitārās tīrības nodrošināšana

Atbilstoši likumā "Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteikts, ka pašvaldību autonomajās funkcijās ietilpst: *"2) gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana;*

parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana).

Ludzas novada pašvaldība ar deleģējuma līgumu ir piešķirusi tiesības SIA “Kārsavas namsaimnieks” veikt darbu pie Kārsavas pilsētas teritorijas labiekārtošanas un sanitārās tīrības. Kapitālsabiedrība veic sekojošos uzdevumus:

6. Veikt Kārsavas pilsētas publiskās teritorijas ietvju, brauktuvi, zālienu un apstādījumu ierīkošanu un uzturēšanu, tai skaitā:

6.1 koku un krūmu stādīšanu;

6.2 puķu stādīšanu, puķu dobiņu kompozīciju veidošanu;

6.3 ietvju, gājēju celiņu un laukumu ierīkošanu, uzturēšanu un kopšanu pavasara – rudens sezonā;

6.4 ietvju, gājēju celiņu un laukumu kopšana ziemā;

6.5 krūmu atvašu un zāles pļaušanu;

7. Nodrošināt Kārsavas pilsētas parka, skvēru un zaļo zonu ierīkošanu un uzturēšanu;

8. Veikt Kārsavas pilsētas parka aprikojuma un infrastruktūras objektu tehniskā stāvokļa atjaunošanu, dzīvžogu apgriešanu, sauso zaru izzāģēšanu, zāles pļaušanu un apstādījumu kopšanu, kā arī koku lapu un kritušo zaru aizvākšanu; veikt publisku bērnu rotaļu laukumu un publiski pieejamu sporta laukumu uzturēšanu un sakopšanu;

9. Veikt sabiedrisko tualetu ierīkošanu, tajā skaitā pārvietojamo biotualetu publiskās vietās, uzturēšanu.

Līdz ar to, lai Pašvaldība spētu realizēt un nodrošinātu to autonomu funkciju efektīvu, nepārtrauktu un kvalitatīvu izpildi, labākais risinājums ir darbus deleģēt veikt kapitālsabiedrībai. Vairāku gadu pieredze liecina, par kapitālsabiedrības efektīvu un kvalitatīvu darbu izpildi. Ludzas novada teritorija ir sakopta, tādā veidā veicinot cilvēkus uz dzīvi apmesties Ludzas novada administratīvajā teritorijā.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošana

SIA “Kārsavas namsaimnieks” darbojas kā starpnieki atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanā daudzdzīvokļu mājām.

Gāzes saimniecība

SIA “Kārsavas namsaimnieks” darbojas kā starpnieki sašķidrinātās gāzes pakalpojuma sniegšanā daudzdzīvokļu mājām.

Elektroapgāde

SIA “Kārsavas namsaimnieks” darbojas kā starpnieki elektroenerģijas piegādē daudzdzīvokļu mājām.

Sabiedrības statūtos reģistrēti darbības veidi pēc NACE koda attiecas uz pamatdarbības veidiem, tiek regulāri pārskatīti un precizēti, atbilstoši faktiskajai kapitālsabiedrības darbībai.

Secinājumi

Izvērtējot Pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā SIA “Kārsavas namsaimnieks”, konstatēts, ka kapitālsabiedrība savu darbību veic atbilstoši Pašvaldības dokumentos noteiktajiem mērķiem, prioritātēm un uzdevumiem, finansiālo iespēju robežās.

kapitālsabiedrībai ir uzdoti no Pašvaldības autonomajām funkcijām izrietoši pārvaldes uzdevumi, lai efektīvāk sasniegtu Pašvaldībai noteiktos stratēģisko mērķus.

Ludzas novada dome, izvērtējot kapitālsabiedrības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajai daļai, secina, ka Ludzas novada pašvaldībai nekustamā īpašuma apsaimniekošana un pārvaldīšana saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1. un 3.punktu ir Pašvaldībai stratēģiski svarīga nozare, jo 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā, kā arī 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Kapitālsabiedrības komunālo pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem, saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punktu ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai un valsts drošībai kopumā, jo Kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radīti pakalpojumi iedzīvotājiem un uzņēmējiem.

Kapitālsabiedrības izveidošanas un darbības nosacījumi atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantā noteiktajiem kritērijiem, kapitālsabiedrība ik gadu sniedz Ludzas novada domei atskaites, kurās ir atspoguļota informācija par tās finanšu un saimniecisko darbību, efektivitāti, funkcijām un pakalpojumiem, izmaksu ekonomisku, Pašvaldības līdzekļu izlietojumu, tajā skaitā arī Pašvaldības kā lēmēj institūcijas un kontroles veicējas lomas apzināšanos un kapitālsabiedrības atskaitīšanos iedzīvotājiem.

Kapitālsabiedrība sniedz pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai:

- nodrošina iedzīvotājus ar dzeramā ūdens piegādi, kanalizācijas un notekūdeņu novadīšanu tīklos un attīrīšanas iekārtās;
- Pašvaldības un Kapitālsabiedrības īpašumā un valdījumā esošo dzīvojamo telpu pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, nodrošina dzīvojamā fonda atjaunošanu un uzturēšanu;
- nodrošina Pašvaldības publisko teritoriju labiekārtošanu, apzaļumošanu, uztur sanitāro tīrību, kapsētu uzturēšanu;
- nodrošina siltumapgādi Kārsavas pilsētā.

Nozares, kurās darbojas Kapitālsabiedrība ir sabiedrībai svarīgas, ar augstu kvalitātes standartu, jo patērētājs ir iedzīvotājs, vairumā gadījumu no sociāli aprūpējamas vides. Kapitālsabiedrības darbība šajās nozarēs nodrošina pakalpojumu pieejamību un iedzīvotāju interesēm atbilstošu kvalitātes standartu, par iedzīvotājiem pieņemamu samaksu.

Minēto pakalpojumu nodrošināšanai ir nepieciešami lieli kapitālieguldījumi (specializētais transports, tehnika, infrastruktūra u.c.), kurus Pašvaldība regulāri ir veikusi, ieguldot Kapitālsabiedrības pamatkapitālā. Kapitālsabiedrība nodrošina darbavietas novada iedzīvotājiem, optimāli izmanto materiāli tehnisko bāzi un kvalificētus speciālistus.

Izvērtējot iespējamās juridiskās darbības formas, visu iepriekš minēto mērķu un uzdevumu sasniegšanai, un Pašvaldības funkciju nodrošināšanai, kā arī izvērtējot tirgus situāciju secināms, Kapitālsabiedrības dibināšana un tās esamība ir efektīvākais veids Pašvaldības autonomu funkciju nepārtrauktas darbības nodrošināšanai - līdz ar to ir saglabājama Pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā.

Pārvērtējums par Ludzas novada pašvaldības tiešo līdzdalību SIA “Zilupes LTD”

Ludzas novada pašvaldībai 100% kapitāla daļas pieder SIA “Zilupes LTD”, kas dibināta 1995.gada 12.decembrī, juridiskā adrese: Raiņa iela 13, Ludza, LV-5751.

Nēmot vērā minēto, Ludzas novada domei ir jāpieņem lēmums, kurā tai ir jāizvērtē Ludzas novada pašvaldības (turpmāk arī Pašvaldība) līdzdalība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Zilupes LTD”, darbības nodrošināšanai atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas

likuma 88.panta pirmajā daļā noteiktajām pazīmēm un jānosaka Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis.

Likuma "Par pašvaldībām":

1.) 15.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *"organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds"*.

2.) 15.panta pirmās daļas 2.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *"gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana);"*

3.) 15.panta pirmās daļas 9.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *"sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā"*.

SIA „Zilupes LTD” tika izveidots ar mērķi nodrošināt, no Pašvaldības autonomo funkciju izpildes izrietošos uzdevumus, tas ir, sniegt iedzīvotājiem un uzņēmumiem (organizācijām) komunālos pakalpojumus. SIA „Zilupes LTD” uz deleģējuma līguma pamata veic no Pašvaldības autonomo funkciju izpildes izrietošus pārvaldes uzdevumus:

1. daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pārvaldīšana;
2. ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana;
3. siltumapgādes pakalpojumu organizēšana;

Kapitālsabiedrības darbību būtiski ietekmē pašvaldības attīstības un drošības intereses, tādiem pakalpojumiem kā mājokļu apsaimniekošanas, komunālie pakalpojumi, īpašumu apsaimniekošana, teritorijas labiekārtošana, to kvalitāte būtiski ietekmē lielu sabiedrības daļu, ka arī ekonomiskas darbības vidi. SIA „Zilupes LTD” pakalpojumi nodrošina iedzīvotāju ikdienas vajadzības, netieši ietekmē labklājības, drošības un ekonomiskas aktivitātes kopumā, pievilcīgas vides veidošanu (teritorijas labiekārtošanā), pašvaldības īpašuma uzturēšana un apsaimniekošanu. Kopumā tiek veicināta pašvaldības plānošanas dokumentos noteiktā rezultāta (atbilstoši kvalitātes standartiem dzīvošanas apstākļi iedzīvotājiem, kas strādā un dzīvo Ludzas pilsētā) sasniegšana.

Atbilstoši pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem tiek īstenoti konkrēti projekti un tie ietekmē kapitālsabiedrības darbību. Pašvaldība uzņēmējdarbības labvēlīgas vides izveidošanai var iedarboties ar tās rīcībā esošiem līdzekļiem (nodokļu atlaides, nomas, īres maksas samazināšana u.c.), ka arī pieņemt lēmumus par pakalpojumu cenu noteikšanas kārtību, pilsētas attīstības dokumentos nosaka darbības un attīstības principus, kvalitātes standartus, sasniedzamos rezultātus. Līdz ar to secināms, ka pašvaldībai ir būtiska loma minēto pakalpojumu kvalitātes standarta/prasību noteikšana un pieejamības nodrošināšana, tai skaita pašvaldības īpašumu apsaimniekošana.

Kapitālsabiedrības finanšu darbības radītāji, EUR

Radītājs	2019. gads	2020. gads
Aktīvu vērtība	2 485 966	2 429 449
Pašu kapitāls	262 445	263 886
Neto apgrozījums	453 910	459 691
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	470 707	452 716
Bruto peļņa vai zaudējumi	-16 797	6 975
Administrācijas izmaksas	44 183	44 723
Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	-19 556	1 441
EBITDA (peļņa pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas)	9,09	15,04

atskaitījumiem), %		
Neto peļņas rentabilitāte, %	-4,31	0,31
Bruto peļņas rentabilitāte, %	-3,70	1,52
Pašu kapitāla atdeve (ROE), %	-7,18	0,55
Pirmais likums (pašu kapitāls – ilgtermiņa ieguldījumi)	-2 171 100	-2 109 134
Aktīvu atdeve (ROA), %	-0,71	0,12
Kopējās likviditātes koeficients, %	0,44	0,53
Finansiālas neatkarības koeficients, %	0,89	0,89
Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients, %	8	8,45

SIA "Zilupes LTD" finanšu ieguldījumi jaunu tehnoloģiju, tehnikas, profesionālo instrumentu iegādei, sekmē kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, ekonomiski pamatotas un iedzīvotājiem pieejamas pakalpojumu maksas uzturēšanu, līdz ar to saimnieciska darbība nodrošina kapitālsabiedrībai noteikto finanšu mērķu sasniegšanu.

Pamatojoties uz 2021.gada pārskata datiem, ieņēmumu sadalījums pa pakalpojumu grupām ir šāds:

- ieņēmumi no telpu īres un apsaimniekošanas 4%, no tiem 1% no kopējiem ieņēmumiem ir pašvaldības finansējums par pašvaldībai piederošo dzīvojamo un neapdzīvojamo telpu apsaimniekošanu;

- ieņēmumi no izpildītajiem darbiem 20% (santehnisks, elektromontāžas, būvniecības darbi, ūdens skaitītāju uzstādīšana), kas galvenokārt tiek veikti pamatojoties uz daudzdzīvokļu māju iedzīvotāju vai īpašnieku kopsapulces pieņemtajiem lēmumiem, tai skaita dzīvojamās mājas, kur ir pārņemtas pārvaldīšanas tiesības un ka apsaimniekotājs ir izraudzīts SIA "Zilupes LTD";

- ieņēmumi no ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšanas 8%;

- ieņēmumi no siltumapgādes pakalpojumu organizēšanas 43%;

- citi ieņēmumi 25% (ieņēmumi no sadzīves atkritumu apsaimniekošanas, ieņēmumi no gāzes saimniecības, nomas maksa par nekustama un kustamā īpašuma izmantošanu, u.c.).

Lielākā ieņēmumu daļa no saimnieciskās darbības ir par sniegtajiem pakalpojumiem par siltumapgādes pakalpojumu organizēšanu, kas ir pašvaldības funkcija - nodrošināt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus.

Papildus maksas pakalpojumi galvenokārt ir saistīti ar pamatpakalpojuma sniegšanu un ekonomiski pamatoti ar piedāvāto darbu izpildes izmaksām, kas nodrošina sabiedrībai iespēju saņemt drošu un kvalitatīvu pakalpojumu par ekonomiski pamatotu cenu. Kapitālsabiedrības darbība nekavē, neierobežo konkurenci un neliedz citiem tirgus dalībniekiem piedāvāt dzīvokļu īpašniekiem atbilstošas kvalitātes pakalpojumus.

Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pārvaldīšana

1. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pārvaldīšana:

1.1. Dzīvojamo māju ekspluatācija un uzturēšana, pārvaldīšanas procesi, kur pakalpojuma saņēmēji ir pilsētas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju īpašnieki un pašvaldībai piederošo dzīvojamo telpu īrnieki (īres maksa);

1.2. Dzīvojamo māju energoefektivitātes darbu organizēšana / veikšana (dzīvokļu īpašnieku, pašvaldības līdzfinansējums);

1.3. Nekustamā īpašuma, tai skaitā piesaistīto zemes gabala daļu uzturēšana un apsaimniekošana - pašvaldībai piederošas ēkas un būves (pašvaldības finansējums).

Saskaņā ar likumu „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50.panta septīto daļu: “pašvaldības pienākums pārvaldīt dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, ja dzīvojamā mājā nav privatizēti visi privatizācijas objekti. Pienākums pārvaldīt dzīvojamo māju valsts dzīvojamās mājas valdītājam vai pašvaldībai ir arī tad, ja dzīvojamā mājā ir privatizēti visi privatizācijas objekti, bet nav sasaukta dzīvokļu īpašnieku kopsapulce saskaņā ar šā likuma 51.panta otro daļu”.

Pašvaldība ar pilnvarojuma līgumu ir noteikusi SIA "Zilupes LTD" pildīt pagaidu pašvaldības pienākumu - pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai atbilstoši Likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50.panta septītajai daļai.

SIA “Zilupes LTD” viens no komercdarbības mērķiem ir nodrošināt nepārtrauktu un kvalitatīvu dzīvojamo māju apsaimniekošanu un pārvaldīšanu, efektīvi izmantojot finanšu līdzējus.

Pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 42.panta noteikto, lemjot par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu privātpersonai, ņem vērā tas pieredzi, reputāciju, resursus, personāla kvalifikāciju, finansējuma modeli, ka arī citus kritērijus, kas ir objektīvi, normatīvajā akta noteikti faktori komercdarbības veikšanai.

Pamatojoties uz SIA “Zilupes LTD” saimnieciskās darbības ilgtspēju un pieredzi, resursiem, kapitālieguldījumiem darbības attīstībai, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50.panta septīto daļu, likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1., 2., 9. punkta noteikto pašvaldības autonomo funkciju veikšanas izrietošo uzdevumu uzdošana SIA “Zilupes LTD” ir efektīvākais veids ka īstenot likuma noteikto pienākumu dzīvojamo māju apsaimniekošanā, liecina izvērtējuma rezultātā konstatētie faktori:

1. SIA “Zilupes LTD” rīcībā esošie resursi: balances un pašvaldības apsaimniekošanai nodotie aktīvi, kvalificēti darbaspēka resursi, ilggadēja pieredze ir pašvaldības kapitālsabiedrības instrumenti, kuri veicot komercdarbību, nodrošina pašvaldības pienākuma dzīvojamo māju apsaimniekošanā, autonomo funkciju īstenošanu.

2. SIA “Zilupes LTD” saskaņā ar maksas pakalpojumu cenu noteikšanas kārtību, faktisko izdevumu un nākotnes prognozes analīzi, tiek noteiktas pakalpojumu cenas, kuras ir caurskatāmas, ekonomiski pamatotas ar pakalpojuma pašizmaksas aprēķinu un saskaņotas pašvaldībā. Pakalpojuma cenu uzraudzība un kontrolējamība no pašvaldības puses nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam. Pakalpojumiem nepiemēro pārdošanas veicināšanas paņēmienus, lai palielinātu pakalpojumu apjomu vai piesaistītu klientus, kas nelabvēlīgi ietekmētu tirgu un konkurences situāciju.

SIA “Zilupes LTD” pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu mājokļu apsaimniekošanas brīvajā tirgus nišā, neierobežoti piemērojot pakalpojumu pārdošanas veicināšanas paņēmienus piesaistot potenciālos klientus.

3. Pakalpojumu kvalitāte būtiski ietekmē sabiedrības ikdienas vajadzības, darba un dzīves vides sakārtošanu un tas darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pakalpojumu sniegšanas nodošana privātajiem komersantiem nosaka risku pakalpojuma pieejamībai un nepārtrauktībai. Nodrošināt atbilstošas kvalitātes darbības procesus un noteiktos mērķus un uzdevumus nosaka Ludzas novada attīstības programma 2021.-2027.gadam.

4. SIA "Zilupes LTD" kapitālie ieguldījumi pamatlīdzekļu modernizācijā nodrošina, ka tiek atjaunotas iekārtas un mehānismi, renovēti infrastruktūras objekti. Saskaņā ar finanšu ekspertu prakse piemērojamo standarta metodoloģiju un apsvērumiem,

kapitālsabiedrību komercdarbību brīvā tirgus apstākļos nosaka to darbības nemitīga pilnveidošanu, līdz ar to nodrošinot darbības stabilitāti. Kapitālsabiedrības peļņa no saimnieciskās darbības, tiek novirzīta kapitālsabiedrības attīstībā, ko ilgtermiņā nevar nodrošināt pašvaldība ar budžeta līdzekļiem.

Izvērtējot Ludzas novada administratīvās teritorijas pastāvošo tirgus situāciju namu apsaimniekošanā, jāsecina, ka iedzīvotāji ir ārkārtīgi kūtri, lai uzņemtos dalību dibināt biedrības u.c., un pašu spēkiem veiktu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku apsaimniekošanu. Zilupes pilsētā vērojama neaktīva dzīvokļu īpašnieku iesaistīšanās lēmumu pieņemšanā par dzīvojamo māju apsaimniekošanas un pārvaldīšanas pārņemšanu, pie tam ir bijuši gadījumi, kad dzīvokļu īpašnieki ir pieņēmuši lēmumu par dzīvojamās mājas apsaimniekošanas un pārvaldīšanas pārņemšanu, bet, kad izvēlētais apsaimniekotājs neveic godprātīgi savus pienākumus un nenorēķinās ar citiem pakalpojuma sniedzējiem, tad pieņem lēmumu un atgriežas pie SIA "Zilupes LTD" sniegtā pakalpojuma.

Daudzdzīvokļu ēku dzīvojamam fondam ir jāveic visaptveroša atjaunošana, kas ietver gan energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, gan ar energoefektivitāti nesaistītus pasākumus, kurus izpilda Sabiedrība, izmantojot ražošanas tehniskas bāzes iespējas, ka arī, lai nodrošinātu ekonomiski izdevīgāko risinājumu, remontdarbus un tehnisko apkopi var nodrošināt darbuzņēmējs, kuru piesaista noteikta pakalpojuma izpildei un, kas tiek izvēlēts, pamatojoties uz iepirkuma procedūru rezultātiem.

Kapitālsabiedrības darbība vērsta arī uz noteiktas iedzīvotāju grupas maksātspēju un dzīves apstākļu uzlabošanu. Minētā ietekme attiecas uz personām, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļu jautājumu risināšanā vai kurām šāda palīdzība jau sniegta, ka arī uz personām, kam ierobežota maksātspēja.

SIA "Zilupes LTD" pārvalda un apsaimnieko 48 dzīvojamās mājas, kopējā platība 14 236,28 m².

Viens no lielākajiem dzīvojamo māju apsaimniekotajiem Ludzas novada pašvaldībā ir pašvaldības SIA "Ludzas apsaimniekotājs", kas apsaimnieko Ludzas teritorijā esošās daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas. Zilupē daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimnieko SIA "Zilupes LTD", Kārsavā – SIA "Kārsavas namsaimnieks". Novada pagastu teritorijās esošās daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimnieko pagastu pārvaldes. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošanai ir nav izveidotas dzīvokļu īpašnieku biedrības.

Konkurence gandrīz nav identificējama namu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanā dzīvokļu īpašniekiem, kas ir pārņēmusi dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības. Zilupes pilsētā nav reģistrēti namu apsaimniekotāji, kuri sniedz dzīvojamo māju apsaimniekošanas pakalpojumus. Aizņemtā tirgus daļa liecina par pašvaldības kapitālsabiedrības būtisku lomu pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā.

Tirgus nepilnība ir konstatēta dzīvojamo māju apsaimniekošanas jomā, kur pakalpojumi tiek sniegti pašvaldības pārvaldīšanā esošajām mājām (100% no pārvaldībā esošā dzīvojama fonda), ko galvenokārt nosaka normatīvais regulējums un nepieciešamais apsaimniekošanas resursu apjoms, kas šobrīd nav pieejams privātajiem apsaimniekotajiem, līdz ar to tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā.

Ja kapitālsabiedrība pārtrauktu sniegt nekustāmā īpašuma pārvaldīšanas pakalpojumus, pašvaldībai, iespējams, būtu jāveido līdzīga struktūra, kas nodarbotos ar pašvaldības īpašumu, sociālo namu un ekonomiski neizdevīgo īpašumu pārvaldīšanu un uzturēšanu, ņemot vērā, ka ne visu daudzdzīvokļu māju pārvaldīšana privātajiem uzņēmējiem ir ekonomiski izdevīga.

Pašvaldības īpašumu apsaimniekošanas nodošana pašvaldības dibinātai kapitālsabiedrībai ar tas rīcībā esošiem resursiem, pieredzi, personāla kvalifikāciju, cenu noteikšanas, darbu plānošanas un veikšanas kontroles mehānismu, potenciāli nodrošina pašvaldībai sniedzamo pakalpojumu apjomu, izpildes kvalitātes novērtēšanu, pašvaldības īpašumu saglabāšanu un iespējamo vērtības palielināšanu nākotnē atšķirīgi no privātā

komersanta komercdarbības galvenā mērā - saimnieciskas darbības apjoma un iegūtas peļņas palielināšana.

Kapitālsabiedrībai namu apsaimniekošanas pārtraukšana ir iespējama tikai pie nosacījuma, kad visu dzīvojamo māju īpašnieki ir pārņēmuši mājas pārvaldīšanas tiesības un izraudzījušies citu namu apsaimniekotāju. Pašvaldības pienākums ir nodrošināt dzīvojamo māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas pagaidu funkciju līdz pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai.

Ietekmi uz konkurenci pakalpojumu tirgu raksturo pakalpojumu sniedzēju publicēta informācija: pašvaldības un kapitālsabiedrības mājaslapā, ka arī iestāžu informācija LURSOFT, VID.

Kapitālsabiedrības komercdarbība rada pozitīvas "arējas ietekmes" sekmējot efektīvu namu apsaimniekošanu, uzturot konkurētspējīgu un ekonomiski pamatotu maksu par pakalpojumiem un neliedz citiem tirgus dalībniekiem piedāvāt savus pakalpojumus dzīvokļu īpašniekiem.

Pašvaldība norada, ka kapitālsabiedrība strādā brīvā tirgus apstākļos, kur pieprasījumu pēc pakalpojuma nosaka daudzdzīvokļu namu dzīvokļu īpašnieki un apliecina, ka "Zilupes LTD" darbībā nesaskata namu pārvaldīšanas nozares brīvas konkurences ierobežojošus apstākļus.

Daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšana dzīvokļu īpašniekiem, kas nav pārņēmuši pārvaldīšanas tiesības privāto tirgus dalībnieku kapacitāte ir atzīstama par nepietiekamu gadījumam, ja publiska persona izlems neturpināt līdzdalību. Ņemot vērā norādīto informāciju, ka pašvaldības teritorijā daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumu sniegšanas jomā nestrādā juridiskas personas. Līdz ar to, Ludzas novada pašvaldība uzskata, ka SIA "Zilupes LTD" darbība attiecīgo pakalpojumu sniegšanas jomā šobrīd uzskatāma par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 1.punktam un novērš tirgus nepilnību.

Siltumapgādes pakalpojumu organizēšana

Ludzas novada pašvaldības dome uzdod SIA „Zilupes LTD” izpildīt likumā „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas I. punktā noteikto pašvaldības autonomo funkciju - organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus siltumapgādes jomā ietilpstošos uzdevumus, tai skaitā, organizēt siltumapgādes pakalpojumus, veikt Eiropas Savienības finanšu instrumentu un valsts finansējuma piesaisti, piedalīties ES fondu projektos, apzināt jaunu siltumapgādes tīklu izbūves nepieciešamību, esošo tīklu rekonstrukcijas plānus, veicinot energoefektivitāti, izstrādāt jaunas siltumapgādes programmas.

Atbilstoši Enerģētikas likuma noteiktajam - siltumenerģijas apgādes pakalpojumu sniegšanas procesa vienā teritorijā var darboties arī vairāki komersanti: centralizētas siltumapgādes sistēmas operators un neatkarīgie ražotāji.

Zilupē siltumapgādi nodrošina:

- SIA "Zilupes LTD" – siltuma ražotājs un siltuma piegādātājs.

Pamatojoties uz SIA „Zilupes LTD” saimnieciskas darbības ilgtspēju, resursiem, piesaistītājām investīcijām darbības attīstībai un pakāpenisku kapitālsabiedrības vērtības pieaugumu, siltumapgādes pakalpojuma sniegšanas uzdevuma deleģēšanā SIA „Zilupes LTD” ir efektīvākais veids kā īstenot minēto autonomo funkciju, par ko liecina sekojošie faktori:

3. SIA „Zilupes LTD” rīcībā esošie resursi: siltumražošanas avoti, siltumapgādes tīkls, ražošanas jaudas, kvalificēti darbspēka resursi, ilggadēja pieredze siltumapgādes pakalpojumu organizēšanā, pieder pašvaldības kapitālsabiedrībai.

Apkurei pieslēgto daudzdzīvokļu dzīvojamo māju skaits ir 10, 5 juridiskas personas, kopumā apkurei pieslēgti 159 dzīvokļi.

SIA "Zilupes LTD" neiepērk siltumenerģiju no citiem tirgus dalībniekiem, patstāvīgi pilnā apjomā un par iespējami mazāku maksu nodrošinātu iedzīvotājus ar siltumenerģiju.

2. Centralizēta siltumenerģijas pārvade un sadale, kapitālieguldījumi siltumtīklu rekonstrukcijā, siltumenerģijas ražošanās iekārtu remontā, kā arī tarifu uzraudzība un kontrolējamība gan no pašvaldības, gan no Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas puses, nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam.

3. Siltumapgādes pakalpojumu maksa un kvalitāte būtiski ietekmē citu pakalpojumu saņemšanu un sabiedrības ikdienas vajadzības, un tas darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pakalpojuma sniegšanas nodošana privātajiem komersantiem ir saistīta ar risku nodrošināt pakalpojuma nepārtrauktību (nepieciešami lieli tehniskie un finanšu resursi, pakalpojuma sniegšanai un attīstībai nepieciešama infrastruktūra), nodrošināt atbilstošas kvalitātes darbības procesus un radītājus, nodrošināt, ka procesu pārvaldība tiek veikta atbilstoši labas pārvaldības principiem.

Pašvaldība nosaka attīstības virzienus Zilupes pilsētai īstākā vai garākā laika periodā, kas attiecīgi pašvaldības kapitālsabiedrībai ir jāņem vērā plānojot savu attīstību un piesaistot investīcijas. Lai nodrošinātu deleģēšanas līgumā noteikto par infrastruktūras modernizāciju, energoefektivitāti, ka arī lai sekmētu siltumenerģijas pašizmaksas samazināšanos, tiek veikti rekonstrukcijas darbi, tiek iepirkta lētāka siltumenerģija no citiem ražotājiem.

Pilnīgi visa siltumapgādes pakalpojuma nodošana privātajam sektoram saistīta ar iespējama kapitāla nepietiekamību infrastruktūras apsaimniekošanai un attīstībai, kam nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, kvalificēts personāls un citi darba resursi. Pakalpojuma sniegšana saistīta ar pašvaldībai stratēģiski svarīgu jomu un pastāv šķērslī (ierobežota sniegto pakalpojumu kvalitātes kontrole un siltumapgādes politikas īstenošanai nepieciešamas informācijas ieguve) nododot pakalpojuma sniegšanu privātajam sektoram. SIA "Zilupes LTD" sniegtais stratēģiski svarīgs siltumapgādes pakalpojums atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam.

Šobrīd privātais sektors patstāvīgi nav spējīgs nodrošināt siltumapgādes pakalpojumus Zilupes pilsētā un rodas tirgus nepilnība, SIA "Zilupes LTD" darbības rezultātā tiek novērsta tirgus nepilnība VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē. SIA "Zilupes LTD" resursi un pieredze ļauj sekmīgi nodrošināt siltumapgādes pakalpojumus pašvaldības administratīvajā teritorijā, nodrošinot sabiedrības interešu aizsardzību un ilgtermiņa plānošanu.

Minēto pakalpojumu sniegšana pamatdarbības nodrošināšanas vajadzībām ir saimnieciski un ekonomiski pamatota, nodrošina sabiedrībai iespēju saņemt drošu un kvalitatīvu pakalpojumu. Kapitālsabiedrības darbība nekavē, neierobežo konkurenci un neliedz citiem tirgus dalībniekiem piedāvāt atbilstošas kvalitātes pakalpojumus.

Ņemot vērā, ka kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgā nozarē, kura ir būtiska pašvaldības funkciju īstenošanai un kuras infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, ka arī tas komercdarbība tiek īstenota regulējamā nozarē - nodrošinot pakalpojuma augstu kvalitātes standartu, kapitālsabiedrība saglabājama esošajā statusā un tas darbība turpināma:

Pašvaldības funkcijas - organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, izpilde saglabājama esošajā veidā un komercdarbība siltumapgādes jomā, ko nodrošina pašvaldības kapitālsabiedrība, turpināma.

Ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana

Likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikts, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds.

Dzīvojamā ūdens kvalitāte un pieejamība, kā arī kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana ir ļoti būtisks iedzīvotāju dzīves vides kvalitātei raksturojošs rādītājs, līdz ar to sniegtā pakalpojuma kvalitāte ietekmē arī apkārtējo vidi.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs ir tāds komersants, kurš ūdenssaimniecības nozarē sniedz sabiedriskos pakalpojumus noteiktā teritorijā un kura darbība sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā tiek regulēta saskaņā ar likumu „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”. Lai sniegtu ūdenssaimniecības pakalpojumus, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam, ir jābūt reģistrētam ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju reģistrā.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 6.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka vietējā pašvaldība organizē ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu savā administratīvajā teritorijā. Vietējās pašvaldības dome nosaka pašvaldības iestādi, kas pašvaldības administratīvajā teritorijā sniedz sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus un citus noteikta veida ūdenssaimniecības pakalpojumus, vai pilnvaro komersantu sniegt sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus, noslēdzot ar to līgumu par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu visā pašvaldības administratīvajā teritorijā vai tās daļā.

Attiecībā uz SIA “Zilupes LTD” nodrošinātajiem sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, kas ir tiešie “Zilupes LTD” pamatdarbības pakalpojumi ar piesaisti (infrastruktūru) konkrētai teritorijai, nav iespējams izvērtēt alternatīvas brīvā tirgus iespējas tiešā veidā (šo pakalpojumu nodrošināšanai), un tiešu konkurentu nav. Kapitālsabiedrība atrodas monopolstāvoklī. SIA “Zilupes LTD” darbības rezultātā tiek novērsta tirgus nepilnība VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē, kā arī tiek sniegts stratēģiski svarīgs pakalpojums VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē.

Ūdens apgādes un kanalizācijas pakalpojumi un ūdenssaimniecības pakalpojuma nodrošināšanai esošā infrastruktūra ir gan stratēģiski svarīgs pakalpojums, gan stratēģiski nozīmīgs īpašums, jo skar gan iedzīvotāju veselības un vides piesārņojuma jautājumus, pie tam ūdensapgādes pakalpojuma pieejamība ir viena no cilvēku ikdienas pamatvajadzībām. Kapitālsabiedrība uztur ūdenssaimniecības tīklu un kanalizācijas notekūdeņu objektus, veic nepārtrauktu sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu, nodrošina pakalpojuma drošības prasību ievērošanu, tādā veidā nodrošinot kvalitatīvu pakalpojumu.

Kapitālieguldījumu dinamika un darbības rezultāti liecina, ka pašvaldībai galvenokārt veicot maksājumus projektu ietvaros, uzņēmums nodrošina darbības attīstību, pozitīvu rezultātu sasniegšanu un secīgi peļņas ieguldīšanu turpmākajā darbībā, t.i. atbilst valsts pārvaldē atzītajiem metodoloģijas nosacījumiem, kad pašvaldības ieguldījumi samazinās vai paliek nemainīgi, bet rezultāts paaugstinās, kas ir atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 40.panta pirmajai daļai, ka pārvaldes uzdevuma nodošanas gadījumā ir sagaidāms augstāks efektivitātes līmenis.

- Zilupes pilsētā kopējais kanalizācijas tīklu garums – 6,29 km; Centralizētā kanalizācijas sistēma pieslēgtas 36 daudzdzīvokļu ēkas, 127 privātās ēkas, 6 publisko iestāžu ēkas.

- Ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošināšanai SIA "Zilupes LTD" īpašumā ir 1 artēziskais pazemes urbums, kopējais ūdensvadu tīklu garums – 6,5 km. Centralizētajam ūdensvadā pieslēgtas 49 daudzdzīvokļu ēkas, 220 privātās ēkas, 7 publisko iestāžu ēkas.

Liela daļā šo infrastruktūras objektu ir izveidota un rekonstruēta, izmantojot Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzekļus. Piesaistot ES Kohēzijas fondu līdzekļus, pagarināts esošo ūdenssaimniecības tīklu kopgarums, izbūvējot jaunus dzeramā ūdens un kanalizācijas tīklus, izbūvētas notekūdeņu sūkņu stacijas, veiktas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcijas, u.c.

Projekta īstenošanas rezultātā pilsētā ir palielinājusies ūdensapgādes pakalpojumu un notekūdeņu savākšanas pakalpojumu pieejamība, kas nodrošina kvalitatīvu dzīves vidi pilsētas iedzīvotājiem. Palielinoties ūdensapgādes pakalpojumu pārklājumam, ir nodrošināta pilnvērtīga un tīra dzeramā ūdens piegāde. Turklāt, palielinoties notekūdeņu savākšanas pakalpojumu pieejamībai, samazināsies virszemes ūdeņu piesārņojums ūdenstecēs un gruntsūdenī no pārplūstošām nosēdbedrēm, nepietiekoši attīrītiem notekūdeņiem un septiķiem.

Nemot vērā, ka SIA "Zilupes LTD" veic pašvaldības autonomo funkciju ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu jomā, nodrošinot sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus pašvaldības administratīvajā teritorijā, t.sk. pārvaldot ūdenssaimniecības infrastruktūru, kā arī to, ka SIA "Zilupes LTD" minēto pakalpojumu sniegšanā darbojas dabiskā monopola apstākļos, un šo pakalpojumu sniegšanas tirgū vairāku konkurējošu tirgus dalībnieku darbība var nebūt iespējama (ņemot vērā arī to, ka esošās infrastruktūras izveidei un rekonstrukcijai piesaistīti Eiropas Savienības finanšu instrumentu līdzekļi, tādējādi tā nav atsavināma vai nododama lietošanā citam komersantam), SIA "Zilupes LTD" sniegtie pamata pakalpojumi (sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi) ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē.

SIA "Zilupes LTD" pildu pakalpojumi, tādi ka dzeramā ūdens kvalitātes monitorings, notekūdeņu kvalitātes monitorings, kā arī pārdotā ūdens un novadīto notekūdeņu uzskaitē, apmaksas kontrole, ūdensmērītāju skaitītāju rādītāju kontrole ir uzskatāmi par papildu pakalpojumiem pamatdarbībai, lai nodrošinātu kvalitatīvu sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu.

Lai nepieļautu Konkurences likuma 14.¹ panta pārkāpumu SIA "Zilupes LTD" piedāvātie papildus pakalpojumi ir saskaņā ar maksas pakalpojumu cenu noteikšanas kārtību, faktisko izdevumu un nākotnes prognozes analīzi, tiek noteiktas pakalpojumu cenas, kuras ir caurskatāmas, ekonomiski pamatotas ar pakalpojuma pašizmaksas aprēķinu un saskaņotas pašvaldībā. Pakalpojuma cenu uzraudzība un kontrolējamība no pašvaldības puses nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam. Pakalpojumiem nepiemēro pārdošanas veicināšanas paņēmienus, lai palielinātu pakalpojumu apjomu vai piesaistītu klientus, kas nelabvēlīgi ietekmētu tirgu un konkurences situāciju.

SIA "Zilupes LTD" pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo privāto tirgus dalībnieku ienākšanu brīvajā tirgus nišā, neierobežoti piemērojot pakalpojumu pārdošanas veicināšanas paņēmienus piesaistot potenciālos klientus.

Apkopojot iepriekšminēto, tā kā SIA "Zilupes LTD" sniegtie pamatpakalpojumi – sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi – atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam, proti, tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai, pašvaldības funkcijas - organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, izpilde saglabājama esošajā veidā un

komercdarbība ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšanas, novadīšanas un attīrīšanas jomā, ko nodrošina pašvaldības kapitālsabiedrība, turpināma.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošana

SIA “Zilupes LTD” darbojas kā starpnieki atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanā daudzdzīvokļu mājām.

Gāzes saimniecība

SIA “Zilupes LTD” darbojas kā starpnieki sašķidrinātās gāzes pakalpojuma sniegšanā daudzdzīvokļu mājām.

Elektroapgāde

SIA “Zilupes LTD” darbojas kā starpnieki elektroenerģijas piegādē daudzdzīvokļu mājām.

Sabiedrības statūtos reģistrēti darbības veidi pēc NACE koda attiecas uz pamatdarbības veidiem, tiek regulāri pārskatīti un precizēti, atbilstoši faktiskajai kapitālsabiedrības darbībai.

Secinājumi

Izvērtējot Pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā SIA “Zilupes LTD”, konstatēts, ka kapitālsabiedrība savu darbību veic atbilstoši Pašvaldības dokumentos noteiktajiem mērķiem, prioritātēm un uzdevumiem, finansiālo iespēju robežās. kapitālsabiedrībai ir uzdoti no Pašvaldības autonomajām funkcijām izrietoši pārvaldes uzdevumi, lai efektīvāk sasniegtu Pašvaldībai noteiktos stratēģisko mērķus.

Ludzas novada dome, izvērtējot kapitālsabiedrības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajai daļai, secina, ka Ludzas novada pašvaldībai nekustamā īpašuma apsaimniekošana un pārvaldīšana saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1. un 3.punktu ir Pašvaldībai stratēģiski svarīga nozare, jo 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā, kā arī 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Kapitālsabiedrības komunālo pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem, saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punktu ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai un valsts drošībai kopumā, jo Kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radīti pakalpojumi iedzīvotājiem un uzņēmējiem.

Kapitālsabiedrības izveidošanas un darbības nosacījumi atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantā noteiktajiem kritērijiem, kapitālsabiedrība ik gadu sniedz Ludzas novada domei atskaites, kurās ir atspoguļota informācija par tās finanšu un saimniecisko darbību, efektivitāti, funkcijām un pakalpojumiem, izmaksu ekonomisku, Pašvaldības līdzekļu izlietojumu, tajā skaitā arī Pašvaldības kā lēmēj institūcijas un kontroles veicējas lomas apzināšanos un kapitālsabiedrības atskaitīšanos iedzīvotājiem.

Kapitālsabiedrība sniedz pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai:

- nodrošina iedzīvotājus ar dzeramā ūdens piegādi, kanalizācijas un notekūdeņu novadīšanu tīklos un attīrīšanas iekārtās;

- Pašvaldības un Kapitālsabiedrības īpašumā un valdījumā esošo dzīvojamo telpu pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, nodrošina dzīvojamā fonda atjaunošanu un uzturēšanu;
- nodrošina Pašvaldības publisko teritoriju labiekārtošanu, apzaļumošanu, uztur sanitāro tīrību, kapsētu uzturēšanu;
- nodrošina siltumapgādi Zilupes pilsētā.

Nozares, kurās darbojas Kapitālsabiedrība ir sabiedrībai svarīgas, ar augstu kvalitātes standartu, jo patērētājs ir iedzīvotājs, vairumā gadījumu no sociāli aprūpējamās vides. Kapitālsabiedrības darbība šajās nozarēs nodrošina pakalpojumu pieejamību un iedzīvotāju interesēm atbilstošu kvalitātes standartu, par iedzīvotājiem pieņemamu samaksu.

Minēto pakalpojumu nodrošināšanai ir nepieciešami lieli kapitālieguldījumi (specializētais transports, tehnika, infrastruktūra u.c.), kurus Pašvaldība regulāri ir veikusi, ieguldot Kapitālsabiedrības pamatkapitālā. Kapitālsabiedrība nodrošina darbavietas novada iedzīvotājiem, optimāli izmanto materiāli tehnisko bāzi un kvalificētus speciālistus.

Izvērtējot iespējamās juridiskās darbības formas, visu iepriekš minēto mērķu un uzdevumu sasniegšanai, un Pašvaldības funkciju nodrošināšanai, kā arī izvērtējot tirgus situāciju secināms, Kapitālsabiedrības dibināšana un tās esamība ir efektīvākais veids Pašvaldības autonomu funkciju nepārtrauktas darbības nodrošināšanai - līdz ar to ir saglabājama Pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā.

Pārvērtējums par Ludzas novada pašvaldības tiešo līdzdalību SIA “ALAAS”

Ludzas novada pašvaldībai 100% kapitāla daļas pieder SIA “Ludzas apsaimniekotājs”, kas dibināta 2002.gada 8.maijā, juridiskā adrese: Rēzeknes nov., Ozolaines pag., Križevņiki, “Križevņiki 2”.

Nemot vērā minēto, Ludzas novada domei ir jāpieņem lēmums, kurā tai ir jāizvērtē Ludzas novada pašvaldības (turpmāk arī Pašvaldība) līdzdalība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “ALAAS”, darbības nodrošināšanai atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā noteiktajām pazīmēm un jānosaka Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis.

Likuma “Par pašvaldībām”:

1.) 15.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *“organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds”*.

SIA “ALAAS” tika izveidots ar mērķi nodrošināt, no Pašvaldības autonomo funkciju izpildes izrietošos uzdevumus, tas ir, sniegt iedzīvotājiem un uzņēmumiem (organizācijām) komunālos pakalpojumus. SIA “ALAAS” uz deleģējuma līguma pamata veic no Pašvaldības autonomo funkciju izpildes izrietošus pārvaldes uzdevumus:

1. sadzīves atkritumu apsaimniekošana;
2. atkritumu apglabāšanas poligonā.

Kapitālsabiedrības darbību būtiski ietekmē pašvaldības attīstības un drošības intereses, tādiem pakalpojumiem kā komunālie pakalpojumi, īpašumu apsaimniekošana, teritorijas labiekārtošana, to kvalitāte būtiski ietekmē lielu sabiedrības daļu, ka arī ekonomiskas darbības vidi. SIA “ALAAS” pakalpojumi nodrošina iedzīvotāju ikdienas vajadzības, netieši ietekmē labklājības, drošības un ekonomiskas aktivitātes kopumā, pievilcīgas vides veidošanu (teritorijas labiekārtošanā). Kopumā tiek veicināta pašvaldības plānošanas dokumentos noteiktā rezultāta (atbilstoši kvalitātes standartiem dzīvošanas apstākļi iedzīvotājiem, kas strādā un dzīvo Ludzas novadā) sasniegšana.

Atbilstoši pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem tiek īstenoti konkrēti projekti un tie ietekmē kapitālsabiedrības darbību. Pašvaldība uzņēmējdarbības labvēlīgas vides izveidošanai var iedarboties ar tās rīcībā esošiem līdzekļiem (nodokļu atlaides, nomas, īres maksas samazināšana u.c.), kā arī pieņemt lēmumus par pakalpojumu cenu noteikšanas kārtību, pilsētas attīstības dokumentos nosaka darbības un attīstības principus, kvalitātes standartus, sasniedzamos rezultātus. Līdz ar to secināms, ka pašvaldībai ir būtiska loma minēto pakalpojumu kvalitātes standarta/prasību noteikšana un pieejamības nodrošināšana.

Kapitālsabiedrības finanšu darbības radītāji, EUR

Radītājs	2019. gads	2020. gads	2021. gads
Aktīvu vērtība	5 653 534	5 283 231	4 635 230
Pašu kapitāls	1 873 175	1 884 272	1 749 239
Neto apgrozījums	1 919 901	1 969 404	2 128 067
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	1 995 208	2 233 551	2 510 670
Bruto peļņa vai zaudējumi	-75 307	-264 147	-382 603
Administrācijas izmaksas	121 867	119 548	127 414
Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	172 832	11 097	-135 033
EBITDA (peļņa pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem), %	38,28	31,99	24,86
Neto peļņas rentabilitāte, %	9,00	0,56	-6,35
Bruto peļņas rentabilitāte, %	-3,92	-13,41	-17,98
Pašu kapitāla atdeve (ROE), %	9,67	0,59	-7,43
Pirmais likums (pašu kapitāls – ilgtermiņa ieguldījumi)	-2 649 286	-2 276 250	-1 777 128
Aktīvu atdeve (ROA), %	3,07	0,30	-2,60
Kopējās likviditātes koeficients, %	1,33	1,41	1,40
Finansiālas neatkarības koeficients, %	0,67	0,64	0,62
Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients, %	1,80	1,75	1,91

SIA “ALAAS” finanšu radītāju analīze liecina par rentablu saimniecisko darbību (neto peļņas rentabilitāte), izņemot 2021. gadu. Lai turpmāk nodrošināt stabilo finansiālo stāvokli, SIA “ALAAS” 2022. gadā apstiprināja jaunus tarifus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu. Finanšu ieguldījumi jaunu tehnoloģiju, tehnikas, profesionālo instrumentu iegādei, sekmē kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, ekonomiski pamatotas un iedzīvotājiem pieejamas pakalpojumu maksas uzturēšanu, līdz ar to saimnieciska darbība nodrošina kapitālsabiedrībai noteikto finanšu mērķu sasniegšanu.

Pamatojoties uz 2021.gada pārskata datiem, ieņēmumu sadalījums pa pakalpojumu grupām ir šāds:

- ieņēmumi no sadzīves atkritumu apsaimniekošanas 30%;
- ieņēmumi no atkritumu apglabāšanas poligonā 55%
- citi ieņēmumi 15% (nākamo periodu ieņēmumi norakstījumi (2002. un 2014. gadā, ieņēmumi no pamatlīdzekļu pārdošanas).

Lielākā ieņēmumu daļa no saimnieciskās darbības ir par sniegtajiem pakalpojumiem par atkritumu apglabāšanas poligonā, kas ir pašvaldības funkcija - nodrošināt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, tai skaita sadzīves atkritumu apsaimniekošana.

Papildus maksas pakalpojumi galvenokārt ir saistīti ar pamatpakalpojuma sniegšanu un ekonomiski pamatoti ar piedāvāto darbu izpildes izmaksām, kas nodrošina sabiedrībai iespēju saņemt drošu un kvalitatīvu pakalpojumu par ekonomiski pamatotu cenu. Kapitālsabiedrības darbība nekavē, neierobežo konkurenci un neliedz citiem tirgus dalībniekiem piedāvāt iedzīvotājiem atbilstošas kvalitātes pakalpojumus.

SIA "ALAAS" ir noteikusi vienu no darbības mērķiem: organizēt normatīvajiem aktiem atbilstošu un iedzīvotājiem labvēlīgu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, kas ir saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principiem. SIA "ALAAS" nodrošina atkritumu izvešanu uz deleģējuma līguma pamata, nosakot to galvenos pamatuzdevumus:

- atkritumu apglabāšanas poligonā;
- atkritumu savākšanas vietu ierīkošanas un uzturēšana;
- atkritumu savākšana un nogādāšana atkritumu poligonā;
- saņemt nepieciešamās licences un atļaujas, sniegt pakalpojumu atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem tiesību aktiem un Eiropas Savienības tiesību normās noteiktajām prasībām;
- slēgt līgumus par pakalpojumu sniegšanu ar pakalpojumu lietotājiem;
- paplašināt atkritumu lietotāju skaitu u.c.

Par svarīgāko nosacījumu pakalpojuma saglabāšanā uzskatāma Sabiedrības darbība noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas ietvaros – kapitālsabiedrība veic darbību, kas atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktā noteiktajam gadījumam, kad tiek novērsta tirgus nepilnība – situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā; publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvas teritorijas attīstībai vai valsts drošībai, kā arī Sabiedrība pārvalda tādus īpašumus, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvas teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Sabiedrībai nodrošinot sadzīvēs atkritumu apsaimniekošanu, gan sadzīvēs atkritumu savākšanas un transportēšanas pakalpojumu, pilnībā tiek ievērots princips "piesārņotājs maksā", t.i., visi izdevumi, kas saistās ar atkritumu apsaimniekošanu, tiek segti, izmantojot tarifu par atkritumu apglabāšanu un savākšanu. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu maksu nosaka pašvaldība saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas likumu. Nešķirotu sadzīvēs atkritumu apsaimniekošanas (izņemot sadzīvēs atkritumu reģenerāciju) maksu atkritumu sākotnējam radītajam vai valdītajam veido:

- pašvaldības lēmuma apstiprinātā maksa par sadzīvēs atkritumu apsaimniekošanu, tajā skaitā dalītas atkritumu savākšanas, pārkraušanas un šķirošanas infrastruktūras objektu uzturēšanu atbilstoši līgumam, kuru noslēgusi pašvaldība un atkritumu apsaimniekotājs;
- Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātais tarifs par sadzīvēs atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonos, kura iekļauts arī DRN.

Pašvaldības nesniedz dotācijas sadzīves atkritumu apsaimniekošanai. Atkritumu apsaimniekošanas tarifs no 2022.gada marta veido 17,18 EUR/m³ bez PVN, kas veidojas summējot:

- 1) maksu par sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu – 7,59 EUR/m³ bez PVN;
- 2) tarifu par sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonā – 9,59 EUR/m³ bez PVN.

Sabiedrība ir atkritumu apsaimniekotājs, kuru atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas likumam izvēlējusies pašvaldība, un tā nodrošina sadzīvēs atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu, uzglabāšanu, dalītas atkritumu vākšanas, šķirošanas un pārkraušanas infrastruktūras objektu uzturēšanu par vienādu maksu visiem sadzīvēs atkritumu radītajiem attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas zonā atbilstoši noslēgtajam līgumam ar pašvaldību.

Ludzas novada teritorijā ir četras atkritumu apsaimniekošanas zonas:

5. Ludzas atkritumu apsaimniekošanas zona: Ludzas pilsēta, Cirmas pagasts, Pureņu pagasts, Isnaudas pagasts, Ņukšu pagasts, Pildas pagasts, Briģu pagasts, Rundēnu pagasts, Istras pagasts;

6. Zilupes atkritumu apsaimniekošanas zona: Zilupes pilsēta, Lauderu pagasts, Pasienes pagasts;
7. Ciblas atkritumu apsaimniekošanas zona: Ciblas pagasts, Blontu pagasts, Līdumnieku pagasts, Pušmucovas pagasts, Zvirgzdenes pagasts;
8. Kārsavas atkritumu apsaimniekošanas zona: Kārsavas pilsēta, Goliševas pagasts, Mežvidu pagasts, Mērdzenes pagasts, Malnavas pagasts, Salnavas pagasts.

SIA "ALAAS" nodrošina atkritumu savākšanu un pārvadāšanu Kārsavā un Blontu, Ciblas, Goliševas, Līdumnieku, Malnavas, Mērdzenes, Mežvidu, Pušmucovas, Salnavas, Zvirgzdenes pagastā. SIA "Ludzas apsaimniekotājs" nodrošina atkritumu savākšanu un pārvadāšanu Ludzā un Briģu, Cirmas, Isnaudas, Istras, Nirzas, Ņukšu, Pildas, Pureņu un Rundēnu pagastā. Zilupē un Lauderu, Pasienes, Zaļesjes pagastā atkritumu savākšanu nodrošina SIA "Clean R".

Attiecība uz atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanu, atbilstoši šobrīd spēkā esošajiem 2013.gada 25.jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr.337 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" 3. punktam, Latvijas teritorija ir sadalīta 10 atkritumu apsaimniekošanas reģionos, kas liedz viena reģionā darboties vairākiem atkritumu apglabāšanas poligoniem, līdz ar to atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanā tirgus klasiskā izpratnē nepastāv. Sabiedrības darbība atkritumu apglabāšanas jomā, ir pamatota ar atkritumu apsaimniekošanas nozares normatīvajiem aktiem un plānošanas dokumentiem. Sabiedrības darbību atkritumu apglabāšanas jomā regulē Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija un Sabiedrībai izsniegta sadzīves atkritumu apglabāšanas atkritumu poligonos pakalpojumu sniedzēju licence. Sabiedrības darbība atkritumu apglabāšanas jomā, ir pamatota ar atkritumu apsaimniekošanas nozares normatīvajiem aktiem un plānošanas dokumentiem, Sabiedrības darbība, apsaimniekojot atkritumu poligonu "Križevņiki", nodrošinot sadzīves atkritumu apglabāšanu, ir uzskatāma par atbilstošu VPIL 88.panta pirmās daļas 2.un 3.punktam, t.i., tiek radīti pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai un pārvaldīts tāds Īpašums, kas ir stratēģiski svarīgs valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai. Sadzīves atkritumi tiek transportēti uz SIA "ALAAS" sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonu "Križevņiki", kas atrodas Ozolaines pagastā, Rēzeknes novadā. Atkritumu apglabāšanas poligona izveidei Rēzeknes novada Ozolaines pagasta pašvaldības tiek nomāta zeme ar kadastra Nr. 78760060324 "Križevņiki 2" platībā 34.1 ha apmērā. Poligons "Križevņiki" ir Austrumlatgales atkritumu apsaimniekošanas reģiona sadzīves atkritumu noglabāšanas vieta. Poligons "Križevņiki" ir iežogota un apsargāta teritorija, kurā notiek atkritumu apstrāde un kontrolēta apglabāšana atbilstoši Eiropas Savienības un Latvijas Republikas likumdošanas prasībām. Poligons "Križevņiki" ir nodots ekspluatācijā 2007.gada 10. oktobrī. Tā darbība tiek organizēta saskaņā ar Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes izsniegtas atļaujas A kategorijas piesārņojošo darbībai nosacījumiem. Atkritumu apglabāšanas poligonā "Križevņiki" nodrošināšanai 2016.gadā 13.septembrī ar Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes lēmumu Nr.RE16VL0053 ir veikta 2012.gada 29.jūnijā sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona "Križevņiki" darbībai izsniegtas A kategorijas piesārņojuma darbības atļaujas Nr.RE12IA001 nosacījumu grozīšana un konsolidēšana.

Vidējais cieto sadzīves atkritumu daudzums ir 19,5 tūkstoši tonnu gadā, kas tiek savākti un nogādāti uz atkritumu poligonu. Atkritumu daudzums ir mainīgs, galvenie ietekmējošie faktori ir: cilvēku skaita izmaiņas, iedzīvotāju paradumu maiņa (šķirošanas akcijas), labklājības līmenis (pērkot vairāk, vairāk rodas atkritumu).

Ludzas novadā ir trīs šķiroto atkritumu savākšanas laukumi. Viens no tiem atrodas Rūpniecības ielā 2a, Ludzā. Laukumā Ludzas novada iedzīvotājiem ir iespēja nodot liela izmēra, metāla, stikla, papīra, koksnes un tekstila atkritumus. Savākto atkritumu šķirošanas darbība ir atļauta tikai noliktavas telpās. Teritorijā ievesto šķirošanai paredzēto atkritumu un

sašķirotu atkritumu uzglabāšana atļauta tikai noliktavas telpās un teritorijā konteineros īpaši aprīkotā vietā. Vēl divi laukumi šķirotu atkritumu savākšanai ir izveidoti K. Barona ielā 49, Ludzā, un Kreičos, Isnaudas pagastā.

Ludzā 2017. gadā nodota ekspluatācijā sadzīves atkritumu šķirošanas līnija un uzcelta noliktava. Tiek plānots uzlabot šķirošanas centra laukumu Rūpniecības ielā 2a, izveidojot ūdensnecaurīgu pārklājumu.

2019. gadā šķirotie papīra, stikla un plastmasas atkritumi tika nodoti SIA "Eco Baltia Vide"; metāli – SIA "ATITA". Šķirotu atkritumu apjoms palielinās, to ietekmē pastāvīgs informatīvs darbs ar iedzīvotājiem, skolēnu šķirošanas akcijas, makulatūras vākšanas akcijas u.tml. pasākumi. Šobrīd tiek šķiroti mazāk kā 10 % no kopējā sadzīves atkritumu svara.

Ludzas novada teritorijā nav izveidots laukums bioloģisko atkritumu savākšanai un uzglabāšanai, kompostēšanai. Perspektīvā ir nepieciešama šāda laukuma izbūve.

Bīstamos atkritumu, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanu nodarbojas AS "BAO", Ludzas novadā savāc SIA "Ludzas apsaimniekotājs", SIA "Corvus Co", SIA "Nordic Recycling".

Ludzas novadā bīstamo atkritumu pieņemšanas un uzglabāšanas punkts, ko apsaimnieko pašvaldības SIA "Ludzas apsaimniekotājs", atrodas 2,5 km no Ludzas pilsētas – Isnaudas pagasta Kreiču ciemā, neapdzīvotā vietā uz pašvaldības zemes. Pieņemšanas un uzglabāšanas iekārta izveidota bijušās katlu mājas telpās. Iekārta atrodas Ludzas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu BIO-2800 aizsargjoslā.

Iedzīvotāji izmanto iespēju pašiem nogādāt un bez maksas nodot bīstamos atkritumus. Tas veicina to, ka bīstamie atkritumi tiek pareizi uzglabāti un nodoti tālākai apstrādei, samazinot varbūtību, ka tie tiek ievietoti pie sadzīves atkritumiem vai izmesti tam neparedzētās vietās.

Saskaņā ar 2021.gada 22.janvāra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 45 "Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028.gadam", jaunie atkritumu apsaimniekošanas reģioni sāks darboties no 2023. gada, bet līdz tam pašvaldībām būs jāizveido plāni, kā pāriet uz jauno atkritumu apsaimniekošanas sistēmu. Ludzas novada pašvaldībai, vienlaicīgi ar pārējām pašvaldībām, kuras ir kapitāla daļu turētājas Sabiedrībā, būs jāpieņem lēmums par Sabiedrības turpmāko statusu.

SIA "ALAAS" saskaņā ar maksas pakalpojumu cenu noteikšanas kārtību, faktisko izdevumu un nākotnes prognozes analīzi, tiek noteiktas pakalpojumu cenas, kuras ir caurskatāmas, ekonomiski pamatotas ar pakalpojuma pašizmaksas aprēķinu un saskaņotas pašvaldībā. Pakalpojuma cenu uzraudzība un kontrolējamība no pašvaldības puses nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam. Pakalpojumiem nepiemēro pārdošanas veicināšanas paņēmienus, lai palielinātu pakalpojumu apjomu vai piesaistītu klientus, kas nelabvēlīgi ietekmētu tirgu un konkurences situāciju.

SIA "ALAAS" pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas brīvajā tirgus nišā, neierobežoti piemērojot pakalpojumu pārdošanas veicināšanas paņēmienus piesaistot potenciālos klientus.

Apkopojot iepriekš minēto, Ludzas novada pašvaldība secina, ka Sabiedrība ar savu darbību novērš tirgus nepilnību, jo tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā. Sabiedrība sniedz pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvas teritorijas attīstībai. Sabiedrības pārvaldītie īpašumi nodrošina Ludzas novada pašvaldības iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā, sakārtotā vidē, tādējādi nodrošinot administratīvas teritorijas attīstību.

Līdz ar to, Ludzas novada pašvaldība uzskata, ka SIA "ALAAS" darbība attiecīgo pakalpojumu sniegšanas jomā šobrīd uzskatāma par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 1.punktam novērš tirgus nepilnību, 2.punktam ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai un 3.punktam tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi. Ludzas novada pašvaldībai saglabās pašvaldības līdzdalību SIA "ALAAS" un turpinās šīs kapitālsabiedrības darbību esošajā statusa.

Pārvērtējums par Ludzas novada pašvaldības tiešo līdzdalību SIA "Ludzas medicīnas centrs"

Ludzas novada pašvaldībai 42.05352% kapitāla daļas pieder SIA "Ludzas medicīnas centrs", kas dibināta 1995.gada 10.jūlijā, juridiskā adrese: Raiņa iela 43, Ludza, LV-5701.

Nemot vērā minēto, Ludzas novada pašvaldības domei ir jāpieņem lēmums, kurā tai ir jāizvērtē Ludzas novada pašvaldības (turpmāk arī Pašvaldība) līdzdalība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Ludzas medicīnas centrs", darbības nodrošināšanai atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā noteiktajām pazīmēm un jānosaka Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis.

Saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 7.pantu, Ludzas novada domei ir noteiktas autonomās funkcijas, kuru izpildi tā organizē un par to atbild, tai skaitā funkcijas, kuru izpildi veic SIA "Ludzas medicīnas centrs":

Likuma "Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 6.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *"nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, ka arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu"*.

Saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 14.panta otrās daļas 1. un 3.punkta noteikto, pašvaldībām to funkciju izpildei jānodrošina teritorijas attīstības programmas realizācija, ir pienākums racionāli un lietderīgi apsaimniekot savu kustamo un nekustamo mantu.

Lai nodrošinātu Ludzas novada pašvaldībai noteikto funkciju un uzdevumu izpildi, pašvaldības rīcības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma prasībām un Publisko personu komercdarbības koncepcija minētajiem risinājumiem, apkopotī faktori un ietekmes, kas nosaka pašvaldības līdzdalības pamatojumu, ka no pašvaldības autonomajām funkcijām izrietošu uzdevumu uzdošana kapitālsabiedrībai ir efektīvākais veids kā īstenot konkrētos uzdevumus.

Kapitālsabiedrības izveidošanas un komercdarbības mērķis ir pašvaldības autonomo funkciju veikšana, kuras saskaņā ar VPIL 9.pantu sastāv no atsevišķiem pārvaldes uzdevumiem un atbilstības pakāpi par to izpildi. Pašvaldība, kā kapitāldaļu turētāja sekmē, lai uzdoto uzdevumu izpilde būtu saskaņā ar pašvaldības politikas dokumentiem un sabiedrības interesēm.

SIA "Ludzas medicīnas centrs" tika izveidots ar mērķi nodrošināt uz pacientu vērstu, kvalitatīvu, pirmā līmeņa slimnīcas statusam atbilstošu veselības aprūpi iedzīvotājiem Ludzas novadā un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rēzeknes slimnīca" sadarbības teritorijā.

SIA "Ludzas medicīnas centrs" veic izrietošus pārvaldes uzdevumus:

1. Slimnīcu darbība (86.10);
2. Veselības aizsardzība (86);
3. Pārējā darbība veselības aizsardzības jomā (86.90);
4. Aprūpes centru pakalpojumi (87.10);
5. Garīgās atpalicības, garīgās veselības traucējumu un atkarības ārstēšanas pakalpojumi (87.20);
6. Veco ļaužu un invalīdu aprūpe (87.30);
7. Cita veida sociālās aprūpes pakalpojumi ar izmitināšanu (87.90);

8. Sava nekustama īpašuma pirkšana un pārdošana (68.10);
9. Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana (68.20);
10. Datu apstrāde, uzturēšana un ar to saistītās darbības (63.11);
11. Cita veida ēdināšanas pakalpojumi (56.29);
12. Pārējo apmešanās vietu darbība (55.90);
13. Pārējais pasažieru sauszemes transports (49.3).

Kapitālsabiedrības finanšu darbības radītāji, EUR

Radītājs	2019. gads	2020. gads	2021. gads
Aktīvu vērtība	8 556 627	9 324 966	9 607 225
Pašu kapitāls	7 386 836	7 631 265	7 762 176
Neto apgrozījums	3 239 115	4 552 572	3 336 923
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	2 640 050	4 244 277	2 943 353
Bruto peļņa vai zaudējumi	599 065	308 295	393 570
Administrācijas izmaksas	197 715	273 331	233 793
Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	450 578	130 911	244 429
EBITDA (peļņa pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem), %	19,69	13,91	8,66
Neto peļņas rentabilitāte, %	13,91	7,32	2,88
Bruto peļņas rentabilitāte, %	18,49	11,79	6,77
Pašu kapitāla atdeve (ROE), %	6,29	3,26	1,70
Pirmais likums (pašu kapitāls – ilgtermiņa ieguldījumi)	-57146	-288520	-367132
Aktīvu atdeve (ROA), %	5,45	2,73	1,38
Kopējās likviditātes koeficients, %	3,03	2,60	1,88
Finansiālas neatkarības koeficients, %	0,14	0,18	0,19
Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients, %	3,69	2,65	3,16

SIA “Ludzas medicīnas centrs” finanšu radītāju analīze liecina par rentablu saimniecisko darbību. Finanšu ieguldījumi jaunu tehnoloģiju, tehnikas, profesionālo instrumentu iegādei, sekmē kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, ekonomiski pamatotas un iedzīvotājiem pieejamas pakalpojumu maksas uzturēšanu, līdz ar to saimnieciska darbība nodrošina kapitālsabiedrībai noteikto finanšu mērķu sasniegšanu.

Pamatojoties uz 2021.gada pārskata datiem, ieņēmumu sadalījums pa pakalpojumu grupām ir šāds:

- ieņēmumi no finansējuma par sniegtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem 81%;
- ieņēmumi no finansējuma Covid -19 11%;
- pacientu iemaksas, maksas medicīniskie pakalpojumi 7%;
- citi pakalpojumi 1% (nomas maksa par nekustama īpašuma izmantošanu, u.c.).

Lielākā ieņēmumu daļa no finansējuma par sniegtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem.

Papildus maksas pakalpojumi galvenokārt ir saistīti ar pamatpakalpojuma sniegšanu un ekonomiski pamatoti ar piedāvāto darbu izpildes izmaksām, kas nodrošina sabiedrībai iespēju saņemt drošu un kvalitatīvu pakalpojumu par ekonomiski pamatotu cenu.

Pamatojoties uz VPIL 42.panta otrajā daļā noteikto, lemjot par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu privātpersonai, ņem vērā tās pieredzi, reputāciju, resursus, personāla kvalifikāciju, finansējuma modeli, kā arī citus kritērijus, kas ir objektīvi, normatīvajā aktā noteikti faktori komercdarbības veikšanai.

Pamatojoties uz “Ludzas medicīnas centrs” saimnieciskās darbības ilgtspēju, pieredzi un resursiem, kapitālieguldījumiem darbības attīstībai, likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 6.punkta noteikto pašvaldības autonomo funkciju veikšanas izrietošo uzdevumu uzdošana “Ludzas medicīnas centrs” ir efektīvākais veids kā īstenot minēto autonomo funkciju, liecina izvērtējuma rezultātā konstatētie faktori:

1. “Ludzas medicīnas centrs” rīcībā esošie resursi: balances un aktīvi, kvalificēti darbspēka resursi, ilggadēja pieredze ir pašvaldības kapitālsabiedrības instrumenti, kuri, veicot saimniecisko darbību nodrošina pašvaldības autonomo funkciju īstenošanu.

Ludzas novadā ambulatorajā veselības aprūpes sniegšanā “Ludzas medicīnas centrs” nodrošina atbilstoši ārstniecības likumam un Ministru kabineta 28.08.2018. noteikumiem Nr.555 “Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība”, kā arī starp “Ludzas medicīnas centrs” un Nacionālo veselības dienestu ikgadēji parakstāmā sadarbības līguma ietvaros, kurš nosaka “Ludzas medicīnas centrs” sniedzamos un no valsts puses apmaksājamās veselības aprūpes pakalpojumu apjomus un finansēšanas kārtību.

2. “Ludzas medicīnas centrs” pakalpojumu veidi, cenu politika un cenas ir caurskatāmas, ekonomiski pamatotas ar pakalpojuma pašizmaksas aprēķinu un apstiprinātas/saskaņotas pašvaldībā. Pakalpojuma cenu uzraudzība un kontrolejamība no pašvaldības un valsts puses nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam.

“Ludzas medicīnas centrs” pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu brīvajā tirgus nišā, neierobežoti piemērojot pārdošanas veicināšanas paņēmienus un piesaistot potenciālos klientus.

3. Pakalpojumu kvalitāte būtiski ietekmē sabiedrības ikdienas vajadzības, darba un dzīves vides sakārtošanu un tas darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pakalpojumu sniegšanas nodošana privātajiem komersantiem nosaka risku pakalpojuma pieejamībai un nepārtrauktībai, nodrošināt atbilstošas kvalitātes darbības procesus un radītājus.

4. “Ludzas medicīnas centrs” kapitālieguldījumi pamatlīdzekļu remontā un modernizācijā nodrošina, ka tiek atjaunotas iekārtas un mehānismi, ir renovēti infrastruktūras objekti. Saskaņā ar finanšu ekspertu praksē piemērojamo standarta metodoloģiju un apsvērumiem, kapitālsabiedrību komercdarbību brīvā tirgus apstākļos nosaka to darbības nemitīgā pilnveidošana, palielinot apgrozījuma, palielinot klientu skaitu, līdz ar to nodrošinot darbības stabilitāti. Kapitālsabiedrības peļņa no saimnieciskās darbības, tiek novirzīta kapitālsabiedrības attīstībā, ko ilgtermiņā nevar nodrošināt pašvaldība ar budžeta līdzekļiem.

Kapitālieguldījumu dinamikā uzņēmums nodrošina darbības attīstību, rezultātu sasniegšanu un peļņas ieguldīšanu turpmākajā darbībā, kas atbilst valsts pārvaldē atzītajiem metodoloģijas nosacījumiem (E. Bitans, “Valsts pārvaldes uzdevumu nodošanas analīze un rekomendācijas”), kad pašvaldības ieguldījumi samazinās vai paliek nemainīgi, bet rezultāts paaugstinās, kas ir atbilstoši VPIL 40.panta pirmajai daļai, ka pārvaldes uzdevuma nodošanas gadījumā ir sagaidāms augstāks efektivitātēs līmenis.

“Ludzas medicīnas centrs” saimnieciskās un finansiālas darbības vispārējs raksturojums, darbību raksturojoši lielumi, izvērtējums un secinājumi apkopoti pielikumā.

Ludzas novada pašvaldības kapitālsabiedrību pārraudzība atbilst labas pārvaldības principiem, pašvaldība informē sabiedrību par savu un pašvaldības kapitālsabiedrību darbību, pārvaldot pašvaldības aktīvus pēc iespējas efektīvi, par ko liecina šādi faktori:

- Sabiedrība tiek informēta par izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, to izpildi.

Gan Ludzas novada pašvaldības domes, gan SIA “Ludzas medicīnas centrs” darbības tiek publiskotas attiecīgās interneta vietnēs. Pakalpojumu saņēmēji publiski tiek informēti par izvirzīto mērķu sasniegšanu publikojot gada pārskatus interneta vietnēs

(atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību likuma 58.pantam) un masu informācijas līdzekļos.

- Ludzas novada pašvaldības izpilddirektors veic regulāru kapitālsabiedrību darba procesu un darbības rezultātu novērtēšanu, kas nodrošina, ka kapitālsabiedrības pārraudzības sistēma ir pārskatāma, skaidra un atklāta: pakalpojumu veidi un uzdevumi ir saskaņoti pašvaldībā un/vai noteikti līgumos, tai skaita noteikts uzdevumu izpildes uzraudzības mehānisms, atbildīgie, novērtējuma kritēriji. Saskaņā ar pašvaldībā apstiprināto kartību, periodiski tiek izvērtēta kapitālsabiedrības darbība, tai skaita pakalpojumu sniegšanas kvalitāte, nepārtrauktība un pieejamība, pakalpojumu saņēmēju apmierinātība ar pakalpojuma kvalitāti, iekšējas kontroles sistēmas efektivitāte.

Sekojoši Ludzas novada pašvaldība ir izstrādājuši dokumentus un noteikusi procesus, kas pakalpojumiem definē prasības, nosaka šo prasību izpildes kontroli un novērtēšanu, kas sekmē pašvaldības kapitālsabiedrības darbības atbilstību godīgas komercdarbības principiem - sava darbībā ievēro normatīvos aktus, vadās pēc atklātības principiem komercdarbībā, nepārkāpjot Konkurences likuma noteiktas konkurenci ierobežojošas darbības.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un ievērojot VPIL 40.panta nosacījumus, secināms, ka autonomo funkciju *nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu* - sniedzot veselības aprūpes pakalpojumus ambulatorajā veselības aprūpes līmenī uzdošana "Ludzas medicīnas centrs" šobrīd ir efektīvākais veids, kā Ludzas novada pašvaldības dome nodrošinās minēto autonomo funkciju izpildes nepārtrauktību Ludzas novada pašvaldībā. Pašvaldības darbība privāto tiesību jomā atbilst VPIL 88.panta prasībām, tiek veikta sabiedrības interesēs, ievērojot labas pārvaldības principu, līdz ar to ir konsekventa un paredzama.

Sniedzot pakalpojumus ambulatorajā veselības aprūpes līmenī kapitālsabiedrības sniegtie pakalpojumi ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvajā teritorijā atbilstoši VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punktam "tirgus nav spēcīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā, "Ludzas medicīnas centrs" piedāvā plaša profila ārstniecības pakalpojumus, tai skaita tādus pakalpojumus, kuri novada administratīvajā teritorijā pieejami tikai šajā veselības centrā.

VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam: stratēģiski svarīgi pakalpojumi.

Valsts un pašvaldība ir noteikusi veselības aprūpes pieejamības nodrošināšanu un iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanu par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem ar šādiem attīstības plānošanas dokumentiem:

Latvija veselības veicināšanas politiku izstrādā Veselības ministrija. Galvenais attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteikta veselības veicināšanas politika ir Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam;

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija "Latvija 2030" 2.sadaļā "Ilgttermiņa ieguldījumi cilvēkkapitālā" noteikts ilgtermiņa rīcības virziens - veselības un sociālo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība.

2019. gadā SIA "Ludzas medicīnas centrs" specifiskā atbalsta mērķa 9.3.2. "Uzlābēt kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību, jo īpaši sociālās, teritoriālās atstumtības un nabadzības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, attīstot veselības aprūpes infrastruktūru 3. kārtā" ietvaros īstenoja ERAF projektu "Kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošana SIA "Ludzas medicīnas centrs" attīstot veselības aprūpes infrastruktūru". Projekta gaitā tika iegādātas medicīniskās tehnoloģijas aprūpes nodaļai, dienas stacionāram, funkcionālās diagnostikas, ftiziopneimologa kabinetam, diagnostiskās radioloģijas nodaļai, dermatologa, otolaringologa, ķirurga un ginekologa kabinetiem. Savukārt, lai nodrošinātu ambulatoro veselības pakalpojumu pieejamību, izbūvēts āra lifts pie poliklīnikas ēkas.

Pakāpeniski tiek sakārtota infrastruktūra, 2021. gadā notiek jumta seguma nomaiņas darbi slimnīcas vecā korpusa ēkai, plānots piedalīties specifiskā atbalsta mērķa 4.2.2. projektu konkursā “Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu pašvaldību ēkās” un veikt energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus Ludzas poliklīnikas ēkā.

Nemot vērā, ka kapitālsabiedrības sniedz stratēģiski svarīgus pakalpojumus, kuru darbības nepārtrauktība, to nemitīga pilnveidošana un pēctecība, ir būtiska pašvaldības funkciju un noteikto mērķu īstenošanai, ka arī to, ka tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā pilna apmērā, kapitālsabiedrības darbība turpināma un attīstāma.

Līdz ar to secināms, ka pašvaldībai ir svarīga joma minēto pakalpojumu kvalitātes standarta/prasību noteikšanā un pieejamības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā. Sniedzot pakalpojumus ambulatorajā veselības aprūpē, saglabājas veselīga konkurence ar privāto sektoru.

Nemot vērā visu augstākminēto, pašvaldības līdzdalība kapitālsabiedrībā saglabājama.

Kapitālsabiedrību novērtēšanas anketa

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Ludzas medicīnas centrs"
1.	Kāds ir kapitālsabiedrības pamatdarbības veids?	Slimnīcu darbība (86.10) Sabiedrības galvenie darbības veidi ir stacionārās un ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana, nodrošinot kvalitatīvus diagnostiskos un laboratoriskos izmeklējumus, kā arī rehabilitācijas pakalpojumus
2.	Vai kapitālsabiedrība sniedz sniegt papildu pakalpojumus?	Sabiedrība veic arī cita veida saimniecisko darbību, kā telpu iznomāšanu, transporta, veļas mazgāšanas u.c. pakalpojumus. 1. Veselības aizsardzība (86); 2. Pārējā darbība veselības aizsardzības jomā (86.90); 3. Aprūpes centru pakalpojumi (87.10); 4. Garīgās atpalicības, garīgās veselības traucējumu un atkarības ārstēšanas pakalpojumi (87.20); 5. Veco ļaužu un invalīdu aprūpe (87.30); 6. Cita veida sociālās aprūpes pakalpojumi ar izmitināšanu (87.90); 7. Sava nekustama īpašuma pirkšana un pārdošana (68.10); 8. Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana (68.20); 9. Datu apstrāde, uzturēšana un ar to saistītās darbības (63.11); 10. Cita veida ēdināšanas pakalpojumi (56.29); 11. Pārējo apmešanās vietu darbība (55.90); 12. Pārējais pasažieru sauszemes transports (49.3). Sabiedrības statūtos reģistrēti papildus darbības veidi pēc NACE koda attiecas uz pamatdarbības veidiem un tiek regulāri pārskatīti un precizēti, atbilstoši faktiskajai kapitālsabiedrības darbībai.
3.	Kas ir konkrētās preces/pakalpojuma saņēmēji?	Pakalpojumi ir pieejami Ludzas pilsētas un Ludzas novada iedzīvotājiem un novada viesiem.
4.	Kāds un cik būtisks ieguvums radīsies preces/pakalpojuma saņēmējiem (patērētājiem) vai konkrētām iedzīvotāju grupām?	Kapitālsabiedrības pamatdarbības mērķauditorija ir fiziskas personas. Kopējais hospitalizācijas gadījumu skaits: 2021.gadā - 1332 2020.gadā - 1609 Slimnīcas darbību ietekmēja Covid-19 pandēmijas izraisītā situācija valstī. Sabiedrības darbs tika pakļauts ārstniecības iestāžu darbības ierobežojumiem, kā rezultātā samazinājās

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Ludzas medicīnas centrs"
		sniedzamo medicīnisko pakalpojumu apjoms. Teritorija ir labi piemērota veselības aprūpes, veselības veicināšanas un rehabilitācijas profila pakalpojumu sniegšanai ir viegli pieejama vairumam novada iedzīvotājiem. Valsts apmaksāto ambulatoro apmeklējumu skaits sastādīja: 2021.gadā - 14 314 2020.gadā -16 979 Pakalpojumu - veselības aprūpe mājās izmantoja: 2021.gadā -163 2020.gadā - 197
Tirgus nepilnība un tās novēršana		
1.	Vai tirgū ir novērojama pilnīga vai daļēja tirgus nepilnība? Ja pastāv tirgus nepilnība, kā tā izpaužas?	Ja, pastāv tirgus nepilnība. Ludzas novada pašvaldības kapitālsabiedrība SIA „Ludzas medicīnas centrs” ir lielākā ambulatorā veselības aprūpes iestāde Ludzas novadā. ~ 95% Ludzas novada ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus saņem SIA "Ludzas medicīnas centrs", kas liecina par esošo monopolstāvokli ambulatoro pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem. Ludzas novada administratīvajā teritorijā ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus sniedz 2 ambulatorās ārstniecības iestādes, 6 ārstu speciālistu prakses un 19 ģimenes ārstu prakses.
2.	Kādi šķēršļi liedz konkrēto preces/pakalpojumu iepirkt no privātajiem tirgus dalībniekiem?	Tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā ievērojot augstus standartus.
3.	Vai tirgus nepilnība ir publiskas personas darbības sekas?	Nē
4.	Vai pastāv alternatīvi tirgus nepilnības novēršanas instrumenti?	Ne, privātais sektors nenodrošina pakalpojuma pieejamību.
Iespējamie riski, kas saistīti ar stratēģiski svarīgu pakalpojumu sniegšanu vai stratēģiski svarīgu īpašumu pārvaldīšanu		
1.	Vai pastāv kādi riski nodot preces/pakalpojuma sniegšanu privātajam sektoram?	Valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu apjomu, kvalitāti, nosaka valsts, savukārt pašvaldības uzdevums ir rūpēties par savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju kvalitatīvu veselības aprūpi, to veicināt, veikt līdzekļu izmantošanas efektivitātes novērtējumu sasniedzot augstāku rezultātu.
2.	Kādas un cik būtiskas būtu iespējamās	Kapitālsabiedrības darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pastāv risks, ka iedzīvotājiem

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Ludzas medicīnas centrs"
	ilgtermiņa sekas uz patērētājiem, ja publiska persona neiesaistītos/neturpinātu komercdarbību?	netiks nodrošināta veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība pie speciālistiem. Kapitālsabiedrības darbības pārtraukšanas gadījumā, samazinoties veselības aprūpes pieejamībai, pastāv risks, ka pieaugs par maksu sniegto pakalpojumu cenas.
3.	Vai tas radītu lielāku zaudējumu patērētājam nekā darbības turpināšana tirgū?	Pakalpojuma kvalitātes izmaiņas un iespējams cenas pieaugums par patērētājiem saņemto pakalpojumu, kas saistīts ar pamatvajadzību nodrošināšanu. Kapitālsabiedrības komercdarbības pārtraukšana apgrūtinātu pakalpojumu kvalitātes kontroli un pašvaldībā noteiktas politikas īstenošanu, nepieciešamas informācijas ieguvī.
Ietekme uz konkurenci		
1.	Vai publiska persona ir veikusi konkurences situācijas novērtējumu, identificējot konkurencei draudzīgāko risinājumu?	Ja, medicīnas pakalpojumu tirgu raksturo gan valsts iestāžu mājas lapā publicētā informācija par pakalpojumu sniedzējiem (piemēram Nacionālā veselības dienesta (NVD) tīmekļa vietnē), kapitālsabiedrību publicētā informācija (LURSOFT, VID, internet vietnē - mājaslapā).
2.	Vai ir iegūti un izvērtēti gan publiskā, gan privātā sektora viedokļi par iespējamiem riskiem publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā?	
3.	Vai ir identificēti potenciālie konkurenti?	Ja. Veselības aprūpes tirgū Ludzas novadā, kur darbojas SIA „Ludzas medicīnas centrs”, nav līdzīgu iestāžu, kas rūpējas par cilvēku pašsajūtu un veselību. Centrs, salīdzinot ar privātajam medicīnas iestādēm, sniedz plašu valsts apmaksātu medicīnas pakalpojumu apjomu visiem iedzīvotājiem.
4.	Vai konkurence tirgū ir pietiekama?	Nē
5.	Vai publiskas personas iesaiste komercdarbībā nerada negatīvu ietekmi uz privātajiem uzņēmējiem un konkurences procesu kopumā arī citos tirgos, kurus varētu skart kapitālsabiedrības saimnieciskā darbība?	Nē
5.1.	Vai publiskas personas iesaiste komercdarbībā negatīvi ietekmēs privātā sektora inovācijas un attīstību?	Nē
6.	Vai publiskas personas iesaiste	

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Ludzas medicīnas centrs"
	komercdarbībā samazinās kapitāla un cilvēkresursu pieejamību tirgus dalībniekiem citos tirgos?	Nē
7.	Vai privāto tirgus dalībnieku kapacitāte ir atzīstama par pietiekamu gadījumam, ja publiskā persona izlems neturpināt līdzdalību kapitālsabiedrībā?	Ne, jo SIA "Ludzas medicīnas centrs" piedāvā plaša profila ārstniecības pakalpojumus, tai skaitā tādus pakalpojumus, kuri novada administratīvajā teritorijā iedzīvotājiem pieejami tikai šajā ārstniecības iestādē.
Konkurences neitralitāte		
1.	Vai ir identificēti iespējamie konkurences neitralitātes pārkāpuma riski un paredzēti pasākumi to novēršanai?	Nav, ir konstatēti līdzvērtīgi tirgus dalībnieki.
2.	Vai kapitālsabiedrības sniegto preču/pakalpojumu cena nosedz izmaksas?	Ja, kapitālsabiedrība nodrošina stabilu naudas plūsmu un peļņu par sniegtajiem pakalpojumiem.
Kapitālsabiedrības finanses		
1.	Kāds ir kapitālsabiedrības darbības finansēšanas avots?	- Valsts finansējums - Maksas pakalpojumi - Aizņemtie līdzekļi
2.	Vai kapitālsabiedrībai ir noslēgti līgumi par investīciju projektu īstenošanu, kuri paredz pārraudzības periodu?	- Projekts "Ludzas rajona slimnīcas, poliklīnikas un administratīvi saimnieciskās ēkas jumta nomaiņa un telpu rekonstrukcija"; - Projekts ERAF "Kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošana SIA "Ludzas medicīnas centrs" attīstot veselības aprūpes infrastruktūru."; - Līgums Nr.NVD-2/51-2021 par finansējuma piešķiršanu medicīniskās aparatūras un aprīkojuma iegādi.
3.	Vai kapitālsabiedrība saņem valsts vai pašvaldības budžeta dotāciju zaudējumu segšanai?	Nē
Noslēguma jautājumi		
1.	Vai kapitālsabiedrības veicamā/plānotā komercdarbība (gan pamatdarbība, gan papildu pakalpojumi) atbilst kādam no VPIL 88. panta pirmajā daļā minētajiem	Atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas: 1.punkts: <i> tiek novērsta tirgus nepilnība - situācija, gad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā.</i> 2. punkts <i>"publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radīts</i>

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Ludzas medicīnas centrs"
	nosacījumiem?	<i>pakalpojums, kas stratēģiski svarīgs pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai".</i> Pamatojoties uz augstākminēto, Ludzas novada pašvaldības SIA "Ludzas medicīnas centrs" komercdarbība atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punkta noteiktajam "<i>publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radīts pakalpojums, kas stratēģiski svarīgs pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai</i> ".
2.	Kāds ir viedoklis par kapitālsabiedrības vai tās kapitāla daļu turpmāko statusu?	Ņemot vērā, ka kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgā nozarē, kuras darbības nepārtrauktība, tas nemitīgā pilnveidošana un pēctecība ir būtiska pašvaldības funkciju un noteikto mērķu īstenošanai, ka arī to, ka tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā pilnā apmērā, kapitālsabiedrības darbība turpināma un attīstāma.

Pārvērtējums par Ludzas novada pašvaldības tiešo līdzdalību SIA “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs”

Ludzas novada pašvaldībai 100% kapitāla daļas pieder SIA “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs”, kas dibināta 1995. gada 28. jūnijā, juridiskā adrese: Priežu iela 9, Zilupe, LV-5751.

Nemot vērā minēto, Ludzas novada pašvaldības domei ir jāpieņem lēmums, kurā tai ir jāizvērtē Ludzas novada pašvaldības (turpmāk arī Pašvaldība) līdzdalība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs”, darbības nodrošināšanai atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā noteiktajām pazīmēm un jānosaka Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis.

Saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 7.pantu, Ludzas novada domei ir noteiktas autonomās funkcijas, kuru izpildi tā organizē un par to atbild, tai skaitā funkcijas, kuru izpildi veic SIA “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs”:

Likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 6.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *“nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, ka arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu” un 7.punktā nodrošināt iedzīvotājiem sociālo palīdzību (sociālo aprūpi).*

Saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 14.panta otrās daļas 1. un 3.punkta noteikto, pašvaldībām to funkciju izpildei jānodrošina teritorijas attīstības programmas realizācija, ir pienākums racionāli un lietderīgi apsaimniekot savu kustamo un nekustamo mantu.

Lai nodrošinātu Ludzas novada pašvaldībai noteikto funkciju un uzdevumu izpildi, pašvaldības rīcības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma prasībām un Publisko personu komercdarbības koncepcija minētajiem risinājumiem, apkopotī faktori un ietekmes, kas nosaka pašvaldības līdzdalības pamatojumu, ka no pašvaldības autonomajām funkcijām izrietošu uzdevumu uzdošana kapitālsabiedrībai ir efektīvākais veids kā īstenot konkrētos uzdevumus.

Kapitālsabiedrības izveidošanas un komercdarbības mērķis ir pašvaldības autonomo funkciju veikšana, kuras saskaņā ar VPIL 9.pantu sastāv no atsevišķiem pārvaldes uzdevumiem un atbilstības pakāpi par to izpildi. Pašvaldība, kā kapitāldaļu turētāja sekmē, lai uzdoto uzdevumu izpilde būtu saskaņā ar pašvaldības politikas dokumentiem un sabiedrības interesēm.

SIA “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” tika izveidots ar mērķi nodrošināt uz pacientu vērstu, kvalitatīvu, veselības un sociālo aprūpi iedzīvotājiem Ludzas novadā.

SIA “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” veic izrietošus pārvaldes uzdevumus:

1. Veco ļaužu un invalīdu aprūpe (87.30)
2. Zobārstu prakse (86.23).

Kapitālsabiedrības finanšu darbības radītāji, EUR

Radītājs	2019. gads	2020. gads	2021. gads
Aktīvu vērtība	138 208	160 002	143 697
Pašu kapitāls	106 166	125 802	108 382
Neto apgrozījums	338 882	341 958	297 813
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	310 700	305 250	300 556
Bruto peļņa vai zaudējumi	28 182	36 708	-2 743
Administrācijas izmaksas	30 102	29 863	29 585
Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	9 395	19 636	-17 420
Neto peļņas rentabilitāte, %	2,77	5,74	-5,85
Bruto peļņas rentabilitāte, %	8,32	10,73	-0,92
Pašu kapitāla atdeve (ROE),%	9,26	16,93	-14,88

Radītājs	2019. gads	2020. gads	2021. gads
Pirmais likums (pašu kapitāls – ilgtermiņa ieguldījumi)	49 237	78 562	68 423
Aktīvu atdeve (ROA), %	6,88	13,17	-14,47
Kopējās likviditātes koeficients, %	2,58	3,34	2,96
Finansiālas neatkarības koeficients, %	0,23	0,21	0,25
Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients, %	4,47	3,52	2,75

SIA “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” finanšu radītāju analīze liecina par rentablu saimniecisko darbību, izņemot 2021.gadu. Finanšu ieguldījumi jaunu tehnoloģiju, tehnikas, profesionālo instrumentu iegādei, sekmē kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, ekonomiski pamatotas un iedzīvotājiem pieejamas pakalpojumu maksas uzturēšanu, līdz ar to saimnieciska darbība nodrošina kapitālsabiedrībai noteikto finanšu mērķu sasniegšanu.

Pamatojoties uz 2021.gada pārskata datiem, ieņēmumu sadalījums pa pakalpojumu grupām ir šāds:

- ieņēmumi no veco ļaužu un invalīdu aprūpes 70%;
- ieņēmumi no zobārstu prakses 25%;
- citi pakalpojumi 5% (ieņēmumi no veļas mazgāšanas, nomas maksa par nekustama īpašuma izmantošanu, u.c.).

Lielākā ieņēmumu daļa no finansējuma par sniegtajiem sociālās aprūpes pakalpojumiem.

Papildus maksas pakalpojumi galvenokārt ir saistīti ar pamatpakalpojuma sniegšanu un ekonomiski pamatoti ar piedāvāto darbu izpildes izmaksām, kas nodrošina sabiedrībai iespēju saņemt drošu un kvalitatīvu pakalpojumu par ekonomiski pamatotu cenu.

Pamatojoties uz VPIL 42.panta otrajā daļā noteikto, lemjot par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu privātpersonai, ņem vērā tās pieredzi, reputāciju, resursus, personāla kvalifikāciju, finansējuma modeli, kā arī citus kritērijus, kas ir objektīvi, normatīvajā aktā noteikti faktori komercdarbības veikšanai.

Pamatojoties uz “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” saimnieciskās darbības ilgtspēju, pieredzi un resursiem, kapitālieguldījumiem darbības attīstībai, likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 6.punkta un 7. punktā noteikto pašvaldības autonomo funkciju veikšanas izrietošo uzdevumu uzdošana “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” ir efektīvākais veids kā īstenot minēto autonomo funkciju, liecina izvērtējuma rezultātā konstatētie faktori:

1. “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” rīcībā esošie resursi: bilances un aktīvi, kvalificēti darbspēka resursi, ilggadēja pieredze ir pašvaldības kapitālsabiedrības instrumenti, kuri, veicot saimniecisko darbību nodrošina pašvaldības autonomo funkciju īstenošanu.

2. “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” pakalpojumu veidi, cenu politika un cenas ir caurskatāmas, ekonomiski pamatotas ar pakalpojuma pašizmaksas aprēķinu un apstiprinātas/saskaņotas pašvaldībā. Pakalpojuma cenu uzraudzība un kontrolejamība no pašvaldības un valsts puses nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam.

“Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu brīvajā tirgus nišā, neierobežoti piemērojot pārdošanas veicināšanas paņēmienus un piesaistot potenciālos klientus.

3. Pakalpojumu kvalitāte būtiski ietekmē sabiedrības ikdienas vajadzības, darba un dzīves vides sakārtošanu un tas darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pakalpojumu

sniegšanas nodošana privātajiem komersantiem nosaka risku pakalpojuma pieejamībai un nepārtrauktībai, nodrošināt atbilstošas kvalitātes darbības procesus un radītājus.

4. “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” kapitālieguldījumi pamatlīdzekļu remontā un modernizācijā nodrošina, ka tiek atjaunotas iekārtas un mehānismi, ir renovēti infrastruktūras objekti. Saskaņā ar finanšu ekspertu praksē piemērojamo standarta metodoloģiju un apsvērumiem, kapitālsabiedrību komercdarbību brīvā tirgus apstākļos nosaka to darbības nemītīgā pilnveidošana, palielinot apgrozījuma, palielinot klientu skaitu, līdz ar to nodrošinot darbības stabilitāti. Kapitālsabiedrības peļņa no saimnieciskas darbības, tiek novirzīta kapitālsabiedrības attīstībā, ko ilgtermiņā nevar nodrošināt pašvaldība ar budžeta līdzekļiem.

Kapitālieguldījumu dinamikā uzņēmums nodrošina darbības attīstību, rezultātu sasniegšanu un peļņas ieguldīšanu turpmākajā darbībā, kas atbilst valsts pārvaldē atzītajiem metodoloģijas nosacījumiem (E. Bitans, “Valsts pārvaldes uzdevumu nodošanas analīze un rekomendācijas”), kad pašvaldības ieguldījumi samazinās vai paliek nemainīgi, bet rezultāts paaugstinās, kas ir atbilstoši VPIL 40.panta pirmajai daļai, ka pārvaldes uzdevuma nodošanas gadījumā ir sagaidāms augstāks efektivitātes līmenis.

“Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” saimnieciskas un finansiālas darbības vispārējs raksturojums, darbību raksturojoši lielumi, izvērtējums un secinājumi apkopoti pielikuma.

Ludzas novada pašvaldības kapitālsabiedrību pārraudzība atbilst labas pārvaldības principiem, pašvaldība informē sabiedrību par savu un pašvaldības kapitālsabiedrību darbību, pārvaldot pašvaldības aktīvus pēc iespējas efektīvi, par ko liecina šādi faktori:

- Sabiedrība tiek informēta par izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, to izpildi.

Gan Ludzas novada pašvaldības domes, gan SIA “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” darbības tiek publiskotas attiecīgās interneta vietnēs. Pakalpojumu saņēmēji publiski tiek informēti par izvirzīto mērķu sasniegšanu publiskojot gada pārskatus interneta vietnēs (atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību likuma 58.pantam) un masu informācijas līdzekļos.

- Ludzas novada pašvaldības izpilddirektors veic regulāru kapitālsabiedrību darba procesu un darbības rezultātu novērtēšanu, kas nodrošina, ka kapitālsabiedrības pārraudzības sistēma ir pārskatāma, skaidra un atklāta: pakalpojumu veidi un uzdevumi ir saskaņoti pašvaldībā un/vai noteikti līgumos, tai skaita noteikts uzdevumu izpildes uzraudzības mehānisms, atbildīgie, novērtējuma kritēriji. Saskaņā ar pašvaldībā apstiprināto kartību, periodiski tiek izvērtēta kapitālsabiedrības darbība, tai skaita pakalpojumu sniegšanas kvalitāte, nepārtrauktība un pieejamība, pakalpojumu saņēmēju apmierinātība ar pakalpojuma kvalitāti, iekšējas kontroles sistēmas efektivitāte.

Sekojoši Ludzas novada pašvaldība ir izstrādājuši dokumentus un noteikusi procesus, kas pakalpojumiem definē prasības, nosaka šo prasību izpildes kontroli un novērtēšanu, kas sekmē pašvaldības kapitālsabiedrības darbības atbilstību godīgas komercdarbības principiem - sava darbībā ievēro normatīvos aktus, vadās pēc atklātības principiem komercdarbībā, nepārkāpjot Konkurences likuma noteiktas konkurenci ierobežojošas darbības.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un ievērojot VPIL 40.panta nosacījumus, secināms, ka autonomo funkciju *nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu* - sniedzot veselības un ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojumus uzdošana “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” šobrīd ir efektīvākais veids, kā Ludzas novada pašvaldības dome nodrošinās minēto autonomo funkciju izpildes nepārtrauktību Ludzas novada pašvaldībā. Pašvaldības darbība privāto tiesību jomā atbilst VPIL 88.panta prasībām, tiek veikta sabiedrības interesēs, ievērojot labas pārvaldības principu, līdz ar to ir konsekventa un paredzama.

Sniedzot pakalpojumu veselības un sociālās aprūpes līmenī kapitālsabiedrības sniegtie pakalpojumi ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvajā teritorijā atbilstoši VPIL

88.panta pirmās daļas 1.punktā "tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā, "Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs" piedāvā ilgstošas sociālās aprūpes un zobārstniecības pakalpojumus, kuri novada administratīvajā teritorijā pieejami tikai Ludzas un Kārsavas pilsētā.

VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam: stratēģiski svarīgi pakalpojumi.

Valsts un pašvaldība ir noteikusi veselības un sociālās aprūpes pieejamības nodrošināšanu un iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanu par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem ar šādiem attīstības plānošanas dokumentiem:

Latvija veselības veicināšanas politiku izstrādā Veselības ministrija. Galvenais attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteikta veselības veicināšanas politika ir Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam;

Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija "Latvija 2030" 2.sadaļa "Ilgtermiņa ieguldījumi cilvēkkapitālā" noteikts ilgtermiņa rīcības virziens - veselības un sociālo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība.

Ludzas novada pašvaldības attīstības programmas 2021.-2027.gadam rīcības plānā noteikts uzdevums RV2 "Kvalitatīvā veselības aprūpe", kas paredz uzlabot veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti un pieejamību pilsētā un lauku teritorijā, ieviest jaunus pakalpojumu veidus, uzlabot slimību profilaksi, samazināt saslimstību.

Nemot vērā, ka kapitālsabiedrības sniedz stratēģiski svarīgus pakalpojumus, kuru darbības nepārtrauktība, to nemitīga pilnveidošana un pēctecība, ir būtiska pašvaldības funkciju un noteikto mērķu īstenošanai, ka arī to, ka tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā pilna apmērā, kapitālsabiedrības darbība turpināma un attīstāma.

Līdz ar to secināms, ka pašvaldībai ir svarīga joma minēto pakalpojumu kvalitātes standarta/prasību noteikšanā un pieejamības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā. Sniedzot pakalpojumus veselības un sociālajā aprūpē, saglabājas veselīga konkurence ar privāto sektoru.

Nemot vērā visu augstākminēto, pašvaldības līdzdalība kapitālsabiedrībā saglabājama.

Kapitālsabiedrību novērtēšanas anketa

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs"
1.	Kāds ir kapitālsabiedrības pamatdarbības veids?	1. Veco ļaužu un invalīdu aprūpe (87.30) 2. Zobārstu prakse (86.23) Sniedz ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus abu dzimumu pilngadīgām personām, pensijas vecuma personām un invalīdiem ar fiziska rakstura traucējumiem.
2.	Vai kapitālsabiedrība sniedz sniegt papildu pakalpojumus?	Sabiedrība veic arī cita veida saimniecisko darbību, kā telpu iznomāšanu, transporta, veļas mazgāšanas u.c. pakalpojumus. 1. Specializētā ārstu prakse (86.22); 2. Pārējā darbība veselības aizsardzības jomā (86.90) 3. Tekstilizstrādājumu un kažokādu mazgāšana un (ķīmiskā) tīrīšana (96.01) 4. Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana (68.20) Nākotnē plānots izslēgt: 5. Sava nekustama īpašuma pirkšana un pārdošana (68.10) 6. Kombinētie biroju administratīvie pakalpojumi (82.11) 7. Pārējās citur neklasificētas uzņēmējdarbības veicināšanas palīgdarbības (82.99) Sabiedrības statūtos reģistrēti papildus darbības veidi pēc NACE koda attiecas uz pamatdarbības veidiem un tiek regulāri pārskatīti un precizēti, atbilstoši faktiskajai kapitālsabiedrības darbībai.
3.	Kas ir konkrētās preces/pakalpojuma saņēmēji?	Pakalpojumi ir pieejami Zilupes pilsētas un Ludzas novada iedzīvotājiem un novada viesiem. 2021. gadā vidēji dienā ilgstošo sociālo aprūpi saņēma 34 klienti. Zobārstniecības kabineta kopējais apmeklējumu skaits 2021. gadā – 1815 (2020. g. – 2588).
4.	Kāds un cik būtisks ieguvums radīsies preces/pakalpojuma saņēmējiem (patērētājiem) vai konkrētām iedzīvotāju grupām?	Kapitālsabiedrības pamatdarbības mērķauditorija ir fiziskas personas. Teritorija ir labi piemērota veselības aprūpes, veselības veicināšanas un rehabilitācijas profila pakalpojumu sniegšanai ir viegli pieejama vairumam novada iedzīvotājiem.
Tirgus nepilnība un tās novēršana		
1.	Vai tirgū ir novērojama pilnīga vai daļēja tirgus nepilnība? Ja pastāv tirgus nepilnība, kā tā izpaužas?	Jā, pastāv tirgus nepilnība. Ludzas novada pašvaldības kapitālsabiedrība SIA „Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs” ir vienīgā veselības aprūpes iestāde Zilupes pilsētā. Ludzas novada administratīvajā teritorijā ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus sniedz

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs"
		2 ambulatorās ārstniecības iestādes, 6 ārstu speciālistu prakses un 19 ģimenes ārstu prakses, 3 sociālās aprūpes centri (Zilupē, Ludzā un Kārsavā).
2.	Kādi šķēršļi liedz konkrēto preci/pakalpojumu iepirkt no privātajiem tirgus dalībniekiem?	Tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā ievērojot augstus standartus.
3.	Vai tirgus nepilnība ir publiskas personas darbības sekas?	Nē
4.	Vai pastāv alternatīvi tirgus nepilnības novēršanas instrumenti?	Ne, privātais sektors nenodrošina pakalpojuma pieejamību.
Iespējamie riski, kas saistīti ar stratēģiski svarīgu pakalpojumu sniegšanu vai stratēģiski svarīgu īpašumu pārvaldīšanu		
1.	Vai pastāv kādi riski nodot preces/pakalpojuma sniegšanu privātajam sektoram?	Valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu apjomu, kvalitāti, nosaka valsts, savukārt pašvaldības uzdevums ir rūpēties par savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju kvalitatīvu veselības aprūpi, to veicināt, veikt līdzekļu izmantošanas efektivitātes novērtējumu sasniedzot augstāku rezultātu.
2.	Kādas un cik būtiskas būtu iespējamās ilgtermiņa sekas uz patērētājiem, ja publiska persona neiesaistītos/neturpinātu komercdarbību?	Kapitālsabiedrības darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pastāv risks, ka iedzīvotājiem netiks nodrošināta veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība pie speciālistiem. Kapitālsabiedrības darbības pārtraukšanas gadījumā, samazinoties veselības aprūpes pieejamībai, pastāv risks, ka pieaugs par maksu sniegto pakalpojumu cenas.
3.	Vai tas radītu lielāku zaudējumu patērētājam nekā darbības turpināšana tirgū?	Pakalpojuma kvalitātes izmaiņas un iespējams cenas pieaugums par patērētājiem saņemto pakalpojumu, kas saistīts ar pamatvajadzību nodrošināšanu. Kapitālsabiedrības komercdarbības pārtraukšana apgrūtinātu pakalpojumu kvalitātes kontroli un pašvaldībā noteiktas politikas īstenošanu, nepieciešamas informācijas ieguvu.
Ietekme uz konkurenci		
1.	Vai publiska persona ir veikusi konkurences situācijas novērtējumu, identificējot konkurencei draudzīgāko risinājumu?	Jā, medicīnas pakalpojumu tirgu raksturo gan valsts iestāžu mājas lapā publicētā informācija par pakalpojumu sniedzējiem (piemēram Nacionālā veselības dienesta (NVD) tīmekļa vietnē), kapitālsabiedrību publicētā informācija (LURSOFT, VID, internet vietnē - mājaslapā).
2.	Vai ir iegūti un izvērtēti gan publiskā, gan privātā sektora viedokļi par iespējamajiem riskiem publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā?	

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs"
3.	Vai ir identificēti potenciālie konkurenti?	Jā. Veselības aprūpes tirgū Zilupes pilsētā, kur darbojas SIA „, Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs ", nav līdzīgu iestāžu, kas rūpējas par cilvēku pašsajūtu un veselību. Centrs, salīdzinot ar privātajam medicīnas iestādēm, sniedz veselības un sociālās aprūpes pakalpojumus. Privātie nav ieinteresēti sniegt līdzīgus pakalpojumus Ludzas novadā.
4.	Vai konkurence tirgū ir pietiekama?	Nē
5.	Vai publiskas personas iesaiste komercdarbībā nerada negatīvu ietekmi uz privātajiem uzņēmējiem un konkurences procesu kopumā arī citos tirgos, kurus varētu skart kapitālsabiedrības saimnieciskā darbība?	Nē
5.1.	Vai publiskas personas iesaiste komercdarbībā negatīvi ietekmēs privātā sektora inovācijas un attīstību?	Nē
6.	Vai publiskas personas iesaiste komercdarbībā samazinās kapitāla un cilvēkresursu pieejamību tirgus dalībniekiem citos tirgos?	Nē
7.	Vai privāto tirgus dalībnieku kapacitāte ir atzīstama par pietiekamu gadījumam, ja publiskā persona izlems neturpināt līdzdalību kapitālsabiedrībā?	Nē, jo SIA "Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs" sniedza medicīniskos un sociālās aprūpes pakalpojumus Ludzas novada un citu novadu iedzīvotājiem. Sabiedrība apkalpo Zilupes pilsētu un visus pagastus. Pārskata gadā iestādē darbojas sekojošas struktūrvienības: ilgstoši sociālās aprūpes nodaļa un zobārstniecības kabinets.
Konkurences neitralitāte		
1.	Vai ir identificēti iespējamie konkurences neitralitātes pārkāpuma riski un paredzēti pasākumi to novēršanai?	Nav, ir konstatēti līdzvērtīgi tirgus dalībnieki.
2.	Vai kapitālsabiedrības sniegto preču/pakalpojumu cena nosedz izmaksas?	Jā, kapitālsabiedrība nodrošina stabilu naudas plūsmu un peļņu par sniegtajiem pakalpojumiem.
Kapitālsabiedrības finanses		
1.	Kāds ir kapitālsabiedrības darbības finansēšanas avots?	- Valsts finansējums - Maksas pakalpojumi

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs"
		- Aizņemtie līdzekļi
2.	Vai kapitālsabiedrība saņem valsts vai pašvaldības budžeta dotāciju zaudējumu segšanai?	Nē
Noslēguma jautājumi		
1.	Vai kapitālsabiedrības veicamā/plānotā komercdarbība (gan pamatdarbība, gan papildu pakalpojumi) atbilst kādam no VPIL 88. panta pirmajā daļā minētajiem nosacījumiem?	Atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas: 1.punkts: <i> tiek novērsta tirgus nepilnība - situācija, gad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā.</i> 2. punkts <i>"publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radīts pakalpojums, kas stratēģiski svarīgs pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai".</i> Pamatojoties uz augstākminēto, Ludzas novada pašvaldības SIA "Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs" komercdarbība atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punkta noteiktajam <i>"publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radīts pakalpojums, kas stratēģiski svarīgs pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai "</i>.
2.	Kāds ir viedoklis par kapitālsabiedrības vai tās kapitāla daļu turpmāko statusu?	Ņemot vērā, ka kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgā nozarē, kuras darbības nepārtrauktība, tas nemitīgā pilnveidošana un pēctecība ir būtiska pašvaldības funkciju un noteikto mērķu īstenošanai, ka arī to, ka tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā pilnā apmērā, kapitālsabiedrības darbība turpināma un attīstāma.

Pārvērtējums par Ludzas novada pašvaldības tiešo līdzdalību SIA “Kārsavas slimnīca”

Ludzas novada pašvaldībai 100% kapitāla daļas pieder SIA “Kārsavas slimnīca”, kas dibināta 1995.gada 28.jūnijā, juridiskā adrese: Vienības iela 52, Kārsava, LV-5717.

Nemot vērā minēto, Ludzas novada pašvaldības domei ir jāpieņem lēmums, kurā tai ir jāizvērtē Ludzas novada pašvaldības (turpmāk arī Pašvaldība) līdzdalība Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Kārsavas slimnīca”, darbības nodrošināšanai atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā noteiktajām pazīmēm un jānosaka Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis.

Saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 7.pantu, Ludzas novada domei ir noteiktas autonomās funkcijas, kuru izpildi tā organizē un par to atbild, tai skaitā funkcijas, kuru izpildi veic SIA “Kārsavas slimnīca”:

Likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 6.punktā ir noteikta viena no pašvaldības autonomajām funkcijām - *“nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, ka arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu”*.

Saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 14.panta otrās daļas 1. un 3.punkta noteikto, pašvaldībām to funkciju izpildei jānodrošina teritorijas attīstības programmas realizācija, ir pienākums racionāli un lietderīgi apsaimniekot savu kustamo un nekustamo mantu.

Lai nodrošinātu Ludzas novada pašvaldībai noteikto funkciju un uzdevumu izpildi, pašvaldības rīcības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma prasībām un Publisko personu komercdarbības koncepcija minētajiem risinājumiem, apkopotu faktori un ietekmes, kas nosaka pašvaldības līdzdalības pamatojumu, ka no pašvaldības autonomajām funkcijām izrietošu uzdevumu uzdošana kapitālsabiedrībai ir efektīvākais veids kā īstenot konkrētos uzdevumus.

Kapitālsabiedrības izveidošanas un komercdarbības mērķis ir pašvaldības autonomo funkciju veikšana, kuras saskaņā ar VPIL 9.pantu sastāv no atsevišķiem pārvaldes uzdevumiem un atbilstības pakāpi par to izpildi. Pašvaldība, kā kapitāldaļu turētāja sekmē, lai uzdoto uzdevumu izpilde būtu saskaņā ar pašvaldības politikas dokumentiem un sabiedrības interesēm.

SIA “Kārsavas slimnīca” tika izveidots ar mērķi nodrošināt uz pacientu vērstu, kvalitatīvu, veselības aprūpi iedzīvotājiem Ludzas novadā.

SIA “Kārsavas slimnīca” veic izrietošus pārvaldes uzdevumus:

1. Specializētā ārstu prakse (86.22);
2. Vispārējā ārstu prakse (86.21);
3. Zobārstu prakse (86.23);
4. Pārējā darbība veselības aizsardzības jomā (86.90);
5. Cita veida sociālās aprūpes pakalpojumi ar izmitināšanu (87.90).

Kapitālsabiedrības finanšu darbības radītāji, EUR

Radītājs	2019. gads	2020. gads	2021. gads
Aktīvu vērtība	391 084	341 103	341 329
Pašu kapitāls	123 786	101 770	123 709
Neto apgrozījums	262 407	261 423	321 715
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	283 921	293 839	319 315
Bruto peļņa vai zaudējumi	-21 514	-32 416	2 400
Administrācijas izmaksas	28 648	29 712	31 727
Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	-11 688	-23 352	9 541
EBITDA (peļņa pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem), %	11,14	6,37	15,03

Radītājs	2019. gads	2020. gads	2021. gads
Neto peļņas rentabilitāte, %	-4,45	-8,93	2,97
Bruto peļņas rentabilitāte, %	8,20	12,40	0,75
Pašu kapitāla atdeve (ROE), %	-9,02	-20,71	8,46
Pirmais likums (pašu kapitāls – ilgtermiņa ieguldījumi)	-224 802	-206 821	-158 456
Aktīvu atdeve (ROA), %	-2,80	-6,38	2,80
Kopējās likviditātes koeficients, %	0,61	0,49	0,86
Finansiālas neatkarības koeficients, %	0,68	0,70	0,64
Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients, %	5,38	6,97	7,02

SIA “Kārsavas slimnīca” finanšu radītāju analīze liecina par rentablu saimniecisko darbību 2021. gadā. Finanšu ieguldījumi jaunu tehnoloģiju, tehnikas, profesionālo instrumentu iegādei, sekmē kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, ekonomiski pamatotas un iedzīvotājiem pieejamas pakalpojumu maksas uzturēšanu, līdz ar to saimnieciska darbība nodrošina kapitālsabiedrībai noteikto finanšu mērķu sasniegšanu.

Pamatojoties uz 2021.gada pārskata datiem, ieņēmumu sadalījums pa pakalpojumu grupām ir šāds:

- ieņēmumi no finansējuma par sniegtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem 49%;
- maksas medicīniskie pakalpojumi 45%;
- pacientu iemaksas 5%;
- citi pakalpojumi 1% (pacienta iemaksa par atbrīvotām kategorijām, nomas maksa par nekustama īpašuma izmantošanu, u.c.).

Lielākā ieņēmumu daļa no finansējuma par sniegtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem.

Papildus maksas pakalpojumi galvenokārt ir saistīti ar pamatpakalpojuma sniegšanu un ekonomiski pamatoti ar piedāvāto darbu izpildes izmaksām, kas nodrošina sabiedrībai iespēju saņemt drošu un kvalitatīvu pakalpojumu par ekonomiski pamatotu cenu.

Pamatojoties uz VPIL 42.panta otrajā daļā noteikto, lemjot par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu privātpersonai, ņem vērā tās pieredzi, reputāciju, resursus, personāla kvalifikāciju, finansējuma modeli, kā arī citus kritērijus, kas ir objektīvi, normatīvajā aktā noteikti faktori komercdarbības veikšanai.

Pamatojoties uz “Kārsavas slimnīca” saimnieciskās darbības ilgtspēju, pieredzi un resursiem, kapitālieguldījumiem darbības attīstībai, likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 6.punkta noteikto pašvaldības autonomo funkciju veikšanas izrietošo uzdevumu uzdošana “Kārsavas slimnīca” ir efektīvākais veids kā īstenot minēto autonomo funkciju, liecina izvērtējuma rezultātā konstatētie faktori:

1. “Kārsavas slimnīca” rīcībā esošie resursi: bilances un aktīvi, kvalificēti darbaspēka resursi, ilggadēja pieredze ir pašvaldības kapitālsabiedrības instrumenti, kuri, veicot saimniecisko darbību nodrošina pašvaldības autonomo funkciju īstenošanu.

Ludzas novadā ambulatorajā veselības aprūpes sniegšanā “Kārsavas slimnīca” nodrošina atbilstoši ārstniecības likumam un Ministru kabineta 28.08.2018. noteikumiem Nr.555 “Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība”, kā arī starp “Kārsavas slimnīca” un Nacionālo veselības dienestu ikgadēji parakstāmā sadarbības līguma ietvaros, kurš nosaka “Kārsavas slimnīca” sniedzamos un no valsts puses apmaksājamās veselības aprūpes pakalpojumu apjomus un finansēšanas kārtību.

2. “Kārsavas slimnīca” pakalpojumu veidi, cenu politika un cenas ir caurskatāmas, ekonomiski pamatotas ar pakalpojuma pašizmaksas aprēķinu un apstiprinātas/saskaņotas pašvaldībā. Pakalpojuma cenu uzraudzība un kontrolejamība no pašvaldības un valsts puses nodrošina pakalpojuma pieejamību visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem, novērš

draudus ekonomiski nepamatotam pakalpojuma cenu pieaugumam un pieejamības samazināšanas riskam.

“Kārsavas slimnīca” pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu brīvajā tirgus nišā, neierobežoti piemērojot pārdošanas veicināšanas paņēmienus un piesaistot potenciālos klientus.

3. Pakalpojumu kvalitāte būtiski ietekmē sabiedrības ikdienas vajadzības, darba un dzīves vides sakārtošanu un tas darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pakalpojumu sniegšanas nodošana privātajiem komersantiem nosaka risku pakalpojuma pieejamībai un nepārtrauktībai, nodrošināt atbilstošas kvalitātes darbības procesus un radītājus.

4. “Kārsavas slimnīca” kapitālieguldījumi pamatlīdzekļu remontā un modernizācijā nodrošina, ka tiek atjaunotas iekārtas un mehānismi, ir renovēti infrastruktūras objekti. Saskaņā ar finanšu ekspertu praksē piemērojamo standarta metodoloģiju un apsvērumiem, kapitālsabiedrību komercdarbību brīvā tirgus apstākļos nosaka to darbības nemītīgā pilnveidošana, palielinot apgrozījuma, palielinot klientu skaitu, līdz ar to nodrošinot darbības stabilitāti. Kapitālsabiedrības peļņa no saimnieciskās darbības, tiek novirzīta kapitālsabiedrības attīstībā, ko ilgtermiņā nevar nodrošināt pašvaldība ar budžeta līdzekļiem.

Kapitālieguldījumu dinamikā uzņēmums nodrošina darbības attīstību, rezultātu sasniegšanu un peļņas ieguldīšanu turpmākajā darbībā, kas atbilst valsts pārvaldē atzītajiem metodoloģijas nosacījumiem (E. Bitans, “Valsts pārvaldes uzdevumu nodošanas analīze un rekomendācijas”), kad pašvaldības ieguldījumi samazinās vai paliek nemainīgi, bet rezultāts paaugstinās, kas ir atbilstoši VPIL 40.panta pirmajai daļai, ka pārvaldes uzdevuma nodošanas gadījumā ir sagaidāms augstāks efektivitātēs līmenis.

“Kārsavas slimnīca” saimnieciskās un finansiālas darbības vispārējs raksturojums, darbību raksturojoši lielumi, izvērtējums un secinājumi apkopoti pielikumā.

Ludzas novada pašvaldības kapitālsabiedrību pārraudzība atbilst labas pārvaldības principiem, pašvaldība informē sabiedrību par savu un pašvaldības kapitālsabiedrību darbību, pārvaldot pašvaldības aktīvus pēc iespējas efektīvi, par ko liecina šādi faktori:

- Sabiedrība tiek informēta par izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, to izpildi.

Gan Ludzas novada pašvaldības domes, gan SIA “Kārsavas slimnīca” darbības tiek publiskotas attiecīgās interneta vietnēs. Pakalpojumu saņēmēji publiski tiek informēti par izvirzīto mērķu sasniegšanu publiskojot gada pārskatus interneta vietnēs (atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību likuma 58.pantam) un masu informācijas līdzekļos.

• Ludzas novada pašvaldības izpilddirektors veic regulāru kapitālsabiedrību darba procesu un darbības rezultātu novērtēšanu, kas nodrošina, ka kapitālsabiedrības pārraudzības sistēma ir pārskatāma, skaidra un atklāta: pakalpojumu veidi un uzdevumi ir saskaņoti pašvaldībā un/vai noteikti līgumos, tai skaita noteikts uzdevumu izpildes uzraudzības mehānisms, atbildīgie, novērtējuma kritēriji. Saskaņā ar pašvaldībā apstiprināto kartību, periodiski tiek izvērtēta kapitālsabiedrības darbība, tai skaita pakalpojumu sniegšanas kvalitāte, nepārtrauktība un pieejamība, pakalpojumu saņēmēju apmierinātība ar pakalpojuma kvalitāti, iekšējas kontroles sistēmas efektivitāte.

Sekojoši Ludzas novada pašvaldība ir izstrādājuši dokumentus un noteikusi procesus, kas pakalpojumiem definē prasības, nosaka šo prasību izpildes kontroli un novērtēšanu, kas sekmē pašvaldības kapitālsabiedrības darbības atbilstību godīgas komercdarbības principiem - sava darbībā ievēro normatīvos aktus, vadās pēc atklātības principiem komercdarbībā, nepārkāpjot Konkurences likuma noteiktas konkurenci ierobežojošas darbības.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un ievērojot VPIL 40.panta nosacījumus, secināms, ka autonomo funkciju *nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu* - sniedzot veselības aprūpes pakalpojumus ambulatorajā veselības aprūpes līmenī uzdošana “Kārsavas slimnīca” šobrīd ir efektīvākais veids, kā Ludzas novada pašvaldības dome nodrošinās minēto autonomo funkciju izpildes

nepārtrauktību Ludzas novada pašvaldībā. Pašvaldības darbība privāto tiesību jomā atbilst VPIL 88.panta prasībām, tiek veikta sabiedrības interesēs, ievērojot labas pārvaldības principu, līdz ar to ir konsekventa un paredzama.

Sniedzot pakalpojumus ambulatorajā veselības aprūpes līmenī kapitālsabiedrības sniegtie pakalpojumi ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvajā teritorijā atbilstoši VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punktam "tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā, "Kārsavas slimnīca" piedāvā plaša profila ārstniecības pakalpojumus, tai skaita tādus pakalpojumus, kuri novada administratīvajā teritorijā pieejami tikai šajā veselības centrā.

VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam: stratēģiski svarīgi pakalpojumi.

Valsts un pašvaldība ir noteikusi veselības aprūpes pieejamības nodrošināšanu un iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanu par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem ar šādiem attīstības plānošanas dokumentiem:

Latvija veselības veicināšanas politiku izstrādā Veselības ministrija. Galvenais attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteikta veselības veicināšanas politika ir Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam;

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija "Latvija 2030" 2.sadaļa "Ilgttermiņa ieguldījumi cilvēkkapitalā" noteikts ilgtermiņa rīcības virziens - veselības un sociālo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība.

Ludzas novada pašvaldības attīstības programmas 2021.-2027.gadam rīcības plānā noteikts uzdevums RV2 "Kvalitatīvā veselības aprūpe", kas paredz uzlabot veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti un pieejamību pilsētā un lauku teritorijā, ieviest jaunus pakalpojumu veidus, uzlabot slimību profilaksi, samazināt saslimstību.

Ņemot vērā, ka kapitālsabiedrības sniedz stratēģiski svarīgus pakalpojumus, kuru darbības nepārtrauktība, to nemītīga pilnveidošana un pēctecība, ir būtiska pašvaldības funkciju un noteikto mērķu īstenošanai, ka arī to, ka tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā pilna apmērā, kapitālsabiedrības darbība turpināma un attīstāma.

Līdz ar to secināms, ka pašvaldībai ir svarīga joma minēto pakalpojumu kvalitātes standarta/prasību noteikšanā un pieejamības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā. Sniedzot pakalpojumus ambulatorajā veselības aprūpē, saglabājas veselīga konkurence ar privāto sektoru.

Ņemot vērā visu augstākminēto, pašvaldības līdzdalība kapitālsabiedrībā saglabājama.

Kapitālsabiedrību novērtēšanas anketa

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Kārsavas slimnīca"
1.	Kāds ir kapitālsabiedrības pamatdarbības veids?	Slimnīcu darbība (86.10) Sabiedrības galvenais darbības veids ir sekundāro ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana, nodrošinot kvalitatīvus diagnostiskos izmeklējumus.
2.	Vai kapitālsabiedrība sniedz sniegt papildu pakalpojumus?	Sabiedrība veic arī cita veida saimniecisko darbību, kā telpu iznomāšanu, transporta, veļas mazgāšanas u.c. pakalpojumus. 1. Specializētā ārstu prakse (86.22); 2. Vispārējā ārstu prakse (86.21); 3. Zobārstu prakse (86.23); 4. Pārējā darbība veselības aizsardzības jomā (86.90); 5. Cita veida sociālās aprūpes pakalpojumi ar izmitināšanu (87.90). Sabiedrības statūtos reģistrēti papildus darbības veidi pēc NACE koda attiecas uz pamatdarbības veidiem un tiek regulāri pārskatīti un precizēti, atbilstoši faktiskajai kapitālsabiedrības darbībai.
3.	Kas ir konkrētās preces/pakalpojuma saņēmēji?	Pakalpojumi ir pieejami Kārsavas pilsētas un Ludzas novada iedzīvotājiem un novada viesiem.
4.	Kāds un cik būtisks ieguvums radīsies preces/pakalpojuma saņēmējiem (patērētājiem) vai konkrētām iedzīvotāju grupām?	Kapitālsabiedrības pamatdarbības mērķauditorija ir fiziskas personas. Teritorija ir labi piemērota veselības aprūpes, veselības veicināšanas un rehabilitācijas profila pakalpojumu sniegšanai ir viegli pieejama vairumam novada iedzīvotājiem.
Tirgus nepilnība un tās novēršana		
2.	Vai tirgū ir novērojama pilnīga vai daļēja tirgus nepilnība? Ja pastāv tirgus nepilnība, kā tā izpaužas?	Jā, pastāv tirgus nepilnība. Ludzas novada pašvaldības kapitālsabiedrība SIA „Kārsavas slimnīca” ir vienīgā ambulatorā veselības aprūpes iestāde Kārsavas pilsētā. Ludzas novada administratīvajā teritorijā ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus sniedz 2 ambulatorās ārstniecības iestādes, 6 ārstu specialīstību prakses un 19 ģimenes ārstu prakses.
2.3.	Kādi šķēršļi liedz konkrēto preci/pakalpojumu iepirkt no privātajiem tirgus dalībniekiem?	Tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā ievērojot augstus standartus.
2.4.	Vai tirgus nepilnība ir publiskas personas	Nē

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Kārsavas slimnīca"
	darbības sekas?	
2.5.	Vai pastāv alternatīvi tirgus nepilnības novēršanas instrumenti?	Ne, privātais sektors nenodrošina pakalpojuma pieejamību.
Iespējamie riski, kas saistīti ar stratēģiski svarīgu pakalpojumu sniegšanu vai stratēģiski svarīgu īpašumu pārvaldīšanu		
1.	Vai pastāv kādi riski nodot preces/pakalpojuma sniegšanu privātajam sektoram?	Valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu apjomu, kvalitāti, nosaka valsts, savukārt pašvaldības uzdevums ir rūpēties par savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju kvalitatīvu veselības aprūpi, to veicināt, veikt līdzekļu izmantošanas efektivitātes novērtējumu sasniedzot augstāku rezultātu.
4.	Kādas un cik būtiskas būtu iespējamās ilgtermiņa sekas uz patērētājiem, ja publiska persona neiesaistītos/neturpinātu komercdarbību?	Kapitālsabiedrības darbības pārtraukšana nav pieļaujama, jo pastāv risks, ka iedzīvotājiem netiks nodrošināta veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība pie specialistiem. Kapitālsabiedrības darbības pārtraukšanas gadījumā, samazinoties veselības aprūpes pieejamībai, pastāv risks, ka pieaugs par maksu sniegto pakalpojumu cenas.
5.	Vai tas radītu lielāku zaudējumu patērētājam nekā darbības turpināšana tirgū?	Pakalpojuma kvalitātes izmaiņas un iespējams cenas pieaugums par patērētājiem saņemto pakalpojumu, kas saistīts ar pamatvajadzību nodrošināšanu. Kapitālsabiedrības komercdarbības pārtraukšana apgrūtinātu pakalpojumu kvalitātes kontroli un pašvaldībā noteiktas politikas īstenošanu, nepieciešamas informācijas ieguvu.
Ietekme uz konkurenci		
1.	Vai publiska persona ir veikusi konkurences situācijas novērtējumu, identificējot konkurencei draudzīgāko risinājumu?	Jā, medicīnas pakalpojumu tirgu raksturo gan valsts iestāžu mājas lapā publicētā informācija par pakalpojumu sniedzējiem (piemērām Nacionālā veselības dienesta (NVD) tīmekļa vietnē), kapitālsabiedrību publicētā informācija (LURSOFT, VID, internet vietnē - mājaslapā).
2.	Vai ir iegūti un izvērtēti gan publiskā, gan privātā sektora viedokļi par iespējamajiem riskiem publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā?	
3.	Vai ir identificēti potenciālie konkurenti?	Jā. Veselības aprūpes tirgū Kārsavas pilsētā, kur darbojas SIA „Kārsavas slimnīca”, nav līdzīgu iestāžu, kas rūpējas par cilvēku pašsajūtu un veselību. Centrs, salīdzinot ar privātajam medicīnas iestādēm, sniedz plašu valsts apmaksātu medicīnas pakalpojumu apjomu visiem iedzīvotājiem.
4.	Vai konkurence tirgū ir pietiekama?	Nē

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Kārsavas slimnīca"
5.	Vai publiskas personas iesaiste komercdarbībā nerada negatīvu ietekmi uz privātajiem uzņēmējiem un konkurences procesu kopumā arī citos tirgos, kurus varētu skart kapitālsabiedrības saimnieciskā darbība?	Nē
5.4.	Vai publiskas personas iesaiste komercdarbībā negatīvi ietekmēs privātā sektora inovācijas un attīstību?	Nē
6.	Vai publiskas personas iesaiste komercdarbībā samazinās kapitāla un cilvēkresursu pieejamību tirgus dalībniekiem citos tirgos?	Nē
8.	Vai privāto tirgus dalībnieku kapacitāte ir atzīstama par pietiekamu gadījumam, ja publiskā persona izlems neturpināt līdzdalību kapitālsabiedrībā?	Nē, jo SIA "Kārsavas slimnīca" sniedza medicīniskos un sociālās aprūpes pakalpojumus Kārsavas pilsētas un citu novadu iedzīvotājiem. Sabiedrība apkalpo Kārsavas pilsētu un piecus pagastus. Iestādē darbojas sekojošas struktūrvienības: ambulatori-konsultatīvā nodaļa ar dienas stacionāru un sociālās aprūpes nodaļa. Ambulatori-konsultatīvajā nodaļā pieņēma 5 ārsti-speciālisti un strādāja 3 palīgkabineti.
Konkurences neitralitāte		
1.	Vai ir identificēti iespējamie konkurences neitralitātes pārkāpuma riski un paredzēti pasākumi to novēršanai?	Nav, ir konstatēti līdzvērtīgi tirgus dalībnieki.
2.	Vai kapitālsabiedrības sniegto preču/pakalpojumu cena nosedz izmaksas?	Jā, kapitālsabiedrība nodrošina stabilu naudas plūsmu un peļņu par sniegtajiem pakalpojumiem.
Kapitālsabiedrības finanses		
2.	Kāds ir kapitālsabiedrības darbības finansēšanas avots?	- Valsts finansējums - Maksas pakalpojumi - Aizņemtie līdzekļi
4.	Vai kapitālsabiedrībai ir noslēgti līgumi par investīciju projektu īstenošanu, kuri	- ERAF Nacionālās programmas projekts primārās veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības, efektivitātes un kvalitātes uzlabošana 2007.g.

Nr.	Kapitālsabiedrības nosaukums	SIA "Kārsavas slimnīca"
	paredz pārraudzības periodu?	-ERAF Nacionālās programmas projekts ambulatorās veselības aprūpes infrastruktūras un pakalpojumu pieejamības, efektivitātes un kvalitātes uzlabošana Kārsavas novadā 2010.g.
5.	Vai kapitālsabiedrība saņem valsts vai pašvaldības budžeta dotāciju zaudējumu segšanai?	Nē
Noslēguma jautājumi		
1.	Vai kapitālsabiedrības veicamā/plānotā komercdarbība (gan pamatdarbība, gan papildu pakalpojumi) atbilst kādam no VPIL 88. panta pirmajā daļā minētajiem nosacījumiem?	Atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas: 1.punkts: <i>tiek novērsta tirgus nepilnība - situācija, gad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā.</i> 2. punkts <i>"publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radīts pakalpojums, kas stratēģiski svarīgs pašvaldības administratīvas teritorijas attīstībai".</i> Pamatojoties uz augstākminēto, Ludzas novada pašvaldības SIA "Kārsavas slimnīca" komercdarbība atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punkta noteiktajam <i>"publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radīts pakalpojums, kas stratēģiski svarīgs pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai".</i>
2.	Kāds ir viedoklis par kapitālsabiedrības vai tās kapitāla daļu turpmāko statusu?	Ņemot vērā, ka kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgā nozarē, kuras darbības nepārtrauktība, tas nemitīgā pilnveidošana un pēctecība ir būtiska pašvaldības funkciju un noteikto mērķu īstenošanai, ka arī to, ka tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā pilnā apmērā, kapitālsabiedrības darbība turpināma un attīstāma.

Ludzas novada pašvaldības izpilddirektors

Sergejs Jakovļevs

Sagatavoja: M. Kulešs 26933267
maris.kules@ludzasnovads.lv

